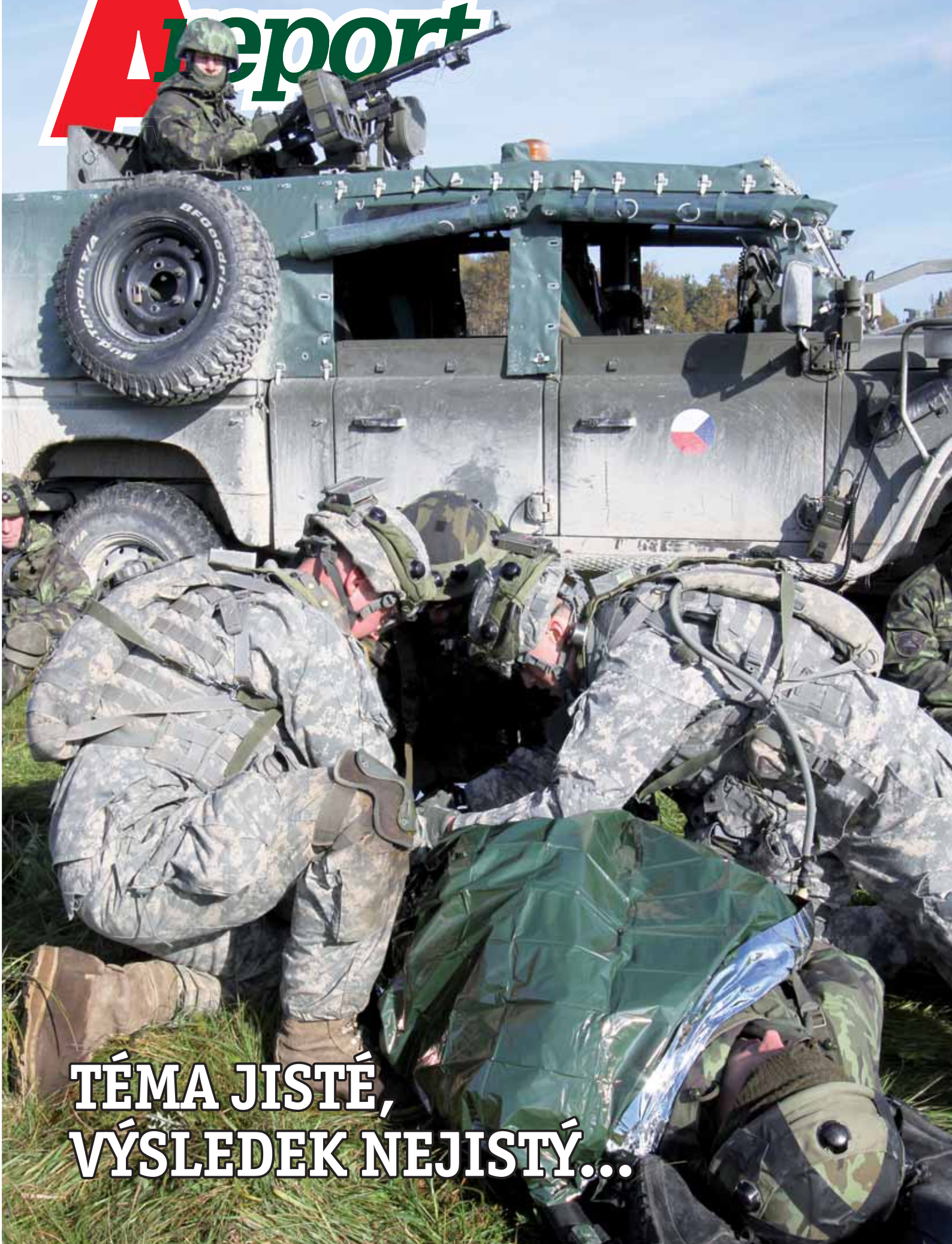

Areport

**TÉMA JISTĚ,
VÝSLEDEK NEJISTÝ...**

NOHEJBALOVÉ DRAMA (téměř) až do konce

Už po čtrnácté se v Praze sešla tříčlenná družstva, aby se zúčastnila turnaje v nohejbale „O pohár šéfredaktora A reportu“. Tentokrát se jich v ruzyňské sportovní hale 21. října sjelo osm.

Losem byly nejprve určeny dvě skupiny, ze kterých neúspěšnější dvě mužstva postoupila do bojů o 1. až 4. místo a zbývajících se utkala o 5. až 8. příčku. Výsledky v první části dávaly „papírově“ tušit, které trojice se střetnou o post nejvyšší. Své skupiny totiž bez zaváhání vyhrála tria z Hranic a Mladkova. Ovšem nebyl by to sport, kdyby v něm všechno vycházelo podle předem odhadnutelné statistiky.

Svou situaci si nejprve zkomplikovali Mladkovští, když podlehli Hranickým a svůj poslední zápas museli hrát pod tlakem nutného vítězství. Hraničtí ovšem pro zdramatizování závěru turnaje „pustili“ (v uvozovkách proto, že je třeba přiznat tuhý boj na obou stranách sítě) zápas rakovnickým ženistům. O konečném pořadí proto rozhodovaly vzájemné mače. Z nich příslušníci 71. mechanizovaného praporu rtm. Zbyněk Breksa, pprap. Radim Halla a pprap. Jan Stříteský vyšli lépe před reprezentanty mladkovského zásobovacího střediska Základny munice Týniště nad Orlicí a pardubičtí dělostřelci zase před vojáky z Rakovníka. Ti se ovšem mohou chlubit, že jako jediní na turnaji porazili vítěze.

Text a foto: Jaroslav PAJER

Výsledková listina

1. 71. mpr Hranice
2. ZM-ZS Mladkov
3. 131. smdo Pardubice
4. 152. žpr Rakovník
5. 262. rtpr Stará Boleslav
6. 151. žpr Bechyně I
7. szr Rakovník
8. 151. žpr Bechyně II

K 92. výročí vzniku samostatného československého státu 2**Hroši nad Hedvábnou stezkou ... 4**

Třetí vrtulníková jednotka AČR Task Force Hippo ukončila svou misi v Afghánistánu

Jako stavebnice Merkur 8

Vojáci předali k užívání poslední mostní provizorium v povodněmi postižené obci Višňová na Liberecku

Stříbrný tygr v Česku 10

Čáslavský double aneb plné členství v „tygří“ asociaci NTA a získání prestižní ceny pro nejlepší alianční letku zároveň

Pomohli popálené holčičce 15

Příslušníci zdravotní služby 16. kontingentu AČR v silách KFOR pomohli s léčbou vážného zranění malé Atiny

Future Soldier 2010 16

V Praze se konal další ročník výstavy zaměřené na technologie a bojovou činnost vojáků a malých jednotek

Bílá hvězda na chemickém nebi 20

Ve výcvikovém prostoru chemického vojska Tisá se uskutečnilo mezinárodní cvičení White Star

Úder „Modrého kladiva“ 23

Premiérové nasazení českých bitevních vrtulníků Mi-24/35 v hohenfelském výcvikovém prostoru US Army

Téma jisté, výsledek nejistý... .. 26

Příslušníci 7. jednotky PRT se na americké základně v Německu připravovali na výjezd do Afghánistánu

Zima, déšť a čtyři hodiny spánku 29

Počátkem října proběhl výcvik pěší rotý AZ při KVV hl. m. Praha

Společné projekty V4 30

V Praze se sešla pracovní skupina Visegrádské čtyřky pro řízení vojenského personálu

Summer Survival s překvapením 32

Počátkem října se na Vyškovsku uskutečnil jubilejní desátý ročník mezinárodního letního přírodního víceboje

Paragrafy v krizových situacích 34

Naši vojáci se v krizových situacích v Lógaru řídí českým právním řádem, především ustanoveními o nutné obraně a krajní nouzi

I Flying Hippers mají duši 36

Psychologické postřehy kpt. Heleny Sovákové, která působila od dubna do července u 2. kontingentu Heli Unit na základně Šarana

Nejen skvělé salvy 40

Dělostřelci se po čtyřiceti letech rozloučili s raketomety

Mise pod ochranou 42

Na výstavě Future Soldier 2010 představila Vojenská policie špičkový bezpečnostní unikát určený pro ochranu základen v zahraničních misích

Setkání v Budapešti 44

Druhý zářijový týden se konala v Budapešti Konference velitelů posádek středoevropského regionu

Ukaž, co umíš 45

V září se ve Vojenském újezdu Brdy uskutečnil 1. ročník soutěže v požárním útoku družstev vojenských hasičských jednotek

Hraničáři po šedesáti pěti letech 46

V kasárnách generála Zahálky v Hranicích se v říjnu uskutečnilo slavnostní setkání absolventů Vojenské akademie

Uniformu už neoblékl 47

Legionář, prvorepublikový důstojník a odbojář plk. in memoriam Alois Štrobl

Bitva o Británii – souboj technologií 48

Zásadní podíl na vítězství mělo využití moderních technologií

Nejlepší armádní sportovci roku 56

Koncem října byli v Praze v kongresovém sále Domu armády vyhlášeni nejlepší armádní sportovci roku 2010

V botaskách a na bruslích 58

Čtvrtého ročníku Armádních běhů „Letiště 2010“ se zúčastnily bezmála dvě stovky amatérských běžců

Z redakční pošty 60**Kaleidoskop 60****Knižní tipy 61****Z redakční pošty 61****Military English 62**

Jazykový koutek

A spoj 64**Kaleidoskop 64**

„Je to nejdůležitější státní svátek. Jsem velmi rád, že se prezidentu republiky, ministerstvu obrany a armádě podařilo v posledních letech tyto oslavy oživit, udělat je více barevné. Osmadvacátý říjen si to zaslouží,“ prohlásil u příležitosti pietního aktu k 92. výročí vzniku samostatného čs. státu v Praze ministr obrany **Alexandr Vondra**.

K 92. výročí vzniku samostatného československého státu

Letošní oslavy na počest 28. října 1918 zahájil v devět hodin na Čestném dvoře Národního památníku v Praze na Vítkově položením věnce prezident

republiky Václav Klaus. Akce se účastnili též předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka, předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Miroslava Němcová a další čestní hosté. Za resort obrany se památce všech, kteří se o naši samostatnost zasloužili či za ni položili své životy, poklonili ministr obrany **Alexandr Vondra** a náčelník Generálního štábu Armády České republiky armádní generál **Vlastimil Pícek**.

Václav Klaus také připevnil pamětní stuhu prezidenta republiky na bojový prapor Posádkového velitelství Praha a v kolumbáriu Národního památníku položil kytici ke katafalku s ostatky Neznámých vojáků od Zborova (1917) a od Dukly (1944).

ŘÁD BÍLÉHO LVA TŘEM VETERÁNŮM

Vyvrcholením oslav se stalo vyznamenání dvaadvaceti veteránů, politických vězňů, vědců, umělců, sportovců a dalších osobností na Pražském hradě prezidentem republiky. Nejvyšší ocenění – Řád bílého lva vojenské skupiny převzali z rukou Václava Klause tři druhováleční veteráni. Stíhací pilot, účastník bojů na západní frontě plk. v. v. Emil Boček, zdravotnice a oštrelovačka z čs. armádního sboru plk. v. v. Marie

Výročí Dne vzniku samostatného čs. státu je rovněž příležitostí, kdy se koná slavnostní jmenování nových plukovníků Armády České republiky. Letos dekrety od náčelníka GŠ AČR arm. gen. **Vlastimila Pícky** převzalo osm profesionálů: **Petr Bernatík, František Bílek, Martin Bulka, Jiří David, Hynek Novák, Karel Schuch, Jiří Vrzal** a **Jan Österreicher**.

Brněnská kasárna se ve středu 27. října stala dějištěm slavnostní vojenské přísahy nových studentů Univerzity obrany a Vojenského oboru při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Slavnostní slib složilo 327 nových podpraporčků české armády. Kromě jiných mu přihlížel i náměstek ministra obrany **Michael Hrbata**.

Alexandr Vondra vyznamenal brig. gen. ve výslužbě **Zdeňka Škarvady** Křížem obrany státu ministra obrany ČR

Ljalková-Lastovecká a příslušník téže bojové jednotky plk. v. v. **Jan Plovajko**.

UDĚLENÍ RESORTNÍCH VYZNAMENÁNÍ

V předvečer státního svátku udělil ministr obrany **Alexandr Vondra** nejvyšší resortní ocenění vybraným válečným veteránům, významným osobnostem České republiky, zaměstnancům MO a profesionálům Armády ČR. V prostorách Vojenského historického ústavu Praha předal pět Křížů obrany státu ministra obrany ČR, osm vyznamenání Zlatá lípa ministra obrany ČR a třiadvacet Záslužných křížů ministra obrany ČR I., II. a III. stupně.

„Životní osudy každého z vás jsou jedinečné, a přesto jsou si v mnohém podobné. Potvrdili jste věrnost ideálům svobody a demokracie. Pravda pro vás byla pravdou i v době, kdy se spíše oceňovala přetvářka či lest a namísto čestnosti se preferovala servilita a faleš,“ řekl **A. Vondra** na adresu válečných veteránů a účastníků protinacistického odboje brig. gen. ve výslužbě **Zdeňka Škarvady**, **Karla Veselého**, **Vasila Korola**, kpt. v. v. **Bedřicha Utitze** a plk. in memoriam **Josefa Františka** a vyjádřil spokojenost, že mezi vyznamenanými jsou rovněž profesionálové Armády ČR, kteří vynikajícím způsobem plní služební a pracovní povinnosti. Jedním z nich je i čtyřia-dvacetiletý podpraporčík **Jakub Levý**, starší pyrotechnik roty EOD (Explosive Ordnance Disposal) bechyňského 151. ženijního praporu, který ocenění obdržel za záchranu lidského života.

HRDINOVÉ MEZI NÁMI

Jedenadvacátý srpnový den seděl pprap. **Jakub Levý** ve vlaku se svými kamarády z civilu **Markem Plechšmídem** a **Danem Poláčkem**. Vlak najednou asi dvě stě metrů od zastávky **Ražice u Písku** zastavil. Tak jako ostatní cestující i oni si zpočátku mysleli, že už jsou ve stanici. Když však **Jakub** vystoupil, spatřil hrůzostrašný obrázek – muže s ujetými spodními končetinami.

„Jako první mě napadlo, že je mrtvý. Nebyl,“ vzpomíná na to, jak začal spolu s kamarády a strojuvůdcem organizovat první

pomoc těžce zraněnému muži. Nejdříve pomocí vlastních triček a klacků zkoušeli zastavit krvácení. Po přinesení lékárničky k tomu přidali i pryžová škrtidla. Muže opatrně položili na záda, tak, aby nepohnuli páteří, a stlačili tlakové body na jeho těle. Pahýly stehů obložili sterilními čtverci gázy. „Zajistil jsem mu hlavu svými koleny, kvůli stabilizované poloze, a takto jsme ho drželi až do příjezdu sanitky. Samozřejmě byla neustálá kontrola dýchacích cest, hrudníku a břišní dutiny,“ dodává a upřesňuje: „V tu chvíli jsem přemýšlel, co a jak dělat. Zvažoval jsem každý krok. Vše na mě dolehlo až mnohem později.“

Podle lékaře zdravotnické záchrané služby **Vratislava Němečka** šlo o zcela mimořádné úspěšné poskytnutí první pomoci, s jakým se dosud nesetkal. Pro úplnost je třeba dodat, že pprap. **Jakub Levý** nezachraňoval život poprvé. Po maturitě na gymnáziu odjel do USA, kde pracoval čtyři měsíce jako plavčík. Při dopravní nehodě tam rovněž poskytnutím první pomoci pomohl zraněnému člověku. ■

*Dvoustranu připravili: Jaroslav PAJER, Pavel LANG a kpt. Miroslava ŠTENCLOVÁ
Foto: Jaroslav PAJER, Radko JANATA, Pavel LANG a Zdeňka DUBOVÁ*

Třetí vrtulníková jednotka AČR Task Force Hippo ukončila svou misi v Afghánistánu

HROŠI nad Hedvábnou stezkou

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor a pprap. Jaroslav FIEDOR

Vrtulník Mi-171Š se odlepjuje od rozpáleného betonu kábulského letiště. Tentokrát ale nenabírá prudce výšku. Plíživým letem jen pár metrů nad střechami si hledá cestu k Lógaru. Prudkými změnami směru připomíná zajíce pronásledovaného smečkou psů. Je až neuvěřitelné, jak se vrtulník, pro jehož robustnost si přerovská jednotka dala do znaku létajícího hrocha, najednou proměňuje v obratnou gazelu.

„Taktika letu je dána snahou co nejvíce se vyhnout místům, kde by mohlo dojít k ohrožení stroje, posádky a přepravovaných osob. Týká se to nejen určitých oblastí, ale především výšek, ve kterých nejčastěji dochází k incidentům. O tom, jakou zvolíme

taktiku letu, se rozhodujeme na základě zpravodajských informací,“ komentuje situaci pilot 3. vrtulníkové jednotky Task Force Hippo kapitán L. B. Mezi nejčastěji používané varianty patří tatický let ve výšce patnácti metrů, anebo naopak v letové hladině kolem

pěti set metrů, kde je již výrazně snížena účinnost především pěchotních zbraní povstalců. Ještě před nasazením do mise dostali naši piloti řadu doporučení od britských kolegů. Ti vypracovali ty nejvhodnější taktické postupy nejen na základě svých zkušeností z misí, ale i praktických testů.

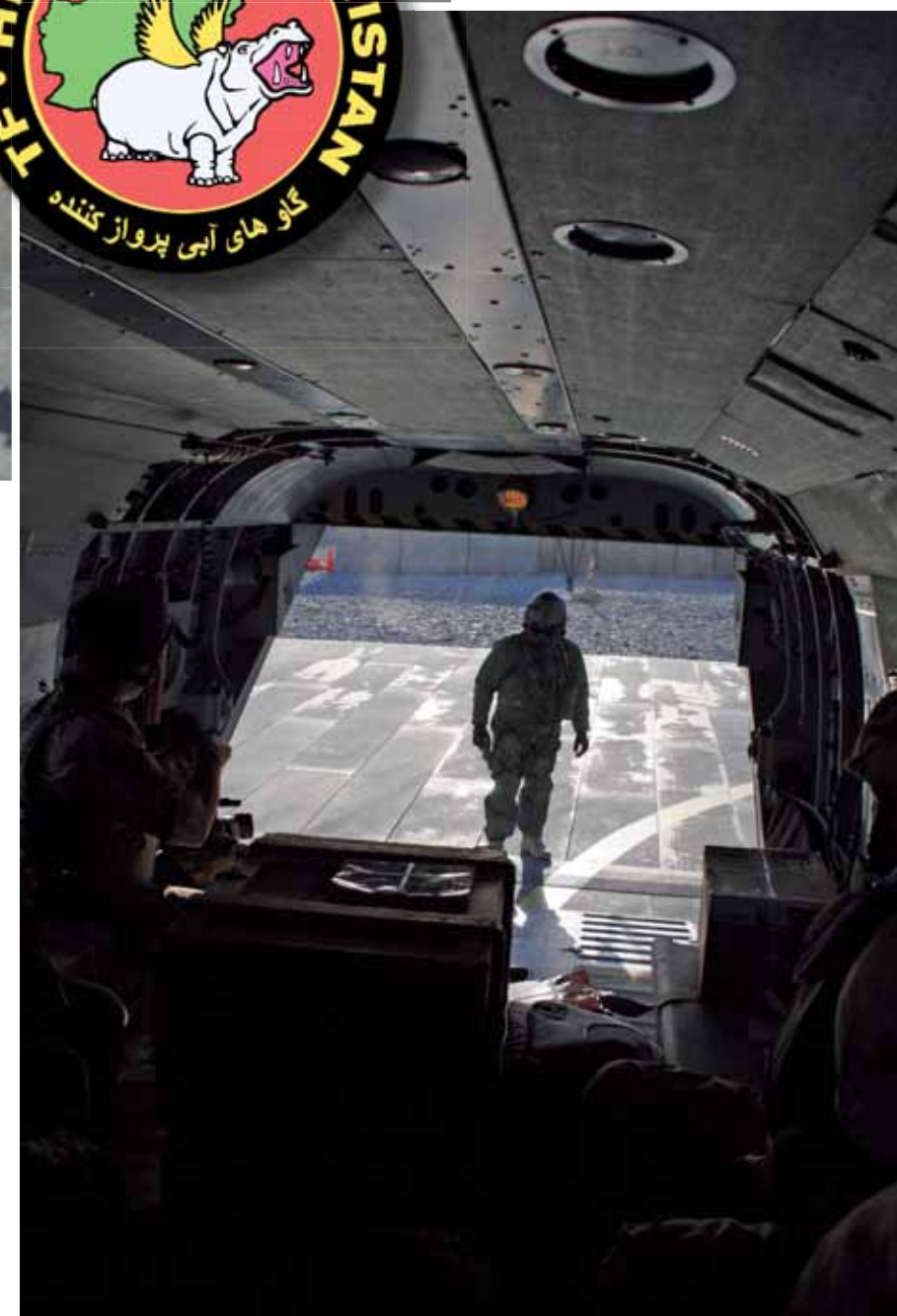
OČI ZA KULOMETEM

Vzadu za námi zůstává periferie Kábulu, nejrizikovější oblast jsme tedy minuli. Po několika dalších minutách letu se dostáváme nad řídké obydlené území. Vrtulník nabírá výšku. Hluk motorů najednou prořízne krátká dávka vypálená z lafetovaného kulometu umístěného v pravých dveřích. Za ní následuje další. Kulomety v levé a zadní části vrtulníku se přidávají jako ozvěna. Také tyto zbraňové systémy vrtulníku mají přispět ke snížení rizika. V tomto případě ale

neodpovídají na palbu povstalců, jedná se o zkoušku zbraní.

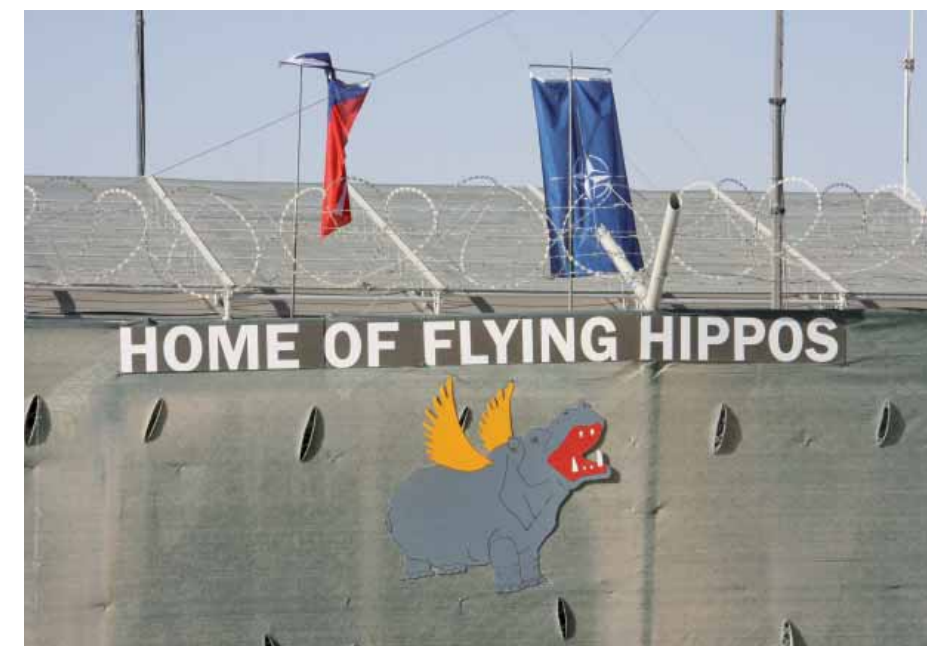
Kulomet v pravých dveřích obsluhuje velitel skupiny palubních střelců podpraporčík J. F. Není to tak dávno, co sloužil u minometné rotě v Přáslavicích.

Když v loňském roce vznikla v naší armádě profese palubních střelců, přihlásil se do výběru a vyšlo mu to. „Ani v nejmenším nelituji toho, že jsem se společně s ostatními palubními střelci rozhodl udělat krok do neznáma. Je to prestižní profese. Palubní střelec má prioritně chránit posádku před případným napadením a opětovat palbu protivníka. Kapitáni vrtulníků nás využívají i při přistávacích manévrech na neznámých plochách a v členitém horském terénu. Střelec má oči tam, kde pilot nevidí,“ vysvětluje podpraporčík J. F. „Neustále sledujeme svůj palebný prostor a především věci, které indikují činnost protivníka. Může se například jednat o prach, který se zvedá při odpálení protitankové řízené střely. V našem zorném poli jsou i objekty, ve kterých by mohly být nepřátelské palebné systémy. Lafetované kulomety přikryté plachtou bývají umístěné na nákladní plošině pick upů. Musíme si dávat pozor i na zbraně zamaskované ve skalách či jiných úkrytech. Kulomety PKM, které máme k dispozici, jsou velmi spolehlivé. Byla to dobrá volba.“

PŘÍLIŠ DRSNÁ REALITA

Druhý vrtulník, který nás v tomto okamžiku „kryje“ na čtvrté hodině, pilotuje velitel vrtulníkové jednotky, veterán misí v Kosovu, Bosně a Hercegovině major Robert Papš. „Zatím jsme nezaznamenali přímé napadení. Dochází tady ale velice často k útokům na koaliční letadla a vrtulníky, jsou zde zranění a mrtví vojáci. Taková je realita. Tato mise se od těch předchozích, kterých jsem se účastnil, liší mírou intenzity konfliktu. Z toho také pramení úroveň ohrožení koaličních sil. Úkoly ale plníme přesně podle zadání. Bez nějakých závažných nedostatků

To není cesta z Přerova do Prahy. Každé operační nasazení se dá klasifikovat jako bojové, nezáleží na tom, zda se jedná o zásobování jednotek na nějakém odlehlem předsunutém stanovišti anebo o přelet na letiště v Kábulu či Bagramu.“

JSOU SOUČÁSTÍ FALCONU

Zhruba stoletná vrtulníková jednotka je součástí amerického uskupení Task Force Falcon. Dvacet příslušníků létajícího personálu je rozděleno do čtyřech osádek, které se střídají na třech strojích Mi-171Š. Kromě přepravy vojáků a materiálu pro Regionální velitelství východ mají na starost i transport raněných na palubě vrtulníku (CASEVAC) a vizuální průzkum. „Přepravovali jsme také materiál v podvěsu. To se u nás příliš často nedělá. Navíc jsme ho vykládali na plochu, která byla v nadmořské výšce 2 700 metrů. Pro podobný úkol je v České republice vypracovaný manuál, musíme si hlídat celou řadu faktorů,“ vysvětluje kapitán L. V. „Afghánistán je zajímavý už jen svým prostředím. Je to exotická země. Důležité pro nás jsou i zkušenosti, které získáváme s létáním v těchto nadmořských výškách.“

S tím souhlasí také velitel skupiny palubních střelců podpraporčík J. F. Létání v horách je podle něho poněkud extrémní, v každém případě ale velice zajímavé. Jednou určitě bude vzpomínat na to, jak vysazovali spojenecké vojáky v odlehlých, těžko dostupných oblastech. Pokud je na to čas, tak je také zajímavé sledovat život Afghánců z výšky několika desítek či stovek metrů.

OPRAVY PŘÍMO NA MÍSTĚ

Dosedáme na okraj základny Šarana. Nejlepším orientačním bodem je v tomto případě velký žlutý hangár, který zde koncem loňského roku postavili příslušníci přerovské základny. Technici o podobné mobilní zařízení dlouhá léta usilovali. Jeho součástí je velice dobré dílenské vybavení. Navíc poskytuje bezprašné, klimatizované prostředí.

Vrtulníková jednotka nemá ani po úspěšně dokončeném letu pro dnešní den padla. Kromě skupiny pilotů a střelců ji totiž tvoří celá řada dalších profesí. Pro plnění operačních úkolů je nezbytná činnost taktického operačního prvku, zpravodajské skupiny, podpůrného prvku, logistiky a samozřejmě skupiny techniků. Před hangárem právě probíhají předepsané práce. Technici odmontovávají listy rotoru. Poprvé v historii českého vojenského letectva jsou schopni zajistit veškeré opravy a revize přímo na místě v polních podmínkách. Šetří se tak čas spojený s přepravou vrtulníkové techniky do republiky a samozřejmě také peníze. „Dělali jsme tady už tři práce po padesáti odlétaných hodinách, dvě po sto a jednu po tisíci. Kromě toho jsme zajišťovali veškeré opravy. Jednalo se o obdobné závady jako při létání u nás v republice. Většinou jsme to vyřešili výměnou nejručnějších bloků,“ říká zástupce velitele pro inženýrskou leteckou službu kapitán P. Z. „Spolehlivost vrtulníků je tady poměrně vysoká. Nehledě na náročné prostředí nevybočuje z průměru, na které jsme zvyklí doma. Velká prašnost se podepisuje

pouze na listech rotoru, které dostávají více zabrat. Když jsme před misi cvičili v pouštních oblastech Izraele, obušovaly se tam lopatky motorů. Tady k ničemu podobnému nedochází. Zřejmě tamní písek byl mnohem drsnější. Vliv může mít i to, že zde startujeme z hrubého šterku, tam se přistávalo přímo na písek.“

Za obzorem zapadá slunce, základnu Šarana zahluje černý samet noci. Absolutní zatemnění je jedním z opatření proti případným raketovým útokům. V Českém domě našich vojáků je velký plakát plný fotografií z činnosti vrtulníkové jednotky. Jeho součástí je i nápis: 11:08 22. 9. 2010 1 000 hodin nad Afghánistánem. Od té doby uplynulo několik týdnů. Tento nápis ale už neplatí. Čeští piloti totiž přidali k tomuto číslu další desítky letových hodin. Již ráno, krátce po třetí hodině, začnou technici opět připravovat vrtulníky k letu. ■

a mimořádných událostí. Alespoň to vyplývá jak z národního hodnocení, tak z hodnocení koaličních sil.“

Jednotka je prý na misi dobře připravena, takže ji nic nezaskočilo. Dokonce ani obrovská vedra v letních měsících, během kterých se muselo také létat. „Vysoká nadmořská výška a teploty, které zde panovaly především v červenci a srpnu, samozřejmě negativně ovlivňovaly výkonnost

vrtulníků. S tím jsme ale počítali. V roce 2008 jsem se zúčastnil předběžné stáže, která měla zmapovat to, co nás čeká. Přinejmenším s klimatickými a geografickými podmínkami jsem byl tedy seznámen. Naše činnost jako taková vychází z koaličních a amerických postupů a standardů. Pro vojáky těchto zemí je to běžný rytmus, jednotky jsou podle toho cvičeny. Naše postupy jsou poněkud odlišné, respektive

nejsou až tak detailně rozpracovány. Museli jsme si tedy postupně zvyknout na některé odlišnosti při plánování, zabezpečení a předávání zpráv,“ říká major Papš. „Létali jsme nejen ve dne, ale i v noci. Tato pilotáž je s ohledem na členitost terénu a jeho čitelnost složitější. Lety s nízkou úrovní osvětlení jsou hodnoceny vyšší mírou rizika. Počet těch nočních byl sice nižší než denních, tady se ale nesmí podcenit žádný let.

Poslední most vyrostl pod rukama bechyňských ženistů
ve Višňové na Liberecku

Jako stavebnice

Merkur

Text: kpt. Miroslava ŠTENCLOVÁ a Jaroslav PAJER
Foto: autoři a Jan KOUBA

V pátek 22. října začali obyvatelé v obci Višňová po dlouhých týdnech užívat mostové provizorium přes řeku Smědá. Obec je tak znovu bez objízďky napojena na silnici do Dětrichova a Liberce. Původní most strhly srpnové povodně.

Stavbu 66metrové ocelové konstrukce o váze 82 tun zde za necelé tři týdny dokončili vojáci ze 151. ženijního praporu Bechyně za pomoci odborníků z katedry ženijních technologií Univerzity obrany Brno. Jejich práce je o to unikátnější, že podobný most armáda naposledy budovala po povodních před osmi lety.

Ocelové díly z tzv. těžké mostové soupravy (TMS) vyzvedli vojáci ze skladu Státních hmotných rezerv v Soběslavi a odvezli je na patnácti ložných plochách dopravní techniky na místo, kde již dříve zahájili přípravné práce příslušníci mostního

stavebního odřadu. Pod vedením velitele stavby kapitána Jana Albrechta, jinak velitele ženijní mostní roty 151. žpr, probíhala stavební činnost v pracovní dny až do večerní osmnácté hodiny. V prvních dvou dnech vojáci položili výsuvnou dráhu, pomocí geodetických vytyčovacích pomůcek ji upravili do roviny a pak zahájili vlastní stavbu mostu.

Tento typ se od předchozích, které ženisté z Bechyně, Rakovníka i Olomouce budovali, lišil nejen délkou, ale především technologickým postupem. Provizoria z mostových souprav MS 21 se kompletují

Na stavbě mostu se podílelo 46 vojáků, kteří měli k dispozici 28 kusů manipulační a přepravní techniky.

z již hotových třímetrových modulů. „Postupně dojde ke vztyčení a zajištění mostních příhrad čepy a modul je připraven k montáži do mostu,“ objasňuje

A fakta

- Při záchranných a odklízecích pracích po srpnových povodních se vystřídalo na 1 500 vojáků a téměř 300 ks techniky.
- Ženisté postavili 20 mostů – dvanáct v Libereckém a osm v Ústeckém kraji.
- Z 15. žb Bechyně se zapojilo 178 příslušníků se 125 kusy techniky.
- Nejednalo se pouze o stavaře mostů, ale také o příslušníky záchranných rot pomáhající s evakuací osob během povodní a o vojáky z ženijních praporů, kteří pomáhali při čištění koryt řek těžkou technikou, úpravě i výstavbě poničených komunikací či manuálním vyklízení vyplavených budov.

Se stavbou mostu seznámil ministra obrany Alexandra Vondru a náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Vlastimila Pícku velitel 151. žpr pplk. František Richter.

kapitán Albrecht. „U TMS se nosné příhrady montují kus za kusem na pracovišti předmontáže příhradových bloků a poté se vkládají do mostních polí až na místě stavby.“ Vzdáleně to připomíná montování dílů ze stavebnice Merkur. Jen jednotlivé části zvedá jeřáb a dohromady je dává několik „kluků“.

„Kompletace mostovky probíhá postupným vkládáním, tedy montáží příčnic, ztužidel, podélníků a dřevěných mostin, které jsou zajištěny obručnými vymezujícími šířku vozovky čtyři metry,“ pokračuje kapitán Albrecht.

Po sedmi dnech ženisté most „poskládali“ dohromady a bylo třeba jej umístit

na mostní podpěry, což zabralo další dva dny práce. „Na obou koncích se most uložil na ložiska a uprostřed mostní konstrukce na ložiska pilířová,“ vysvětluje kapitán Martin Benda, odborný asistent katedry ženijních technologií UO. Výstavba mostu byla o to náročnější, že se jeho konstrukce zdvihá poměrně vysoko nad okolní terén – jednak v důsledku místních podmínek stavby, jednak vzhledem k požadavku, aby ji neohrozila tzv. stoletá voda.

V úterý 19. října stavbu slavnostně předali hejtmanovi Libereckého kraje Stanislavu Eichlerovi a starostce obce Višňová Marii Matuškové ministr

obran Alexandr Vondra a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Vlastimil Píck. Oba přitom symbolicky na konstrukci dotáhli poslední šrouby. „Vzpomínal jsem při tom na Přemysla Sobotku, který mi první srpnový víkend brzo ráno, když viděl tu vodu, volal, ať jsme v pohotovosti,“ prozradil poté ministr obrany Alexandr Vondra. „A skutečně za pár hodin bylo třeba konat a večer už jsem byl tady. Na Frýdlantsko jsem dorazil až o půlnoci. Byly ztížené podmínky se sem dostat. Myslím si, že armáda odvedla skutečně vynikající práci a na ženisty můžeme být právem hrdi.“ ■

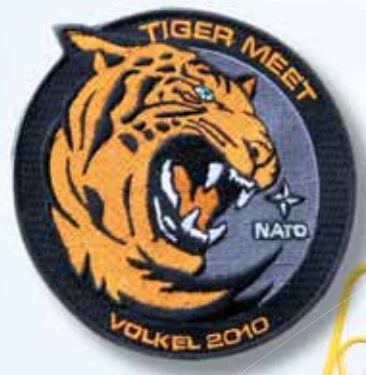
Ke stavbě konstrukce jsou také potřeba metry a metry dřeva.

STŘÍBRNÝ TYGR

v Česku

Text a foto: Pavel LANG a Jan PROCHÁZKA

Režie každoročního společného cvičení „tygřích“ letek, nesoucího název NATO Tiger Meet (NTM), připadla letos na nizozemské organizátory. Čtvrtý říjnový den se do Vliegbasis Volkel slétli „tygři“ ze třinácti zemí, aby si během dvou týdnů zdokonalili společné operační postupy při plánování a provádění leteckých operací jednotek Severoatlantické aliance v případných zahraničních misích.

Slavnostní zahájení NATO Tiger Meet na nizozemské základně Volkel

Největší cvičení spojeneckého letectva v Evropě začíná slavnostním nástupem, jehož scénář je postaven nejen na oficiálních ceremoniích, ale i na tradičních rituálech. Po uvítacích projevech postupně zaznívají hymny třinácti přítomných zemí a vztyčují se jejich státní vlajky. Poté se z nebe snesou výsadkáři, kteří mají s sebou v tandemu nejen „tygry“ různých vzezření, ale především prestižní putovní cenu Stříbrného tygra (Silver Tiger Trophy), jež bývá na samém závěru akce předána letce vykazující nejvyšší profesionalitu a tzv. tiger spirit neboli tygřího ducha. Následuje bojový pokrik velitele hostitelské 313. squadrony podplukovníka Martena Hendriksmy „Tiger, Tiger, Tiger“, který napotřetí graduje povel „get back“. Mezinárodní komunita se okamžitě pokládá na záda a desítky profesionálů vleže mávají rukama i nohama. Replikou mrtvého brouka tak odlehčují atmosféru nadcházejících vzdušných soubojů a dávají najevo, že této profesní asociaci sdružující elitní letecké jednotky NATO, které mají ve svém znaku tygra nebo jinou velkou kočkovitou šelmu, není vedle vypjatých situací „nahore“ nikterak vzdálené ani kolektivní veselí „dole“. Mimochodem, bohatý společenský program již k NTM běžně patří.

SOUBOJ NAD MOŘEM

Slogan NATO Tiger Meet?
Harmonizace taktické přípravy pilotů

Víceúčelový bojový letoun JAS-39 Gripen v „tygří“ kamufláži

pro efektivnější kooperaci ve všech typech leteckých operací. Přeloženo do srozumitelné řeči – zvyšovat schopnost společného působení personálu bez rozdílů národní příslušnosti letecké jednotky NATO. Plánováním počínaje a vyhodnocením sestřelů konče.

Také letošní NTM tvoří několik typů misí. Klíčovou je společná letecká operace COMAO (Composite Air Operations), jež představuje velkou skupinu letounů různých kategorií. Letové dny jsou rozděleny na ranní a odpolední směny, ve skutečnosti na dva více než dvouhodinové bloky. Česká strana je do nich zapojena dvěma, respektive

čtyřmi víceúčelovými bojovými letouny JAS-39C/D Gripen a jedním bitevním vrtulníkem Mi-24/35. V dnešní dopolední fázi dva gripeny provedou průzkumný let a poté svedou cvičný vzdušný souboj s jinými typy aliančních letadel. Začátek odpolední mise je stanoven na čtrnáctou hodinu. Čas se pro všechny rázem stává rozhodující indicií, neboť veškeré postupy je třeba činit téměř s vteřinovou přesností. Sebelepší nedochvilnost pilota, od pojiždění na start až po přistání na ranveji, může negativně ovlivnit splnění operačního úkolu.

Na začátek tříkilometrové vzletové a přistávací dráhy číslo dva čtyři se postupně řadí čtyři francouzské letouny Mirage 2000. Za ohlušujícího rachotu se rozjíždí první stroj, shodou okolností v dokonalé „tygří“ kamufláži. V krátkých rozestupech jej následují jeho kolegové z Escadron de Chasse 01/012 v Cambrai. Neuplyne ani minuta a vzletají belgické

Čáslavský double aneb plné členství v „tygří“ asociaci NTA a získání prestižní ceny pro nejlepší alianční letku zároveň

Nadporučík Pavel Pavlík (Speedy) v kabině letounu JAS-39 Gripen

Francouzský letoun Mirage 2000 v tygřím zbarvení

F-16, poté německá tornada, turecké a norské „efšestnáctky“, maďarské gripeny a domácí nizozemské „efšestnáctky“. V osmé vlně jdou čtyři české stíhačky JAS-39 Gripen. Po nich se ještě odlepují z „dvačtyřky“ taktické letouny řeckých a polských vzdušných sil. Po necelé hodině je na základně Volkel konečně klid. Ne však na dlouho. Na řadu přicházejí vrtulníky, konkrétně „čtyřiadvacítka“ ze základny Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou a italské stroje AB 212 z 21. Gruppo v Grazzanise.

„Po startu jsem zatáčkou doprava nastoupal zhruba na šest kilometrů a zapojil se do pomyslného vláčku letadel. Po stanovené trati, rychlostí okolo osmi set kilometrů, jsme letěli do zóny nad Severním mořem, ve skutečnosti do určeného prostoru mezi Velkou Británií a Norskem. Ze základny Volkel přesně dvaapadesát minut,“ říká pilot 211. taktické letky nadporučík Pavel Pavlík, přezdívaný Speedy.

Podle scénáře se tady do vzdušných soubojů pouštět modři zastávali úlohu OCA, to jest Offensive Counter Air. V roli stíhacího doprovodu jsme doprovázeli naše bombardéry a čistili jim

prostor od červených,“ popisuje činnost nad mořem major Roman Svoboda (Romuch) a dodává: „Na naší straně bylo zhruba čtyřicet letadel a ‚redů‘ asi patnáct. Oni jsou však ve výhodě, neboť se mohou oživit. Na rozdíl od nás, protože, když dojde k simulovanému sestřelu modrého, tak vypadává ze hry,“ směje se zkušený čáslavský pilot a zdůrazňuje, že do dvaadvacetiminutové pútky se nemůže zapojit, kdo chce. „Neexistuje, aby tady byl někdo, kdo tyto úkoly nelétá. Musíte splňovat profesní požadavky řídicích orgánů cvičení, které vám stanoví vaši úlohu v misi. Pozitivem je, že se točíme. V další vzdušné operaci mohou být červený já a dělat tak ‚potravinový‘ řetězec pro modré,“ vysvětluje Romuch.

Nejen oba čeští piloti, ale všechen přítomný létající personál se jednomyslně shodují v tom, že masové a společné nasazení letounů a vrtulníků v jednom balíku výrazně zvyšuje efektivitu výcviku. „V tuzemských podmínkách cvičíme tyto úkoly čtyři na čtyři nebo šest na šest, na cvičení NATO Tiger Meet je to několikanásobně navýšeno. Létáme tady nejruznější obšírné scénáře, které v sobě zahrnují veškeré aspekty soudobého moderního boje. Navíc postavené

Zavěšení registračního zařízení (ACMI Pod) na křídlo letounu JAS-39 Gripen

na reálných zkušenostech aliančních kolegů ze zahraničních operací,“ zdůrazňuje Speedy. Důležité je říct, že role čáslavských letců na NTM vychází z jejich profesního zaměření. Stávající letecký výcvik mají prioritně zacílený na tzv. úkoly vzduch-vzduch (Air to Air), a ne na působení proti pozemním cílům vzduch-země (Air to Ground).

Po přistání celého balíku letadel následuje řada tzv. debriefinků. Ze strojů se stáhnou zaznamenaná data a všem posádkám jsou zpětně přehrány letecké „bitvy“ na plátně, rozebírá se taktika a vyhodnocuje efektivita nasazení v misi. V této souvislosti zapůjčili 211. taktické letce belgičtí kolegové ze základny v Kleine Brogel registrační zařízení ACMI (Air Combat Maneuvering Instrumentation).

GRIPENY? JSOU TAM!

Dva roky usilovali příslušníci 211. taktické letky o plné členství (Full Member) v prestižní asociaci „tygří“ elity NTA (NATO Tiger Association). Během jejich zkušební doby se uskutečnily dva Tiger Meety spojené s velkým leteckým operačním cvičením států NATO – ve Francii (2008) na základně námořního letectva v Landivisiau (hostitelská jednotka Flotille 11F) a o rok později v Belgii na letišti Kleine Brogel (hostitelská jednotka 31. Smaldeel). Obou se aktivně zúčastnili, čímž splnili jednu z podmínek členství. Připomínáme, že existují tři způsoby členství v NTA: čestné, zkušební a plné, přičemž členství v asociaci se potvrzuje na každoročních setkáních a v případě, že rozhodnutí nelze odsunout na nejbližší NTM, deleguje se toto právo na tzv. Tiger Council.

Již během prvního večera cvičení se na letecké základně uskutečnilo

Nášivky příslušníků 211. tl před a po hlasování o plnohodnotném přijetí do NTA

jednání plných členů asociace o přijetí 211th tactical squadron Czech Air Force do svých řad. Čáslavští profesionálové na tuto skutečnost zareagovali příhodně – rukávovými nášivkami s velkým otazníkem naznačujícím, že výsledek hlasování je naprosto otevřený. „Těch dvacet minut čekání na verdikt ‚fullmembersů‘ mi připadlo delší než povinná zkušební lhůta,“ vzpomíná

Zástupce velitele společných sil-velitel vzdušných sil AČR brigádní generál Jiří Verner v rozhovoru s pplk. J. Míkou na stojánce letadel ve Volkelu

velitel „dvěstějedenáctky“ podplukovník Jaroslav Míka (Gyro). Konečně se otevřely dveře a on je vyzván, aby vstoupil do jednací místnosti. Vzápětí se rozezníva potlesk a velitel hostitelské jednotky pplk. Hendriksma (Jimi) mu jako první gratuluje k úspěchu. Čtvrtým říjnovým dnem se tak 211. tl Čáslav oficiálně stává v pořadí dvacátou letkou NATO Tiger Association a společně s náměšťskou

221. vrtulníkovou letkou, druhou jednotkou vzdušných sil Armády ČR, jež se může pyšnit plným členstvím v elitním společenství aliančních letek. Odezva čáslavského

stránce se nám sice nezmění, ale týmový duch bude mnohem silnější. To je pro každého velitele nesmírně cenné,“ říká pplk. Míka.

Přijetí do profesního klubu „tygrů“ je dobrou zprávou i pro zástupce velitele společných sil-velitele vzdušných sil AČR brigádního generála Jiřího Vernera, který do Vliegbasis Volkel přiletěl. „Považuji to za přesvědčivý důkaz, že jsme plnohodnotnými členy Aliance

a v taktickém a vrtulníkovém letectvu patříme ke špičce.“

Nepsaným pravidlem NTA je, že „tygří“ letka musí být vyzbrojena „tygřím“ strojem. Nizozemská stojánka letadel opětovně potvrdila, že obrazotvornost autorů ztvárňujících podobenství tygra, nemá meze. Také české gripeny, byť jsou majetkem švédského královského letectva, musejí ctít zvyklosti. „Máme tady spárku 9819 a sólo mašinu 9245, na nichž je tygří symbolika. Na kýlových plochách je nalepena fólie ztvárňující lebku šavlozubého tygra a na takzvaných předkřídlech (canard wings) jeho zelené oči,“ popisuje vedoucí starší inženýr 21. základny taktického letectva kapitán Robert Zobač a dodává, že na základě grafického návrhu několika příslušníků letky zmíněné fólie vyrobila a nalepila civilní firma a následně „kosmetické“ úpravy (zalakování a nalepení polyuretanové pásky) byly provedeny podle pokynů švédské strany. V případě rozkazu o odstranění díla vykoná svoje horký vzduch a zapůjčený letoun se uvede do původního stavu.

P. S. Fólie nemají vliv na letové vlastnosti JAS-39 Gripen a při jejich pořízení, řádově desítky tisíc korun, si opětovně sáhli příslušníci 211. tl do vlastních kapes.

ROKY MEZI NEJLEPŠÍMI Z NEJLEPŠÍCH

Již devět let je plným členem NTA náměšťská letka bitevních vrtulníků Mi-24/35. Její přijetí se uskutečnilo na belgickém Tiger Meetu v roce 2001. Hned následující rok zaznamenali příslušníci tehdejší 331. letky bitevních vrtulníků Přerov velký úspěch. Na aliančním cvičení Daring Eagle 2002 v portugalské Beji, jehož součástí byl NTM, vyhráli sošku stříbrného tygra a stali se tak prvním vrtulníkovým držitelem tohoto prestižního ocenění a první nejlepší letkou z bývalého Východu. Nesmazatelným důkazem je štítek na Silver Tiger Trophy s vyrytým nápisem 331. SQN CZAF 2002.

Přestože letošní účast českých bitevních vrtulníků v Nizozemsku nepřijemně poznamenala vyšší moc (účast pouze s jedním strojem a navíc ne v tygří kamufláži z důvodu technické závady), jedenáctičlenný kolektiv 221. letky (sedm příslušníků létajícího personálu a čtyři technici) prokázal svoji třídu. „Stali jsme se součástí velkých letových vln, i když jsme z důvodu nasazení jenom jednoho stroje byli omezeni v plnění operačního úkolu,“ konstatuje velitel „dvěstědvacetjedničky“ podplukovník Rudolf Straka (Dolfa) a upřesňuje priority jejich bojového nasazení. „Naše mise byly zaměřeny na nácvik přímé palebné podpory pozemních jednotek v součinnosti s předsunutými leteckými návodčím a také na záchranné operace posádek v krizových situacích.“

TAK TO JE BOMBA!

Sotva 211. taktickou letku přijali za plného člena NTA, událo se náramně

Stříbrný tygr se štítky nejlepších letek NATO

prekvapení. Poprvé v devětačtyřicetileté historii NATO Tiger Association nováček získal nejprestižnější ocenění „tygří“ elity – cenu Silver Tiger Trophy, kterou v roce 1977 zhotovili londýnští stříbrotepci Mappin a Webb. Od poloviny října tedy platí, že nejlepší „tygří“ letka v NATO má číslo dvěstějedenáct

a je ze základny taktického letectva v Čáslavi. „Při slavnostním vyhlášení výsledků jsme se ještě nestačili podělit o dojmy z ocenění, že patříme mezi tři nejlépe operačně létající letky a najednou slyšíme: And winner is... 211. tactical squadron, new full member from Czech Republic. Bylo to

Velitel 221. vrtulníkové letky podplukovník Rudolf Straka (Dolfa)

jako blesk z čistého nebe. Je to důkaz, že naše týmová práce nad rámec svých funkčních povinností má smysl, a potvrzení toho, že systém leteckého výcviku u letky máme nastavený dobře,“ konstatuje pplk. Míka a zdůrazňuje, že při závěrečném hodnocení všech soutěžních kategorií dominovala 211. tl zejména profesní zdatností. „Nijak speciálně jsme se na doprovodné soutěže nepřipravovali. Ale první úspěch, přijetí za plného člena NTA, nás natolik stmelil a hlavně „nakopl“, že jsme na vítězné vlně doletěli až do konce,“ říká Gyro a pokládá Stříbrného tygra do jedné z vitrín letkové síně tradic. Minimálně na rok...

P. S. Na cvičení NATO Tiger Meet bylo odlétáno 644 operačních misí! ■

Podplukovník Jaroslav Míka (Gyro) po přistání z mise

Pomohli popálené holčičce

Text a foto: kpt. Magdalena DVOŘÁKOVÁ

Příslušníci pracoviště zdravotní služby 16. kontingentu AČR v silách KFOR během osmi měsíců, kdy plnili operační úkol v zahraniční operaci na území Kosova, poskytovali zdravotní pomoc nejen českým vojákům, ale i místním obyvatelům v nouzi. Pomohli také malé Atině, která měla popáleniny hrudníku a břicha.

Jedním z častých úrazů malých dětí jsou popáleniny, ke kterým dochází obvykle nešťastným převrnutím konvice s vařící vodou nebo hrnku s horkým čajem. Přesně to se stalo dvouleté Atině žijící na předměstí hlavního města Prištiny.

Rodiče ihned po nehodě s malou dcerkou hledali lékařskou pomoc. Avšak místní zdravotnická zařízení jsou buď privátní, a tudíž drahá, anebo velmi chudá a poskytují pouze nezbytně nutnou základní lékařskou službu. „Navštívili jsme obě taková zařízení. V privátní nemocnici chtěli Atinu hospitalizovat přes noc, ale to jsme si nemohli dovolit. V další nemocnici nám poskytli mast, která jí však ani po několika dnech neulevila,“ vypráví matka. „Kamarádka mi pak řekla, že jí kdysi dávno pomohl český KFOR. Doktorři byli moc ochotní...“

A tak se s plačící a vyděšenou dcerkou rodiče objevili u brány české základny a požádali velitele majora Miroslava Hájka o pomoc.

„První, co jsme museli provést, bylo odstranění nánosu jakési masti, což bylo velmi bolestivé,“ popisuje léčbu major Pavel Peša, náčelník pracoviště zdravotní služby. „Pak jsme rány ošetřili a obvázali.“ Přitom zjistili, že Atina má po polití vařícím čajem na horní části hrudníku popáleniny 2. stupně. Rány se hojily pomalu a hrozilo, že děvčeti zůstanou po zranění jizvy.

„Holčička k nám docházela dva týdny na převazy. Samozřejmě se nás velmi bála, protože si nás pamatovala jako ty, kteří jí způsobují při ošetřeních bolest. Proto jsme se u ní s kolegou střídali. A také jsme jí pořídili velkou plyšovou hračku na rozptýlení,“ dodává kapitánka Bohdana Kárníková, praktická lékařka českého kontingentu. Plyšový žabák darovaný jedním z příslušníků kontingentu se pak vždy účastnil Atininy vyšetření. Měl totiž stejné zranění a s dívenkou prožíval obdobné utrpení. Z poslední kontroly si ho Atina šťastně odnesla domů.

Kromě tohoto případu čeští doktorři v Kosovu pravidelně pomáhali starším obyvatelům srbské enklávy Sekirača, která se nacházela v prostoru odpovědnosti českého kontingentu, a v ojedinělých případech také obyvatelům vesnice Šajkovac a blízkého okolí základny. Většinou šlo o lidi, kteří jsou chudí a nemohou si dovolit služby zahraničně dotovaných nemocnic. „Místní zdravotnictví musí urazit ještě dlouhou cestu, aby dosáhlo současného evropského standardu. Je zde velký rozdíl mezi soukromými a městskými ústavami. Podle popisu léčby malé Atiny je v současné době místní zdravotnictví na úrovni 60. let minulého století,“ podotýká kapitánka Kárníková. ■

Převazování popálenin bylo bolestivé. Atinu však někdy rozptýlil plyšový žabák natolik, že na doktory kolem sebe zapomněla.

Jak Atina, tak její žabák prošli poslední kontrolou. Za svou statečnost si mohla dívenka hračku odnést domů.

Dvouletá Atina s tatínkem

Poutač expozice ministerstva obrany, která výstavě dominovala, tvořilo vozidlo Kajman

Future Soldier 2010

Text a foto: Martin KOLLER

Výstava zaměřená především na technologie a bojovou činnost jednotlivých vojáků a malých jednotek v blízké i vzdálenější budoucnosti doznala oproti prvnímu ročníku určitou změnu.

Stále platí, že území, kam, nevročila noha či spíše bota pěšáka, není dobyt. Po období vědeckotechnických revolucí a globálních konfliktů opět roste úloha jednotlivce na bojišti. Ovšem v modifikované podobě propojené s perspektivními technologiemi. Části obecných trendů jsme se již zabývali (A report č. 8/2010 str. 38–41).

Nepopíratelná je potřeba vyšší efektivity činnosti, naturalisticky řečeno, lepšího využití vojáka na současném bojišti. I když není příliš hezké přepočítávat životy na peníze, cena každého pěšáka neustále roste, a to z více důvodů.

Armády se za posledních dvacet let zmenšily, některé až na desetinu původního stavu. Přitom se mnohdy zbavily většiny tzv. nadbytečné výzbroje, často za dumpingové ceny. Profesionalizace vytvořila vojáky specializovanější a lépe

vycvičené, avšak drahé a obtížněji nahraditelné.

Nelze přehlédnout další problém, a to otázku připravených a bojově použitelných záloh. V řadě zemí jejich výcvik již léta neprobíhá, a přitom se mnohdy změnila nejen výzbroj, ale i taktika a základní povely.

V případě konfliktu, který nebude mít nízkou intenzitu, by mohlo být pro některé státy NATO obtížné nahrazovat ztráty vojáků i techniky. Složitost výzbroje, omezené kapacity, přepravní náročnost a dlouhé výrobní lhůty obranného průmyslu k tomu nevytvářejí dobré předpoklady. Ceny výzbroje neuvěřitelně rostou a vývoj se často neúnosně protahuje. I v zemích NATO je proto ve službě mnoho techniky staré padesát

od ideologických omezení. Druhá možnost by znamenala defenzivní řešení, kterým lze sotva vyhrát jakoukoli válku. V obou případech však dále porostou náklady.

Představa, že lze vytvořit málo početnou, efektivní a zároveň levnou armádu, je zcela mimo realitu. Historickým dokladem je nejen zhroucení římského impéria po odlehčování výzbroje a barbarizaci legií, ale rovněž politicko-ideologický vývoj na přelomu třicátých a čtyřicátých let minulého století, kdy totalitní militaristický režim smetl početné armády velkých států, jež byly řadu let objektem úspor.

ZMĚNY NA VÝSTAVĚ

Přede dvěma lety jsme mohli vidět širší spektrum produkce mnoha

Chemický článek SFC

a více let. Technologická převaha států NATO oproti ostatnímu světu se evidentně snižuje. Rychlost technologického vývoje podle dosažitelných statistik klesá, takže dochází k pomalému vyrovnávání úrovně armád z hlediska generací zbraňových systémů. Realita asymetrického konfliktu navíc účinnost modernější techniky snižuje. Tento problém se stále nedaří řešit.

Rovněž ideologicky motivované změny, jež kladou na stejnou úroveň lidská práva nepřátel a životy vlastních vojáků, nezvyšují efektivitu činnosti na bojišti. Přitom uvedená iniciativa je evidentně jednostranná a nepřináší pozitivní výsledky.

Je otázka, zda prioritou vojáka současnosti a dohledné budoucnosti bude efektivita ničení protivníka nebo ochrana před jeho ničivými prostředky? V prvním případě bude nutné ustoupit

světových výrobců. Již tehdy došlo pravděpodobně k selekci ze strany vystavovatelů. Opticky, především z hlediska neoborníků, se proto říjnový veletrh Future Soldier 2010 mohl jevit jako méně zajímavý. V letošním roce již zcela chyběla obrněná technika, transportní prostředky a část zbraní. Nabídka 123 vystavovatelů se zúžila opravdu na konkrétního pěšáka, jeho službu a potřeby. Vystaly i další logické limity. Například vyřešení otázky nových pěchotních zbraní naší armády omezilo nabídku v tomto oboru.

Nejednalo se ovšem pouze o vojáky. Obdobné zaměření některých činností z hlediska policie či spíše četnictva a armády, především záchranářské a humanitární operace, rozšiřují spektrum využití některých výrobků. Uvedené paralelní činnosti mají klady i zápory. Vzhledem k malým počtům příslušníků

Jedna z verzí termovizního zaměřovače prezentovaného společností PRAMACOM

ozbrojených složek se však stává nutností stále těsnější spolupráce.

Hlavní oblasti nabídky tvořily vojenská a bezpečnostní elektronika, robotika a výstroj. Přitom první a druhá oblast jsou nedílně spojeny, protože základem robotiky je elektronika a ta pomalu zasahuje i do oblastí výstroje.

VÝSTROJ A VYBAVENÍ

Pod název kapitoly by se dala ukrýt celá problematika vojáka budoucnosti, pouze beze zbraně. Na výstavě se objevily tři programy. Především známý

Chladicí jednotka vest ENTRAK

německý Infanterist der Zukunft, dále slovenský PIBS (Pokročilý Individuální Bojový Systém) a nakonec jako novinka polský TITAN vycházející ze staršího Ulan XXI.

Je vcelku zbytečné rozebírat jednotlivé projekty, případně i jiné, které se na výstavě nevyskytovaly. Všechna řešení

vycházejí z jedné základní filozofie, a to akvizice, transferu, hodnocení a distribuce informací. Výstroj současných pěšáků se blíží k ideálnímu vzoru, který je limitován lidskou postavou a jejími výkony. Důležité jsou spíše speciality typu energetických zdrojů. I bojová činnost pěšáka závisí stále více na elektronice. Přes rychlý vývoj přístrojů směřující ke snižování hmotnosti a spotřeby elektrické energie nastává opačný efekt. Jeden těžký přístroj nahrazuje několik menších a všechny potřebují elektřinu. Standardní baterie již nestačí. Proto se objevil staronový vynález chemických článků, používaných už v devatenáctém století. Produkt Ultra Cell společnosti

SFC prezentovala v rámci expozice AČR firma PRAMACOM.

Mnohé návštěvníky zaujaly vesty s ventilací společnosti ENTRAK. Jsou v postranních kapsičkách vybaveny chladicími jednotkami. Podle teploty okolí mohou pracovat šest až 20 hodin.

Nemenší nadšení vzbudily neprůstředné brýle Crossbow ESS na stánku firmy JŠA. Dokážou chránit zrak i před středně velkými broky vystřelenými z brokovnice. Jsou samozřejmě účinné i proti menším střepinám výbušných systémů nebo kamínkům. K další nabídce patří např. laserové štíty

přileb chránící oči před zářením o různé vlnové délce.

Mezi novinky ve výstroji patřila rovněž jednosměrně ventilující tkanina vypuzující vodu od společnosti Headcoat Fabrics. Zájem vzbudily také protimínové a džunglové boty české firmy Prabos.

ROBOTI A SENZORY

Obě uvedené kategorie se mnohdy vzájemně prolínají, především z hlediska možnosti užití tzv. umělé inteligence. Senzory často pracují jako nepohybliví roboti. V současnosti dochází k jejich spolupráci, např. při ochraně izraelské hranice. Robotický systém ostrahy prostoru Falcon Watch měla ve své expozici společnost Harris. Pravděpodobně nejzajímavější novinkou však byl miniaturní senzor velikosti tužky pro lokalizaci střelby společnosti Microflown Technologies. Do jejich nabídky patřil rovněž systém ostrahy prostoru.

Z hlediska klasických robotů překvapili především Poláci. Společnost PIAP poslala dva ze svých pěti výrobků. Nejmenší z nich taktický házeč robot TRM (Takticzy Robot Miotany) připomínal cívku poháněnou gumičkou, pouze v sofistikovanějším provedení.

Několik tisíc takto koncipovaných robotů Recon Scout IR již dodala americká armáda v Afghánistánu a Iráku společnost Recon Robotics. I jejich zástupce uměl s roboty dobře házet a používal je také jako senzorový nástavec teleskopické tyče pro průzkum prostoru za zdmi.

Binokulární zaměřovač AN/PVS-21

S novinkou přišla společnost QinetiQ reprezentovaná domácí firmou Elmes. Mimo známého Talonu, který používají i naši pyrotechnici v misích, se objevil poněkud menší Dragon Runner zavedený nedávno do výzbroje britské armády.

Mnohé návštěvníky upoutaly bezpilotní letouny a vrtulníky společnosti UTRI. Jeden z nich nesoucí jméno Draco používá italská policie pro kontrolu fanoušků na stadionech.

Nelze pominout ještě další polské výrobky. Především bezpilotní letouny a vrtulníky Tarkus a FlyEye společnosti WB Electronics. Z hlediska koncepce i výkonů si nezačínají se západními protějšky. Díky tomu se daří zavádět je do výzbroje polské armády.

STŘELBA

Nových zbraní se objevilo minimum. Prezentovali je především výrobci z Polska. Jednalo se konkrétně o výrobky společnosti Radom a Bumar. Druhá z nich se navíc zabývá municí. Úplnou

Senzor pro lokalizaci střelby společnosti Microflown Technologies

novinkou bylo několik verzí automatické karabiny/útočné pušky MSBS, která má tvořit výzbroj vojáka projektu TITAN. Je zajímavé, že existují dvě provedení každé zbraně, a to klasické a bullpup (koncepte kratší pušky či samopalu daná umístěním závěrového mechanismu a zásobníku do prostoru pažby).

Systémovou stavebnici různých přístrojů pro pušky prezentovala společnost INDRA. Součástí mohou být např. termovizní kamera, laserový dálkoměr a elektronický kompas. Zcela nový typ binokulárního přístroje nočního vidění AN/PVS-21 bylo možno vidět ve stánku společnosti OGara. Novými zaměřovači NV-Mag, určenými např. pro nové útočné pušky CZ 805 Bren se pochlubila rovněž naše Meopta. Široké spektrum

Nové zaměřovače NV-Mag společnosti Meopta

Radom dále představil několik verzí nového samopalu BRS. Určitý nádech exotiky měly zbraně společnosti Agencija Alan z Chorvatska. Jednalo se o automatickou karabinu připomínající francouzský FA-MAS, revolverový granátomet RBG-6 a samonabíjecí pistole řady HS.

Současné pěchotní zbraně jsou nemyslitelné bez zaměřovačů. U nich kráčí miniaturizace a růst kvality mílovými kroky. Dokladem je např. lokalizační systém střelby společnosti Microflown Technologies určený pro ruční zbraně.

Házeč robot TRM

kombinací pozorovacích a zaměřovacích přístrojů pro den i noc představila společnost Vetronics. Systém řízení palby složený z několika modulů, umožňující i nepřímou střelbu z různých verzí útočné pušky G36, se objevil v expozici společnosti Rheinmetall.

Nikoli střelbou, ale odhalováním zbraní a výbušnin se zabývá mobilní kontrolní stanoviště vybavené zařízením DRS ConPass společnosti General Dynamic představené domácí firmou Max Merlin. Využívá radiografický skener, což umožňuje efektivně odhalovat nálože a výbušné systémy. ■

Robot Dragon Runner

Ve výcvikovém prostoru chemického vojska Tisá se uskutečnilo mezinárodní cvičení White Star

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor a kpt. Vlastimila CYPRISOVÁ

Výbuch otřásl velitelským stanovištěm jako zemětřesení síly šest RichtEROVY stupnice. Neuplynula ani minuta a zazněl signál k přesunu do bunkrů. Vojáci s balistickou ochranou vybíhali ze stanů a cestou sbírali ty, které zasáhla exploze. V krytu se jim snažili poskytnout první pomoc.

BÍLÁ HVĚZDA na chemickém nebi

Jednalo se o jednu z epizod na události bohatého scénáře mezinárodního cvičení White Star (Bílá hvězda) 2010, které se ve dnech 4. až 8. října uskutečnilo ve výcvikovém prostoru chemického vojska Tisá. Úkolem této závěrečné prověrky bylo zjistit, zda velitelské mezinárodní brigády radiální, chemické a biologické ochrany pro Spojenecký sbor rychlé reakce (Allied Rapid Reaction Corps Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Brigade Headquarters) je připravené počátkem příštího roku k operačnímu nasazení. Tato brigáda vznikla na základě bilaterální dohody mezi Českou republikou a Spojeným královstvím v lednu 2008. O rok později dosáhla počátečních operačních schopností. V mírovém stavu tvoří její štáb čtyři čeští důstojníci a jeden britský. Při aktivaci by měl mít necelých sedmdesát vojáků, z toho dvacet pět Britů.

jsme z alianční metodiky CREVAL, jež specifikuje požadavky na velitelství a jednotky, které jsou zařazeny do bojových sil NATO. Tam je přesně uvedeno, co bychom jako certifikované velitelství měli splnit. Není to jen o nějaké štábní práci ve stanech, ale i o tom, že dokážeme rozvinout místo velení, zabezpečit je, provozovat tajné síť a řídit činnost i v podmínkách bojové situace, kdy je

místo velení napadeno," říká velitel brigády podplukovník Martin Odráška. „Teď tu máme raněné, které se příslušníci velitelství snaží ošetřit. Chceme, aby si uvědomili, že při případném nasazení by neplnili pouze štábní úkoly, ale museli by zvládnout i takovéto situace. Jedná se jen o jeden z celé řady podobných úkolů. V další části cvičení budeme procvičovat i činnost štábu při hrozbě

PODLE METODIKY CREVAL

„Tímto cvičením se chceme ujistit, že disponujeme schopnostmi, které jsou po nás požadovány. Vycházeli

chemického napadení velitelského stanoviště.“

Alianční velitelství Spojeneckého sboru rychlé reakce vzniklo v roce 1991 na základě závěrů římského aliančního summitu. Jeho základem se stal britský první armádní sbor. Jedná se o uskupení s vysokým stupněm připravenosti a expedičními schopnostmi, který tvoří příslušníci patnácti spojeneckých armád včetně AČR. Před nedávnem se jeho velitelství přemístilo z území Německa do Velké Británie. Počátkem příštího roku by mělo velitelství sboru začít působit v Afghánistánu, a to včetně české účasti.

Cvičení White Star 2010 zahájila pořadová prohlídka, dokumentační kontrola a odbavení jako při ostrém nasazení do mise. V následné fázi se ve výcvikovém prostoru nejprve uplatnila především dopravní a ženijní technika. Bylo nezbytné upravit terén. Po vybudování místa velení zahájilo velitelství svoji činnost. Jeho úkolem bylo plánovat a řídit operace v oblasti chemického zabezpečení celého sboru a současně velet podřízeným chemickým jednotkám. K mezinárodnímu charakteru cvičení přispěli zástupci Dánska a Velké Británie.

PROBLÉMY V MEZOPOTÁMIÍ

Námět cvičení je územně zasazen do Mezopotámie. Velitelství brigády

rozvinulo a pro své potřeby upravilo scénář jednoho zaměstnání sboru. Ve státu spřáteleném s NATO došlo k určité nestabilitě, kterou měly řešit mezinárodní jednotky. V okamžiku, kdy byl ukončen jejich mandát, se vojáci sousední země odmítli stáhnout a začali si území uzurpovat. Proto bylo rozhodnuto o nasazení Spojeneckého sboru rychlé reakce, jehož úkolem bylo vytlačit tyto síly ze země.

„Součástí sboru jsme i my. Do tohoto vševojskového programu rozehráváme převážně chemické zadání, které musí zvládnout naše velitelství. Situace se vyvíjí velice dynamicky, nikdy nevíme, co nás čeká v nejbližších okamžicích. Z nadřízeného stupně, tedy z velitelství sboru přicházejí například informace, že nepřátelská palba zasáhla sklad chemických látek či chemický provoz a došlo tam k úniku průmyslové škodliviny. Chtějí, abychom tuto záležitost převzali,“ vysvětluje podplukovník Odráška. „Naším

úkolem je situaci zmapovat a navrhnout nějaké řešení. Pro tyto účely máme dvě přímo podřízené jednotky, českou

a britskou. Můžeme využít i další chemické útvary, které jsou součástí sboru. Musíme být schopni odebrat vzorky,

dopravit je do laboratoře a vyhodnotit. Poté zpravidla zajišťujeme dekontaminaci. Dalším z našich úkolů je procvičit si rozvinutí taktického místa velení. V praxi to znamená, že ještě dnes se bude muset menší část štábu zabalit a fiktivně letecky se přepravit jinam, kde bude rozvinuto taktické místo velení. Přitom musí být schopna vést činnost naprosto samostatně a vyřešit svěřený úkol.“

ČESKÝ CHEMIK – ZNAČKA KVALITY

Český chemik – to byla na přelomu tisíciletí značka kvality. Všichni lidé, se kterými jsme na cvičení hovořili, jsou přesvědčení, že specializace našich ozbrojených sil na určité oblasti, a to včetně chemického vojska, má nesporně svůj význam. Jsme příliš malí na to, abychom byli schopni zvládnout široké spektrum odborností. „Mnozí lidé z aliančních struktur nás stále ještě vnímají jako armádu, jež se specializuje na chemické vojsko. Další to podle mého názoru říkají již jen ze zdvořilosti,“ upozorňuje podplukovník Odráška. „Není totiž možné něco podobného pouze deklarovat. Je zcela nezbytné pro to vytvořit i odpovídající podmínky, včetně těch materiálních. Ty nejprogresivnější trendy v této oblasti nám začínají pomalu unikat. Je nejvyšší čas s tím něco udělat. Vývoj v této oblasti se za poslední léta posunul výrazně kupředu. Pokud budeme chtít udržet krok se špičkou v tomto oboru, určitě se to neobejde bez investic.“ ■

ÚDER „Modrého kladiva“

Text: Pavel LANG a Jan PROCHÁZKA
Foto: Jan KOUBA

Zásah do amerického víceúčelového vrtulníku Bell UH-1 Iroquois měl fatální následky. Těžce poškozený stroj dopadl do hustě zalesněného terénu, jeho dvoučlenná posádka se přitom vážně zranila. K její evakuaci je do týlu nepřítele vysláno speciální komando z jednotek zvláštního určení.

Záchrana zraněných pilotů z nepřátelského území, to byl jeden z mnoha scénářů mezinárodního cvičení nesoucího název Modré kladivo (Blue Hammer), jež se konalo v rozlehlých prostorech amerického výcvikového střediska Joint Multinational Readiness Center (JMRC) nacházejícího se v blízkosti jihoněmeckého městečka Hohenfelsu. Premiéru zde absolvovala trojice českých bitevních vrtulníků Mi-24/35 z „tygří“ 221. vrtulníkové letky 22. základny letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou. Po dobu dvou týdnů (12.–26. října) se tady dvaadvacetičlenná jednotka Armády ČR, společně s týmy speciálních sil (special forces) USA, Polska a Slovinska, připravovala na nasazení do bojových operací v Afghánistánu.

RESPEKT KE „ČTYŘIADVACÍTKÁM“

Po zemi i vzduchem se přepravovali náměšťští vrtulníkáři do amerického JMRC v Německu. Předtím se však v Česku nejdén týden intenzivně připravovali. „Od plánovací konference do přeletu na cvičení nám to zabralo více než měsíc. Telefonátů a e-mailů bylo opravdu hodně. Dohovory s americkou stranou se týkaly každého detailu

společného operačního nasazení, včetně logistického zabezpečení personálu a techniky,“ říká pilot „čtyřriadvacítky“ kapitán Radek Mičulek a zvedá bitevník Mi-24/35 ze vzletové a přistávací dráhy základny letectva v Náměšti nad Oslavou.

Po osmdesáti minutách letu jsou všechny tři stroje vzdušných sil AČR nedaleko Hohenfelsu. Přilet na určenou plochu v JMRC probíhá podle předem stanovených postupů, které je třeba přesně dodržet. Tamní aktivity cvičících jednotek, včetně ostrých střelb, jsou totiž velice početné a zevrubně zplánované. Seběmenší odchylka může mít tragické následky.

„Čtyřriadvacítky“ již od samého začátku přitahují pozornost. Nemálo amerických profesionálů o nich sice už slyšelo, ale ve skutečnosti je však nikdy nevidělo. Respekt k českým bitevníkům ještě narůstá po zjištění, jakou výzbrojí Mi-24/35 disponují a jaké bojové úkoly mohou plnit.

Premiérové nasazení českých bitevních vrtulníků Mi-24/35 v hohenfelském výcvikovém prostoru US Army

TRÉNINK PŘED AFGHÁNISTÁNEM

„Po několika úvodních tréninkových dnech jsme se de facto ocitli ve válečném prostředí, kde probíhaly bojové operace. Nic nebylo jako, nikdo si na nic nehrál. Nejednalo se o několik tisíc kilometrů vzdálenou iluzi, ale o realitu v Afghánistánu, navíc podrobně propracovanou do jednotlivostí,“ vysvětluje kpt. Mičulek.

Den co den formuluje svůj taktický záměr velitel speciálních sil. Poté se začínají plánovat mise. Každý ze zúčastněných se zapojuje svým dílem, respektive svými schopnostmi, aby byl cíl operace uskutečnitelný. Důraz je položen na bezpečnost a efektivitu. Následuje několik

součinnostních brífinků. Na samém konci je schválen časový plán akce, včetně záložních variant. „Nebylo výjimkou, že se mise plánovaly třeba i dvanáct hodin. Pro nás to byl sice standardní proces, ale podstatně rozdílný od tuzemských podmínek. Tady se působilo mnohem komplexněji při vzájemné součinnosti a podle dopodrobna rozpracovaných reálných scénářů,“ konstatuje kapitán vrtulníku kpt. Petr Sliva a vyjmenovává další pozitiva. „Získali jsme řadu informací od pilotů, kteří létali ve válečných konfliktech. Jejich zkušenosti lze uplatnit jak v našem dalším leteckém výcviku, tak při nasazení do úkolového uskupení AČR ISAF (jednotky AMT – Air Mentoring Team) na mezinárodním letišti v Kábulu, kde cvičíme vojenské piloty a pozemní technický personál Afghánské národní armády.“

Leckdo může namítnout, že pro nadcházející výcvikovou misi v Kábulu je příprava létajícího personálu 221. vrtulníkové letky se „special forces“ v Hohenfelsu zbytečně „bojová“. Náměšťští piloti jsou jiného názoru. „Ať jde o takzvaně výcvikový nebo bojový let, pořád působíte na území, kde je válečný stav. Pravděpodobnost napadení, bez rozdílu zda létáte z Kábulu nebo ze Šarany, existuje permanentně. Cvičení Blue Hammer považujeme za účelný trénink, jenž každopádně přijde vhod,“ konstatují shodně.

LÉTÁNÍ SE „SPECIÁLY“

Cílem odpoledního výcviku je „paralyzovat“ nepřátelskou osobu v prostoru Grafenwoehru. Úkol má provést tým složený z amerických, polských a slovinských speciálů, který na místo přepraví lítevský stroj Mi-17 podporovaný českými vrtulníky Mi-24/35. „Sedmnáctku budeme chránit shora a po akci jí doprovodíme zpět na základnu. Poletíme se dvěma bitevníky Mi-24/35, přičemž na palubě každého vezeme čtyři speciály. Po zajištění zájmového prostoru je vysadíme a oni splní svoje zadání,“ přibližuje nadcházející činnost jeden z kapitánů vrtulníku a dodává, že dalšími aktivitami jsou mise přímé letecké podpory CAS (Close Air Support), při nichž spolupracují s předem určenými leteckými návodčími (FAC – Forward Air Controller).

Veškerou činnost monitorují hodnotící komisaři. Každá mise je ukončena takzvaným debriefinkem, na němž je proveden komplexní rozbor akce a vytvořen neomezený časový prostor k poznatkům kteréhokoliv účastníka.

Skutečností je, že úsilí náměšťských vrtulníků částečně ovlivnily nepříznivé

meteorologické podmínky. Ne každé plánované nasazení letecké podpory bylo možné realizovat. „V těchto případech jsme drželi pohotovost na zemi. Operační centrum cvičení nám mohlo kdykoliv zadat úkol a požadovat v řádu několika následujících hodin jeho zplánování,“ argumentuje kapitán Mičulek a upřesňuje, že i pro ně byla nejvyšší prioritou bezpečnost. „Spolupracovali jsme s příslušníky jednotek zvláštního určení, kteří jsou speciálně vycvičení. Do žádných extrémů nás však netlačili ani to na nás nezkoušeli. Znali naše profesní limity, které respektovali.“

ŽENA TECHIKEM

Pro úplnost je třeba říct, že kromě tří tříčlenných posádek vrtulníků se cvičení v SRN zúčastnilo také devět příslušníků inženýrsko-letecké služby z 221. vrtulníkové letky. „Technický personál tady

provádí standardní činnost, nejde o nic výjimečného. Výrobce vrtulníku přesně stanovuje rozsah prací při předběžné, předletové, meziletové a poletové přípravě a ten musí být dodržen na jakémkoliv světadíle,“ říká velitel technického roje 221. vrt. kapitán Robert Hejtmánek a pokazuje pouze na dva nepatrné rozdíly, a to anglicky hovořící prostředí a práci v polních podmínkách.

Z mateřské základny v Česku si preventivně přivezli některé náhradní díly a nádoby s olejem. Větší závadu na technice prozatím řešit nemuseli. „Vrtulníky nám drží. Doufám, že to půjde bez problémů až do konce cvičení,“ konstatuje kpt. Hejtmánek a zaklepe na dřevo.

Počasi sice nic moc, ale „předletovka“ se udělat musí. V odcházející skupince specialistů je přítomna také mladá žena. Bez ní by předletová příprava provést nešla. Podpraporečnice Magdaléna Černá, přezdívaná Majda, je totiž technikem bitevního vrtulníku Mi-24/35. Mimochodem, u „dvěstědvacetjedničky“ mají na této prestižní technické funkci už dvě ženy. „Letecká technika mě zajímala od dětských let,“ říká sympatická vojákyně a popisuje svoji cestu na „čtyřřadvacítku“. „Absolvovala jsem vojenskou střední školu a poté nastoupila na vrtulníkovou základnu do Přerova se zaměřením na letištní technické zabezpečení. Po redислоkaci čtyřřadvacítek do Náměště nad Oslavou zůstala dvě místa techniků neobsazená, a tak jsem toho okamžité využila. Tuto práci dělám dva roky a neměnila bych, a to i díky skvělému kolektivu na letce,“ říká pprap. Černá. Na vícero informací už není čas. K vrtulníku přichází posádka, aby vzlétla na další misi. ■

Text: Pavel LANG a Jan PROCHÁZKA
Foto: Jan KOUBA

„Mým záměrem je ve spolupráci s 4-70th US Army zplánovat a provést prohledávací operaci v prostorech Zebra, Cougar, která bude mít minimální dopad na místní obyvatelstvo. Cílem operace je zabránit nepříteli v dalším období aktivně působit proti obyvatelstvu v prostoru odpovědnosti,“ uvádí se v jednom cvičném nařízení.

Téma jisté, výsledek nejistý...

Záměr plukovníka Miroslava Hlaváče, velitele 7. jednotky PRT, byl tedy zřejmý, jeho splnění však v sobě skrývalo mnohá úskalí. Tím prvním bylo přesvědčit velitele ve výcvikovém středisku americké armády JMRC (Joint Multinational Readiness Center), že čeští vojáci se v rámci přípravy na výjezd do operace ISAF budou připravovat společně s americkými kolegy. „Nechtěli jsme zde již cvičit a demonstrovat příslušníky Afghánské národní armády, jak tomu bylo v minulosti, ale vystupovat v roli partnerů, tedy být společně nasazeni s příslušníky americké jednotky do jednotlivých nahrávaných operací,“ vysvětlil nám plukovník Hlaváč a dodal: „Jednání to nebyla vždy jednoduchá a vyžadovala trpělivost. Současný velitel

JMRC můj požadavek pochopil a plně akceptoval. Afghánská národní armáda nám i Američanům zde sice chybí, ale s tím se popereme.“

V HLAVNÍ ROLI MILES

Vyznat se v síti polních komunikací a členitém terénu v grafenwoehrském výcvikovém prostoru US Army není snadné ani pro zkušené pracovníky

zdejšího oddělení pro styk s veřejností. Když konečně dorazíme na místo, kde se máme setkat s českými vojáky ze 4. brigády rychlého nasazení, konkrétně ze 43. výsadkového mechanizovaného praporu z Chrudimi, rázný povel amerického majora hatí naše plány na rozhovory a fotografování. „Dál nesmíte, jednotka byla napadena. Jsou tam mrtví a ranění. Povolány jsou posily

Příslušníci 7. jednotky PRT se na americké základně v blízkosti německého Grafenwoehru připravovali společně s americkými vojáky na výjezd do Afghánistánu

a pro raněné letí vrtulník,“ zní jasný pokyn a my začínáme chápat, že výcvik zde probíhá skutečně na ostro. Pohled to nebyl příjemný. V trávě leží ranění, všude pach střelného prachu a jeden z amerických ošetřovatelů právě aplikoval fyziologický roztok do žíly jednomu z raněných vojáků. Žádné jako, ale reálně – jehla, nahnátout žílu a hotovo. Ještě držet v nezbytné výšce láhev, jak ošetřovatelé říkají, s „fízákem“. Zatímco raněným je poskytnuta nezbytná pomoc a mrtví již byli naloženi do vozidel, zbylí vojáci již prohledávají nejbližší okolí a zaujímají pozice pro obranu. Výsledek napadení je tvrdý. Dvě poškozená vozidla, dva mrtví, tři ranění. Simulační laserový výcvikový systém MILES je neúprosný.

Podobné scénáře jsou zde podle vyjádření velitele rotы ochrany nadporučíka

v Afghánistánu nevíme, zda budeme napadeni, zda bude na komunikaci položen nějaký nástražný systém, a nevíme také, jak nás místní obyvatelstvo přijme. Bude spolupracovat, či nikoli? Budeme vítáni, či nikoli? Tady máme jedinečnou

J. P. na denním pořádku. „Musíme být na obdobné situace připraveni, zvláště příslušníci výjezdových jednotek, kteří se budou v Afghánistánu pohybovat mimo základnu. Téma procvičované operace je téměř jisté, ale výsledek je nejistý. Nikdy zde ani

možnost si vyzkoušet všechny možné varianty, spolupracovat s americkou jednotkou a procvičit také spolupráci se štábem,“ vysvětlil nám v rychlosti nadporučík P.

ŽIVOT „NA ŽIVO“

Společný výcvik na základně v Grafenwoehru má pro české vojáky řadu výhod a poskytuje jim téměř reálný obraz o dění na afghánském teritoriu. Jedním z oněch pozitiv je nejen členitost terénu, ale především vesnice a lokality vystavěné přesně podle afghánských vzorů. A co by to bylo za afghánskou ves, kdyby v ní nežili Afghánci?

Prašné ulice, stánky se zbožím, mešita, ženy v burkách, chlapi v dlouhých hábitech, kteří zrovna opravují něco na silnici, a do toho všeho osel s nákladem. A když se konečně doptáte na dům, kde bydlí místní „starosta“, najdete ho sedícího za stolem, jak blaženě kouří svou

šíšu. A že vám nerozumí? Nevadí, máte přece s sebou tlumočníka, takže rozhovor může začít.

Na chvíli přemýšlíte, je-li to cvičení, či realita. Věrohodný obraz o afghánském prostředí totiž pomáhají utvářet stovky komparzistů, rodilých Afghánců, Turků a příslušníků dalších národností, na-prosto věrně a dokonale rozehrávajících nejrůznější situace, zvláště při jednáních s místní šúrou, tedy představiteli obcí.

Svou roli, a mnohdy zásadní, zde také sehrávají vsudypřítomní a nemilosrdní rozhodčí. Sledují vše, jak se pohybuje v terénu, kde při příjezdu do vesnice zaparkujete vozidlo, jak dokážete komunikovat s místním obyvatelstvem. Jedna nepatrná chybička a v závěrečném vyhodnocení se například dozvíte, že jste vozidlo zaparkovali tak nevhodně, že jste z něj mohli nahlížet do „kalátu“, kde jsou ženy. Již tento prohřešek proti místním zvykům může vyvolat změnu v jednání

a v komunikaci s místními představiteli. A také vyvolá...

Role amerických rozhodčích, kteří mají bohaté zkušenosti z operací v Afghánistánu a v Iráku, není ovšem pouze statická – nestojí a nezapisují. Stačí domluvený signál rukou, jednoduchý, nenápadný a téměř nepostřehnutelný pohyb a vývoj jednání s místními představiteli se mění o sto procent. Rozhodčí situaci zcela záměrně hroť a čekají.

„Jednání jsou velice náročná. Dopustíte se verbální neopatrnosti a předchozí dohody se mohou rázem zhatit,“ říká bez nadsázky nadporučík J. P., jenž již v Afghánistánu působil. „Nikdy nevíme, jak se nám podaří místní přesvědčit

o nabízené spolupráci a pomoci. Mnohdy to již není běžná komunikace, ale spíše diplomatické rozhovory, a je pouze na rozhodčích a oněch komparzistech, zda je dokážete přesvědčit a získat.“ Pozor si musíte dávat při každém pohybu. Stačí, že se jeden z vašich kolegů neopatrně otočí, omylem shodí konev s vodou a máte problém. „Je to tvrdé, ale život v Afghánistánu je také tvrdý ať již pro místní obyvatele nebo pro příslušníky operace ISAF,“ dodává velitel rotы ochrany.

VÝCVIK NEKONČÍ

Desetidenní pobyt téměř dvě stě čtyřiceti příslušníků budoucí 7. jednotky PRT

na americké základně v Německu byl jednou ze součástí komplexní přípravy. „Do prostoru v Grafenwoehu nevyjížděla celá jednotka, ale především její bojová část a štáb,“ upřesňuje velitel 4. brigády rychlého nasazení plukovník Hlaváč. „Jsme v určité fázi výcviku a musíme se připravovat postupně. Na závěrečném cvičení v prosinci letošního roku již bude jednotka kompletní.“

Vzhledem k počtu cvičících byl také do Německa vyvezen pouze omezený počet bojové techniky – vozidla Land Rover 130 Kajman, nákladní tatro a landrovery. Přestože čeští vojáci v Afghánistánu používají obrněná vozidla Dingo a Iveco, velitelé v rozdílném použití vojenské techniky nespátrují žádný problém. „Zde jde o sladění týmů, o procvičení taktiky, o získání potřebných zkušeností ze spolupráce a součinnosti s americkými kolegy,“ doplňuje velitel. „V čem se budeme přepravovat, není podstatné.“

Právě ony zkušenosti, především ty bojové z přímého nasazení v zahraničních operacích, mají pro velitele a každého vojáka obrovskou a ničím nenahraditelnou cenu. „Téměř osmdesát procent příslušníků jednotky, která počátkem roku 2011 bude vyslána do Afghánistánu, má již zkušenosti z předchozích nasazení ať již na Balkáně či v Iráku nebo přímo v Afghánistánu,“ uvádí při závěrečném hodnocení stavu přípravy plukovník Miroslav Hlaváč. „Všichni se stále učíme. V jednotce nemůže být slabé místo, slabý článek, protože to by ohrozilo celý tým.“ ■

Zima, déšť a čtyři hodiny spánku

Text: por. v. z. Andrej ČÍRTEK
Foto: archiv KVV hl. m. Praha

Přelom září a října je tradičním obdobím výcviku příslušníků v aktivní záloze (AZ) ve výcvikových prostorech. Pěší rota AZ při KVV hlavní město Praha absolvovala od 2. do 9. října tvrdý výcvik v Boleticích.

Novinkou bylo, že příslušníci jednotky měli zbraně, samopaly vz. 58 a lehké kulomety vz. 59, po celou dobu cvičení u sebe. „Ušetřili jsme tak za celý týden několik hodin času, který by byl jinak vyplněn vydáváním a vrácením zbraní po každém zaměstnání,“ uvádí k tomu velitel rotы mjr. Michal Bayer.

Program cvičení postupně gradoval. Po teoretické přípravě a cvičných střelbách následovaly bojové střelby družstev a přesun po četách se zátěží na vzdálenost přibližně 25 kilometrů, který se částečně

odehrával v noci. Vojáci absolvovali dvě noci v terénu, jež vyplnili pozorováním pohybu techniky na komunikaci, hlídkovou činností a kontakty s protivníkem. Během výcviku zažila jednotka déšť, mlhu a při bivakování v terénu i teploty blízké bodu mrazu. „Odhaduji, že v průměru cvičící nenaspali víc než čtyři hodiny za noc. Přesto všechny úkoly splnili kvalitně bez úrazů či jiných mimořádných událostí,“ poznamenává zástupce ředitele KVV hl. m. Praha pplk. Libor Polášek.

Po besedě s veterány někteří příslušníci pěší rotы AZ požádali o podpis brig. gen. v. v. Alexandra Beera i plk. v. v. Ludevíta Štefku.

Plán cvičení obsahoval i další atraktivní prvky: organizaci a provedení léčky na konvoj s chráněnou osobou, výcvik v lezení a slaňování, besedu s veterány 2. světové války a prezentaci útočné pušky CZ 805 BREN A1, samopalu CZ SCORPION EVO 3 A1 a dalších moderních zbraní zaváděných do Armády ČR, kterou zajistili experti České zbrojovky Uherský Brod včetně dynamické ukázky. Vybraní vojáci během bojových střelb absolvovali ostrý hod ručním granátem.

„Nepochybují, že by se jednotka úspěšně zhostila pomoci IZS nebo Policii ČR, k čemuž je předurčena. Někteří jedinci, zdravotníci, řidiči či zbrojníci, se ve svých specializacích vyrovnají, nebo dokonce předčí profesionální vojáky,“ konstatuje ředitel KVV hl. m. Praha plk. Dušan Mičica.

Samozřejmě ne všechno bylo idylické. „Cvičení se zúčastnilo pouze 59 osob, což je cca 75 procent stavu rotы. Dilem za to můžou potíže se zaměstnavateli, dílem nedostatek nováčků. Dvouměsíční základní výcvik, který musí absolvovat každý záložák, jenž nestihl základní vojenskou službu do jejího zrušení, je bariérou pro vstup do AZ pro každého dospělého zaměstnaného člověka. Doporučuji podívat se na systém výcviku záložních jednotek v USA a Velké Británii. Nový člen záloh tam projde přijímačem v délce dvou týdnů a dále cvičí o víkendech,“ podotýká mjr. Bayer.

Nezbývá než doufat, že i poslání aktivních záloh a systém jejich organizace a výcviku budou optimálním způsobem upraveny na základě připravované Bílé knihy. Bez rázných a promyšlených kroků, které musejí být podniknuty v horizontu několika let, by Armáda ČR mohla o svůj záložní komponent přijít. „Bezpečnost země nemůže stát jen na profesionálech. Armáda je občanská záležitost a v případě závažné krize se může do role vojáka dostat každý,“ poznamenává na závěr M. Bayer. ■

Společné projekty

Text: Pavel LANG
Foto: Jan KOUBA

Hlavní otázkou říjnového jednání personálních ředitelů ministerstev obrany států Visegrádské skupiny (V4 je aliance čtyř států střední Evropy: Česka, Maďarska, Polska a Slovenska založená 15. února 1991) byly dopady restriktivních opatření na řízení vojenského personálu.

Zasedání představitelů personálních managementů Visegrádské čtyřky má již svoji tradici. Pražské (6. a 7. října) bylo již dvaatřicátým v pořadí. S počáteční společnou iniciativou přišlo před jedenácti roky Česko, Maďarsko a Polsko. Po svém vstupu do Severoatlantické aliance se do jednání pracovních skupin V4 pro řízení vojenského personálu zapojilo také

V Praze se uskutečnilo zasedání pracovní skupiny Visegrádské čtyřky pro řízení vojenského personálu

Slovensko (2004). Personální ředitelé resortů obrany se nyní scházejí dvakrát ročně a hostitelská země navrhuje témata k diskusi. Česká delegace, vedená ředitelem sekce personální-personálním ředitelem MO Vladimírem Karaffou, protentokrát doporučila následující náměty: systém jazykové přípravy, finanční opatření v ekonomické krizi a výběr, vysílání a zabezpečení personálu na zahraniční pracoviště. U některých se krátce zastavme.

Není sporu o tom, že se dopady globální ekonomické krize projeví i v resortním systému jazykového vzdělávání. „Početní stavy vojenských škol a resortních vzdělávacích zařízení byly v loňském roce v průměru sníženy o deset a na resortních jazykových pracovištích téměř o patnáct procent. Další redukce budou realizovány také v letech 2010 a 2011,“ konstatuje ředitel odboru vzdělávání sekce personální MO Milan Máčel a poukazuje na aktuálnost společných projektů v rámci V4.

Zaujalo nás

Úkoly jazykového vzdělávání pro rok 2011

- Vypracovat a schválit Koncepti přípravy personálu resortu MO na období 2011–2018
- Zásadně změnit jazykové požadavky na systemizovaných místech – vyloučit SLP 1, zredukovat SLP 2
- Zlepšit výběr do jazykových kurzů a zvýšit úspěšnost u zkoušek
- Systém zaměřit na plnění resortních priorit, zejména na plnění E 0356, na personál zahraničních pracovišť, žáky a studenty vojenských škol
- Více využívat distančních forem studia pro udržování získané jazykové kompetence

v příštím roce a pro létající personál řádově do dvou tří let. „Intenzivně pracujeme na legislativě, aby získané vzdělání v České republice zahraničnímu vojákovi plnohodnotně platilo v jeho zemi. Kolegové se zevrubně zajímali o náš systém, včetně Rozkazu ministra obrany 51/2010 o jazykovém vzdělávání zaměstnanců v resortu MO.“

bude propuštěno 701 občanských zaměstnanců, citelné budou dopady v osobních výdajích. Provede se blokace neobsazených míst, bude dál omezena rekrutace, upraví se určité právní předpisy,“ vyjmenovává některé návrhy ředitel odboru vzdělávání.

Otevřená diskuse přinesla řadu zkušeností, jež lze aplikovat

„Například bych zmínil vzdělávání leteckého personálu Ozbrojených sil Slovenské republiky a společnou jazykovou přípravu profesionálů zemí Visegrádské skupiny na brněnské Univerzitě obrany a na Velitelství výcviku-Vojenské akademii ve Vyškově,“ upřesňuje M. Máčel a dodává, že specializační kurzy pro příslušníky inženýrsko-letecké služby by mohly být zahájeny už

V další části jednání si delegace vyměnily poznatky o aktuální personální situaci v jednotlivých zemích. Shodly se, že snižování rozpočtů pro kapitoly MO vede také k razantním vnitřním opatřením v oblasti řízení vojenského personálu. „Podíl výdajů na obranu neustále klesá, v roce 2011 má činit 1,15 % a následující rok dokonce 1,09 % HDP. Ministerstvo obrany ČR hledá vnitřní úspory, kde ušetřit. Do konce roku

i v ostatních ozbrojených silách. „Zaujal nás jeden aspekt v systému řízení průběhu kariér neboli v kariérním řádu slovenské armády, a to takzvaný konkurenční výběr profesionálů do vyšších důstojnických hodností, kdy z několika kandidátů komise vybírá ty nejvhodnější adepty. Po určité legislativní úpravě si dovedu fungování tohoto systému představit i v Armádě ČR,“ říká M. Máčel. ■

Summer Survival s překvapením

Text: kpt. Pavel KOČVARA
Foto: Hana JURČOVÁ

Ve dnech 4.–8. října se v posádce Vyškov uskutečnil jubilejní desátý ročník Mezinárodního letního přírodního víceboje Summer Survival 2010. Pořadatelem tohoto závodu tříčlenných vojenských hlídek, který již tradičně proběhl na půdě Velitelství výcviku-Vojenské akademie (VeV-VA), byla sekce rozvoje druhů sil-operační sekce M0.

Celkem 17 družstev ze čtyř zemí (14 z České republiky a po jednom z Turecka, Slovenské republiky a Maďarska) se v členitém a zalesněném terénu výcvikového prostoru Březina a Chráněné krajinné oblasti Moravský kras utkalo o titul Mezinárodního přeborníka AČR pro rok 2010 a Přeborníka AČR ve speciálním vojenském víceboji Summer Survival 2010.

„Že šlo o poměrně náročnou soutěž, svědčí to, že letos dokončilo závod jen dvanáct týmů,“ řekl o průběhu klání náčelník oddělení tělesné přípravy Institutu vzdělávání VeV-VA a sportovní ředitel závodu major Jiří Pevný. „Uspěl, to vyžaduje vysokou úroveň tělesné zdatnosti, psychické odolnosti a bezpečné zvládnutí základních dovedností ve všech oblastech speciální tělesné přípravy a střelby z ručních zbraní.“

Závodníci čekali nejenom střelba, ale i orientace v terénu za ztížených podmínek a v noci, přesuny na plavidlech,

překonávání umělých a přírodních překážek, plavání, ponořování a skoky do vody, brodění a další netradiční a překvapující úkoly.

Podle mjr. Pevného vycházela trasa a úkoly závodu ze zásad pohybu a pobytu vojáka v neznámém terénu při plnění úkolů v odloučení: „Zařazeny byly

úkoly, prověřující schopnosti jednotlivců nejenom pružně reagovat, logicky myslet a improvizovat, ale i jejich umění účinně spolupracovat a komunikovat ve skupině. Již samotný úvod byl pro některé méně radostný. Po první, zahřívací etapě odstoupila družstva 4. brigády rychlého nasazení ze Žatce a 74. lehkého motorizovaného praporu z Bučovic. Druhý den pak po absolvování první části dvoudenní etapy odstoupila družstva Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy MO z Moravské Třebové, Čestné stráže a Vojenské policie z Prahy. Dvanáct zbylých odhodlaných týmů poté čekal týden plný náročných disciplín, který je prověřil opravdu po všech stránkách.“

Putovní pohár Summer Survival 2010 z rukou zástupce velitele společných sil brigádního generála Milana Kovandy převzali poručík Viktor Novotný, rotný Jiří Kezníkl a rotný Milan Wurst, kteří reprezentovali 73. tankový prapor z Přáslavic. Této trojici se tak podařilo vylepšit loňskou druhou příčku a ukázat, že nešlo o náhodu.

Další pořadí bylo určitým překvapením, protože poprvé v desetileté existenci závodu na přední příčky dosáhla

i družstva ze zahraničí. Druhé místo obsadil tým Naval Special Forces z Turecka a bronz získali žilínští borci z 5. pluku speciálního určení. O velkých kvalitách zahraniční konkurence svědčí i „bramborová“ medaile Maďarů.

Slavnostním vyhlášením výsledků bylo v pátek 8. října v posádce Vyškov Mezinárodní mistrovství AČR v letním přírodním víceboji ukončeno a závodníci i organizátoři se mohou oddat odpočinku. Ovšem podle slov Jiřího Pevného pořadatelé z VeV-VA až tak úplně ne, protože už chystají další ročník. „Naším cílem je, tak jako každý rok, připravit závod obtížnější a náročnější než tento. Prostě posunout laťku zase o kousek výš. Vůbec nepochybují, že se nám to podaří. Jsme hrdí na to, že za deset let se náš Survival stal pojmem. Je to opravdová, nefalšovaná bitva, kde vítězí jen ti nejlepší z nejlepších.“ ■

PARAGRAFY v krizových situacích

Text a foto: Vladimír MAREK

Nadporučík Jan Procházka měl v afghánském Lógaru osobní zbraň stejně jako všichni ostatní vojáci. Mnohem častěji se ale musel ohánět paragrafy, zákony a předpisy. U českého kontingentu totiž působil ve funkci právního poradce velitele.

Na profesi právníka v konfliktní oblasti nepřipravuje v České republice žádná z vysokých škol. Nadporučík Jan Procházka měl možnost navštěvovat školení, které za účasti šesti amerických lektorů organizovala ministerstva obrany a zahraničních věcí. Dvakrát až třikrát do roka navíc resort připravuje semináře

zaměřené na tuto oblast práva. Nejvíce znalostí je ale možné získat pravidelným samostudiem a sledováním mezinárodní odborné literatury.

„Právní poradce velitele již dávno není člověk, který řeší především to, kolik slepic přejeli vojáci místním obyvatelům,“ usmívá se nadporučík. „Přesto ale nadále do náplně mé činnosti patří, kromě právního servisu poskytovaného vojákům a především veliteli, řešení škod. Smlouva sice stanoví, že pokud civilnímu obyvatelstvu způsobíme škody v důsledku operační činnosti, nevzniká právní nárok na odškodnění. Přesto tak v rámci dobré vůle činíme.“

Čeští vojáci se v Lógaru řídí českým právním řádem. Samozřejmě v kombinaci s rozkazy a nařízeními, které jsou vydávány z úrovně velitelství ISAF. Měli by mít dostatečné právní vědomí. Ještě před výjezdem do mise jsou totiž seznámeni nejen s aspekty svého právního postavení, ale i s tím, za jakých okolností mohou použít zbraň.

Naši vojáci se v krizových situacích v Lógaru řídí českým právním řádem, především ustanoveními o nutné obraně a krajní nouzi

„Tuto přípravu považuji za dostatečnou. Příliš často se nestávalo, že by si vojáci s něčím nevěděli rady. Nemohli jsme ale vyloučit nějakou vyhrocenou, z právního hlediska složitější situaci. Pokud některý z nižších velitelů věděl předem, že ho něco podobného čeká, poskytl jsem mu velice ochotně právní servis ještě před výjezdem patroly. Celou záležitost jsme společně rozebrali a navrhli možnosti řešení,“ vysvětluje nadporučík Procházka. „Když velitel mobilního pozorovacího týmu narazil během akce nečekaně na problém, který nebyl schopen řešit z úrovně svého právního vědomí, a čas mu to dovozoval, mohl se spojit se základnou a celou záležitost konzultovat. Poskytl jsem mu právní rozbor a doporučil, jak má postupovat.“

Nastolujeme modelovou situaci, ke které ve skutečnosti, byť ne v tak vyhrocené formě, několikrát došlo. Pozorovací tým je napaden místním obyvatelstvem kameny. Agresivita davu se stupňuje, jsou první vážné ranění. Kde je hranice, za kterou může příslušník AČR použít zbraň? „Použití střelné zbraně závisí na celé řadě faktorů. Svůj význam mají zpravodajské informace, důležité je, jaká je momentální bezpečnostní situace v dané oblasti, jaký je status nasazených sil. Vždy ale platí, že obrana by měla být úměrná intenzitě napadení,“ říká Jan Procházka.

„Vycházíme z českého právního řádu, konkrétně ustanovení o nutné obraně a krajní nouzi. Každý příslušník má nezadatelné právo na sebeobranu. Měla by se však vyvíjet od těch nejmírnějších prostředků. Začíná se domluvou a posunkem. Následuje ukázka zbraně a toho, že disponujeme schopností zasáhnout. Další fází může být natažení zbraně, případně varovné výstřely do vzduchu. Nedovedu si představit, že bychom proti lidem házejícím kameny použili střelné zbraně. A to ani za situace, kdy by došlo k vážným zraněním. Jakmile by útočníci začali střílet, může na to velitel samozřejmě reagovat odpovídajícím způsobem.“

Pokud by v tomto případě civilní ztráty převýšily to, co by hrozilo vojákům, mohlo by se jednat o nepřiměřenou obranu. Tzv. kolaterální ztráty (ztráty na civilním obyvatelstvu) jsou za určitých okolností přípustné. Každý z příslušníků našeho kontingentu musí mít ale na zřeteli, že když to situace jen trochu dovoluje, měl by se snažit jim za každou cenu vyhnout. Existují ale situace, kdy to není možné. Například útočník se záměrně kryje místním obyvatelstvem.

„V takovýchto případech by měl každý velitel důsledně zvažovat, jakým způsobem použije sílu. Musí zvolit co nejpřesnější prostředky, například odstřelovače či zbraň, která neníčí životy v takovém měřítku, snahou musí být co nejmenší zasažení civilního obyvatelstva,“ dodává nadporučík Procházka. „Doporučuje se také raději zvolit nižší stupeň reakce, například střílet několik metrů nad lidi a pokusit se je zastrážit. Primárním úkolem českého PRT není boj s protivníkem, ale ochrana civilní části týmu a v konečném důsledku pomoc tomuto regionu.“

Ještě složitější dilema řeší velitel v případě přivolání letecké podpory. Měl by zvážit, zda případné bombardování deseti povstalců, kteří se kryjí civilním obyvatelstvem, a tudíž mohou vzniknout kolaterální ztráty, je skutečně nezbytné. „V případě, že protivník je vyzbrojen pouze ručními zbraněmi a naše vozidla jsou proti nim pancéřovaná, nemělo by

dojít k žádným ztrátám. Za této situace je rozumnější se konfliktu vyhnout. Něco jiného ale je, když má k dispozici protitankový granátomet a existuje přímé ohrožení,“ vysvětluje nadporučík Procházka. „Jednoduché mnohdy ale není ani rozpoznat, zda se skutečně jedná o protivníka. Když se naši vojáci pohybují v prašném prostředí se sníženou viditelností a objeví se tam člověk, který splňuje všechny znaky nepřítele, tedy podobá se mu například oblečením, v ruce drží nějaký předmět, který připomíná zbraň, a míří jím na vozidlo, mohou to vyhodnotit jako přímé ohrožení. Když spustí palbu, dotyčného zabijí a následně se ukáže, že neměl skutečnou zbraň, ale třeba jen dětskou hračku v podobě zbraně, stále se ještě z právního hlediska jedná o nutnou obranu. Bohužel. To bohužel platí pro nás, protože jsme nedokázali správně identifikovat protivníka. Zabili jsme člověka, a to má samozřejmě negativní vliv na vztahy s místním obyvatelstvem.“

I FLYING HIPPOS mají duši

Text: Jana DECKEROVÁ

Foto: autorka a archiv kpt. Heleny Sovákové

Bojové nasazení v misi, složité klimatické podmínky, stres, únava a odloučení od rodiny. To jsou jen některé zátěžové faktory, jež působí na naše vojáky v Afghánistánu. Náročnou misí prošlo i 99 příslušníků 2. vrtulníkové jednotky AČR ISAF Heli Unit – přerovských létajících hrochů (Flying Hippos), jimž se od dubna do července stala druhým domovem základna Šarana v provincii Paktika.

Úkoly příslušníků 2. kontingentu Heli Unit spočívaly především v posílení přepravních kapacit, přepravovali tedy osoby a materiál ve prospěch koaličních jednotek v operačním prostoru, a to ve dne i v noci za použití přístrojů NVG pro noční vidění, a dále přepravovali raněné bez lékařské asistence na palubě vrtulníku (CASEVAC).

„Bezprostředně po příletu se museli vojáci vyrovnat se změnou klimatu a hlavně se zcela odlišným prostředím jak po stránce pracovní a soukromé, tak i bezpečnostní,“ říká kapitánka Helena Sováková, psycholožka a zároveň tehdejší tisková a informační důstojnice českých vrtulníků. „Po příletu na Šaranu a seznámení se s pravidly života na základně se každý pídil po tom, na kolik metrů krychlových se mu zmenší jeho přechodný domov. Kde mám postel, tam mám domov, říkají s nadsázkou vojáci

a své místo k bydlení, které rámuje fotky blízkých a dárky pro štěstí, si pak chrání jako oko v hlavě.“

PŘÍPRAVA PŘED ODLETEM

Základní psychologickou přípravou v rámci výcviku před odletem prošel celý kontingent, pozemní personál nevyjímaje. Ten základnu prakticky neopouští a riziko nějakého přímého střetu či zajetí není tak velké. Létající personál – piloti, palubní technici i palubní střelci, kterým naopak toto riziko

NEUSTÁLE VE STŘEHU

„Pokaždé když se vrtulník odlepí od země a letí plnit další z letových misí, posádka prochází určitou formou tzv. bojového stresu. Ač jsou všechny mise předem precizně plánované, za dodržení veškerých předpisů a pravidel, nikdo dopředu neví, jak se bude let po bezpečnostní stránce vyvíjet,“ pokračuje Helena Sováková. „Je to jeden ze stresorů, který podvědomě na vojáka působí. Jeden vedle druhého jsou zkušení profesionálové, ale všichni vám řeknou, že každý let je jedinečný, neopakovatelný a vyžaduje maximální koncentraci a soustředění.“

Novými členy letových posádek jsou palubní střelci navazující na tradice svých kolegů, kteří v modrých uniformách britského královského letectva létali a bojovali na palubách bombardérů během druhé světové války. Jejich práce vypadá na první pohled velice

hrozí, absolvovali navíc speciální kurz záchrany osob z nepřátelského území na Velitelství výcviku-Vojenské akademii Vyškov. Oba kurzy trvají týden a jsou zaměřeny na přežití v tíživých a nebezpečných podmínkách, včetně simulace zajetí. Účastníci tu nacvičovali modelové stresové situace za všech okolností, třeba i po noční únavě z výcviku, spánkové deprivaci a dalších zátěžových faktorech. „Bylo to pro ně velmi náročné, ale zároveň získali cenné zkušenosti a možnost prožít si akce nanečisto,“ vysvětluje kpt. Sováková. „Viděli a poznali na vlastní kůži, jak jejich tělo a mozek reagují na některé krizové podněty. Je velmi důležité trénovat nejen automatické souznění s výstrojí a výzbrojí, ale „do krve“ musí přecházet i psychické podněty s tím spojené. Znalost vlastních předností i slabín, umění se v nich orientovat, zachovat si chladnou hlavu ve vypjatých situacích, to vše lze v průběhu výcviku získat.“

jednoduše. Letí „pouze“ ve vrtulníku, sledují krajinu ve svém zorném poli a v případě ohrožení vystřelí. I oni sami mohou mít někdy pocit, pokud nemusejí zasáhnout, že jsou oproti pilotům nevytížení. To je však velká mýlka. Jim přijde naprosto normální, že mají na sobě kompletně vybavenou speciální leteckou vestu s ochrannými pláty, vážící téměř dvacet kilogramů, hlavu jim chrání přilba vybavená mikrofonem a sluchátky pro možnost komunikace mezi posádkou. Při nočních letech pak používají brýle nočního vidění, které se usazují na přilbu do speciálního držáku. Tento komplet zatěžuje krční páteř dalším kilogramem váhy. Svou zbraň – kulomet PKM ráže 7,62 mm mají v neustálé pohotovosti, náhradní nábojové schránky poskládány v dosahu. Jsou ustavičně ve střehu, zakleknuti v nepřírozené poloze, vyklonění z vrtulníku. Písek, nečistoty létají kolem nich, musejí se navíc vyrovnávat s měnící se polohou vrtulníku za letu a zároveň s maximálně koncentrovanou pozorností sledovat okolí. Při pozitivní identifikaci cíle a povolení kapitána vrtulníku musejí

být schopni zneškodnit daný cíl na zemi. To vše obnáší velkou psychickou zátěž.

Velitelem letové mise je vždy kapitán vrtulníku, na kterého působí stres a další faktory nejvíce z celé posádky, rozhoduje o způsobu plnění jejích úkolů, odpovídá za ni. Na základě zpravodajské informace určuje taktiku a nejbezpečnější provedení letu. Kapitán vrtulníku musí dokonale ovládat pilotáž stroje za všech situací, které by mohly během letu nastat. Jeho odpovědnost nekončí ani po nouzovém přistání v neznámém terénu, kdy odpovídá za organizaci evakuace vrtulníku a případnou bojovou činnost.

„Absolvovala jsem s posádkami několik letů, když jsem pořizovala fotodokumentaci. Z pohledu pasažéra jsem vnímala jejich profesionální chování, ale i způsob klidné a věcné komunikace, což ve mně vyvolávalo pocit bezpečí,“ vzpomíná kpt. Sováková. „Z pohledu psychologa pro mě bylo důležité, že jsem na vlastní kůži zažila, v jakých podmínkách posádky pracují. Díky tomu jsem dokázala lépe pochopit jejich pocity a věděla jsem přesně, pokud mluvili o své práci, o čem je

řeč. Měli jsme čtyři kapitány vrtulníku, čtyři piloty, čtyři palubní techniky a osm palubních střelců. Všichni tvořili výborný tým. Při práci působili dojmem precizně sladěného orchestru.“

JAK JDE ČAS

Krizové situace, které nemá člověk pod kontrolou, nemůže je ovlivnit a nezávisí na jeho jednání, psychicky velmi vyčerpávají. Může se jednat o válku, zajetí nebo i pobyt v nestabilní zemi.

„První měsíc v misi je vždy ve znamení sžívání se s novým prostředím a lidmi nejen uvnitř kontingentu, ale i s multifunkčním prostředím základny. Druhý je potom o ustálení se v nově zasetých kolejích, kdy si už každý vytvořil svůj nový životní režim,“ vzpomíná psycholožka. „Ale pokud s někým žijete každý den v jedné místnosti a kolem vás je podnětově velmi chudé prostředí, tak postupně začínají tzv. padat masky. Pak je důležité, jak otevřeně spolu lidé komunikují a zároveň jak dobří jsou posluchači k názorům okolí. Nakolik jsou schopni vyhovět jeden druhému a co je velice důležité, jak dokážou přijmout vlastní kritiku. Zde mají své místo slova empatie, tolerance, pokora, odpuštění, ohleduplnost, přátelství, objektivita a další.“

Ne nadarmo se říká, že „sám voják v poli, byť po zuby ozbrojený, nepřežije ani dvě minuty, pokud mu jeho kamarádi nebudou krýt záda“. A to platí nejen mimo základnu, ale i pro existenci uvnitř. Krizová situace prověří, na koho je spoleh, a ukáže, že krýt záda může i kamarád, který zvolí správná slova ve správnou chvíli, i když člověk zrovna nemá šťastný den. Tak jako se staráme o své tělo fyzicky, měli bychom stejnou péči věnovat i své duši.

„Psychologie je pro mnoho lidí stále ještě obestřena tajemstvím. Dodnes

se občas setkám se slovy, ty jsi psycholožka, tak to si musím dávat pozor na to, jak se chovám a co říkám. Stále se ještě najdou ti, kteří psychologa vnímají spíše negativně a z pohledu ostatních může komunikace s námi znamenat určité selhání,“ svěřuje se Sováková. „I psycholog v armádě patří mezi pomáhající profese, což znamená, že se snaží svými odbornými znalostmi a schopnostmi usnadnit práci svým kolegům – vojákům. Nikdo z nás nemá patent na rozum a my nevyřešíme problémy druhých, ale lépe rozumíme zákonitostem komunikace, fungování lidské psychiky, pomůžeme se podívat na určité situace z jiného úhlu pohledu. Vojáci mají punc tvrdých mužů a žen, ale mají také citlivou duši, své radosti i starosti, jsou cvičeni odolávat nadměrné psychické a fyzické zátěži, ale každý z nás má svou Achillovu patu.“

SPORTEM PROTI STRESU

Regenerace těla po psychické zátěži je pro jeho další fungování nesmírně důležitá. I zde se vyplatí prevence a nahromaděný stres odbourávat průběžně. To může probíhat různými způsoby. Každý

už z vlastní zkušenosti ví, co mu nejvíce pomáhá. „Někdo potřebuje v první fázi klid a pořádně se vyspat. Pak přicházejí ke slovu knihy, dobrý film či počítačové hry. Dalším vyhovuje unavit tělo v posilovně nebo si jdou zaběhat, zahrát fotbal nebo volejbal. Ale sport jasně vede,“ konstatuje Helena Sováková. „Při svalové zátěži se uvolňují endorfiny neboli „hormony štěstí“, které způsobují dobrou náladu, navozují příjemné pocity a tlumí bolest. Je to jakási droga, na které je žádoucí být závislý.“

A jak regeneruje psycholog? „I já jsem jenom člověk. Pokud bych potřebovala řešit profesní problém, mám styčného psychologa či kolegy, na které se mohu vždy spolehnout. A tak jako si každý voják v misi najde skupinu lidí, se kterými se cítí dobře a může k nim být otevřenější, ani já nejsem výjimkou,“ dodává psycholožka. „K mým regeneračním strategiím patří jednoznačně sport. Ať je to tenis či badminton, kdy lze do každého úderu vložit nahromaděnou negativní energii, nebo mě za všech podmínek nejuniverzálnější „běhání s Danem“. Sluchátka na uši a Landovy písničky – to pak ze mě všechnen stres padá už při prvních metrech.“ ■

Poslední salva z raketometů vz. 70

Nejen skvělé salvy

Text: Martin KOLLER
Foto: Jan KOUBA

Dne 26. října se po desítkách let nesl nad brdskými lesy naposledy nezaměnitelný zvuk střelby z raketometů. Příslušníci 13. dělostřelecké brigády a mnoho dalších se loučili s raketomety vz. 70, známými jako Grady. Za oponou slavného dne se však skrývala nelehká životní realita.

Početná, možno říci reprezentativní návštěva z různých stupňů velení armády v čele se zástupcem náčelníka Generálního štábu AČR generálmajorem Josefem Bečvářem, velitelem společných sil generálmajorem Hynkem Blaškem a velitelem sil podpory brigádním generálem Jaroslavem Kociánem mohla ocenit několikadenní tvrdou práci všech příslušníků útvaru.

Nejednalo se jen o přípravu posledních ocelových veteránů tak, aby ani naposled nezklamali. K večeru předešlého dne proběhl generální nácvik s ostrou střelbou. Jen nabíjení desítek raket znamenalo slušnou práci. Dále bylo třeba postavit tribunu

Plk. gšt. Jan Trínáctý

a stany a připravit logistické zabezpečení pro téměř 500 návštěvníků v uniformě i v civilu. Ti se sjeli z celé republiky a většina z nich má nebo měla blízký vztah k armádě a především dělostřelectvu. Takže se neformálně probírala minulost, současnost i perspektivy tohoto druhu vojska. Vzhledem k tomu, že společně s dělostřelci studovali dříve i výzbrojáři, došlo k setkání několika generací vojenských odborníků.

Všichni mohli vidět statickou ukázkou raketometu. Následně zazněly dvě salvy po 160 raketách jako vyvrcholení dvoudenního nácviku střelby a řízení palby s ostrou bojovou střelbou v operaci na vynucení míru. Mezitím se ukázaly také obsluhy samohybných kanonových houfnic vz. 77.

POD TLAKEM REORGANIZACE

Vojáci opět skvěle předvedli svoje umění. Mnozí však řeší doslova životní problémy. A s nimi jejich velitel plk. gšt. Jan Trínáctý, který velí brigádě teprve od srpna. Dělostřelectvo není příliš vidět, avšak je považováno za velkého konzumenta financí. Jeho příslušníci dosud nedostali možnost prezentovat v misích svoji odbornost. Přesto jsou dobře

připraveni a navíc se řada z nich misí pravidelně zúčastňuje. Plní však úkoly vševojskového charakteru. Naši vojáci jsou obvykle dislokováni na cizích základnách a tamní velení si raději zajišťuje průzkum a palebnou podporu vlastními prostředky.

Proto nedošlo ani k nasazení radiolokátoru ARTHUR. Ten je prvním krokem k přezbrojení, které se zastavilo. Na nové palebné prostředky aktuálně nejsou peníze. Současné trendy napovídají, že raketomety se v dohledné době nevrátí. Většina armád se zaměřuje na akvizici hlavních dělostřeleckých systémů schopných ničit bodové cíle na vzdálenost až 40 km.

Málokdo ví, že 13. brigáda připravila pro každou mechanizovanou rotu naší armády průzkumné družstvo. To se může při plnění bojových úkolů rozdělit na dvě samostatně působící sekce, takže je schopno podporovat mechanizovanou rotu ze dvou míst. Takoví specialisté se nevycvičí ze dne na den.

Nejzaváhavější problém brigády je personalistika. Probíhá redislokace 131. smíšeného dělostřeleckého oddílu z Pardubic do Jinců. Vojáci sice musejí počítat s opakovaným stěhováním, avšak

Přání ministra obrany dělostřelcům z Brd

Odjezd po první salvě

Mířící raketometu

Tím se rodiny dostávají do složité ekonomické situace.

SLUŽBA NEPOČKÁ

Přes uvedené problémy je třeba plnit úkoly a realizovat přechod brigády na model 2015. Perspektivy potvrdil i ministr obrany Alexandr Vondra, který se jednoznačně vyjádřil k zachování dělostřelectva v rámci AČR. Učinil tak atypicky otázkou: „Znáte v NATO armádu, která nemá dělostřelectvo?“

Nabíjení čtyřiceti šedesátikilogramových raket

pro mnohé se jedná o zásadní rozhodnutí zda zůstat u armády, nebo odejít. Velitel by samozřejmě nerad ztratil vycvičené profesionály. Jenže pro značnou část z nich není v nové posádce ubytování. Většina bude muset dojíždět z Prahy. To znamená výdaje a rovněž značnou ztrátu času. Někteří si koupili byty nebo domy v Pardubicích a splácejí hypotéky. Pro mnohé manželky není, zvláště v současné době, v Jincích a okolí zaměstnání.

Do roku 2014 má být dosažena plná operační schopnost Jineckých ve prospěch brigády rychlého nasazení. V příštím roce však čekají dělostřelce opticky skromnější, byť zásadní úkoly. Je třeba v souladu s personální situací stabilizovat vojáky a jednotky. Přitom secvičit čtyři a baterie jako základ zbývajících oddílů. Raketomety odešly, přicházejí nové úkoly. K tomu můžeme stejně jako ministr popřát dělostřelcům z Brd mnoho úspěchů. ■

Mise pod ochranou

Jednotlivé kamery umožňují operátorům monitorovat okolí vzdálené až osm kilometrů od stanoviště.

Text a foto: Jana DECKEROVÁ

Policejní ochrana ozbrojených sil České republiky je jedním z úkolů příslušníků Vojenské policie (VP) v misi ISAF v Afghánistánu. Ostřelování základny tálibánskými povstalci ve dne v noci se stalo v poslední době běžnou realitou a účelem této taktiky je především psychické rozložení lidského faktoru. Na říjnové výstavě Future Soldier 2010 v Praze Letňanech představili vojenští policisté další český bezpečnostní unikát, který by jim měl v odhalení těchto protivníků v misích pomáhat.

„V poslední době změnili povstalci v Afghánistánu taktiku a útočí na vojáky zahraničních i vládních jednotek z větší dálky. Jejich útoky nejsou často skupinově koordinované, ale jsou to spíše akce jednotlivců,“ říká brigádní generál Vladimír Ložek, náčelník Vojenské policie. „Zajištění ochrany a bezpečnosti našich vojáků, ale například i humanitárních příslušníků provinčního a rekonstrukčního týmu a dalších civilistů, je proto pro nás prioritou. Jsem rád, že právě tady na výstavě Voják budoucnosti 21. století můžeme kontejnerové pracoviště centrální ochrany (KPCO) poprvé

představit odborné, ale i laické veřejnosti a že se brzy stane běžnou součástí naší bezpečnostní výbavy.“

MOZEK SYSTÉMU

Balisticky z odolné pancéřové kontejnerové pracoviště centrální ochrany vytváří nejen vhodné prostředí pro efektivní a dlouhodobou činnost v polních podmínkách, ale umožňuje práci a ochranu operátorů při vedení možné bojové činnosti včetně ochrany při použití zbraní hromadného ničení. „Je to mobilní systém určený především do našich zahraničních misí, jehož typizované

rozměry byly základní podmínkou pro letecký přesun. Umožňuje ostrahu základny a monitorování v denních i nočních podmínkách až do vzdálenosti několika kilometrů,“ vysvětluje nadporučík Stanislav Wolný z odboru policejního výkonu Hlavního velitelství VP Praha. „Je to takový mozek bezpečnostního systému základny.“

V současné době se ve větší míře používá k ochraně základny lidská síla. V případě, že by ji zčásti nahradil tento kontejner, mohlo by dojít ke snížení počtu strážných a jejich přítomnost by se využila jinde, nehledě na omezení bezpečnostního rizika ohrožení jejich životů. „Když si člověk představí, v jakých klimatických podmínkách naše služba v misi probíhá – přes den nesitelné vedro, v noci zima, všude prach a písek – není divu, že po dvou hodinách dochází k únavě a schopnost rozpoznat nebezpečné předměty nebo osoby klesá,“ konstatuje nrap. Wolný. „Tuhle bednu, vybavenou infračervenými a nízkofrekvenčními kamerami, radary, s fází fyzikálních principů, které mnohonásobně zvyšují šance detekovat nějakého narušitele nebo nepřítele, nikdo a nic neošálí a hlavně může sloužit ‘čtyřicetkrát’ bez přestávky.“

O kontejnerové pracoviště centrální ochrany (KPCO) byl na výstavě Future Soldier 2010 velký zájem. Nrap. Stanislav Wolný vysvětluje princip a možnosti využití návštěvníkům z řad odborné i laické veřejnosti.

PRVNÍ SE AKTIVUJE RADAR

Ideálním místem pro rozvinutí KPCO je střed základny, kde je nejbezpečněji. Pak dojde k dalšímu zakrytování pytlí s pískem, aby se omezilo případné riziko odstřelu či přímého zásahu. „Hned potom začneme oživovat systémy. Jako první se aktivuje radar s dosahem pěti až osmi kilometrů, který působí jako první nárazníkové pásmo včasné výstrahy. Následně zapojíme i všechny další systémy,“ pokračuje Wolný.

Pokud radar zaznamená narušení hlídaného pásma, uvnitř kontejneru se rozhouká siréna, začnou blikat

spojení. Požadavkem příslušníků VP bylo vidět dál a hlavně vidět v noci a toto zařízení jim to umožňuje.“

NEJPRVE SCI-FI A PAK REALITA

Původní myšlenka vytvořit KPCO vznikla v roce 2004 na základě poznatků vojenských policistů, kteří prošli nebezpečnou misí v Iráku. „Potom se přidávaly i další zkušenosti našich lidí ze zahraničního působení a výsledkem je tento český špičkový unikát,“ dodává nrap. Stanislav Wolný. „S kolegou kapitánem Karlem Fialou jsme na projektu pracovali několik let. Na samotném začátku se mohlo zdát, že projekt je trochu z říše sci-fi filmů, ale dnes má konkrétní podobu a doufáme, že ušetří nejen životy našich lidí, ale pomůže uspořít i značné finanční prostředky.“ ■

Text: nrap. Milan PROCHÁZKA
Foto: MO Maďarské republiky

Berlín, Bratislava, Budapešť, Bukurešť, Lublaň, Praha, Varšava a Vídeň. Hlavní, ale zároveň i posádková města, jejichž zástupci se setkali již po patnácté v rámci vzájemné spolupráce. Druhý zářijový týden se v Budapešti uskutečnila čtyřdenní Konference velitelů posádek střeoevropského regionu, jejímž tématem byl krizový management a reakce na časté a rozsáhlé přírodní katastrofy, které posledních několik let sužují celou střední Evropu.

„Kromě prezentací krizového managementu velitelů posádek jednotlivých partnerských měst, plánování zahraničních aktivit mezi zeměmi, byla uzavřena i vzájemná dohoda o zásadách naší vzájemné spolupráce,“ řekl plukovník gšt. Pavel Kantor, velitel Posádkového velitelství Praha. „Podpis dohody podtrhl svou účastí generálmajor Karl Semlitsch, bývalý velitel posádky Vídeň, který stál u zrodu našich bližších kontaktů a společenských akcí.“

Důležitou součástí konference se stalo projednání každoročních

SETKÁNÍ v Budapešti

sportovních klání a výměnné pobyty vojáků u jednotlivých velitelství. Již dnes se delegovaní zástupci mohou těšit na další ročník fotbalového turnaje o putovní pohár Miltropa Cup, který se uskuteční ve slovinské Lublani, nebo na soutěž v orientačním běhu Patrola, jehož organizace bude v režii Velitelství posádky Budapešť. „Právě v této soutěži získal letos náš tým cenné bronzové medaile,“ doplňuje plukovník gšt. Kantor.

První den konference vyvrcholil položením věnce, jenž byl ozdoben

stuhami všech posádkových měst, k hrobu Neznámého vojína na náměstí Hrdinů v centru Budapešti. Je nasnadě, že posádková velitelství všech účastnických zemí jsou v provedení pietních aktů odborníky na slovo vzatými, a proto i tento slavnostní akt proběhl, za velkého zájmu veřejnosti, naprosto dokonale, bez jediné chybičky.

Spolupráce Posádkového velitelství Praha s ostatními posádkovými městy je vnímána velmi pozitivně. Jako výraz poděkování a ocenění jeho činnosti obdržel plk. gšt. Pavel Kantor vyznamenání ministra obrany Maďarské republiky „Za zásluhy o prohloubení mezinárodních vztahů“, které převzal z rukou prvního zástupce náčelníka Generálního štábu maďarských ozbrojených sil generálmajora Zoltána Orosze.

V nabitém pracovním programu se našel čas i na kulturu. Jednotlivé delegace měly možnost se seznámit s historií Maďarska, národními tradicemi, zvyky i světoznámou kuchyní. Organizaci a záštitu nad konferencí velitelů posádek v roce 2011 převzal nově ustanovený velitel posádky Varšava. ■

Ukaž, co umíš

Text a foto: Miroslav JANDÍK

Ve Vojenském újezdu Brdy u vodní nádrže „Na hlíně“ se v polovině září uskutečnil 1. ročník soutěže v požárním útoku družstev vojenských hasičských jednotek (VHJ).

„Soutěž sice vychází z klasického požárního útoku, je ale přizpůsobena reálným počtům a podmínkám vojenské hasičské jednotky,“ říká Miroslav Jandík, hlavní organizátor soutěže a velitel VHJ Jince. „Místo, kde se jednotky utkaly, odpovídalo terénu, ve kterém VHJ na území vojenských újezdů běžně zasahují. Rozdíl oproti klasickému požárnímu sportu je ale i v ústroji a výzbroji.“

Není totiž používáno sportovní oblečení, ale oblek PS-II, zásahová obuv a přilba. Soutěžící si s sebou přivezli jen přenosné motorové stříkačky, ostatní výzbroj byla jednotná, dodaná pořadatelem soutěže.

Klání se zúčastnilo šestnáct družstev ze čtrnácti vojenských útvarů a zařízení Velitelství společných sil a Velitelství sil podpory a jedno družstvo Hasičského záchranného sboru (HZS) Příbram.

„Zápolilo se ve dvou kolech a do konečného pořadí se počítal ten lepší

z dosažených časů,“ informuje Jandík. „O umístění nakonec rozhodovaly v některých případech setiny vteřiny, tak byla soutěž vyrovnaná.“

Prvenství získali vojenští hasiči z VHJ Čáslav, na druhém místě se umístilo družstvo VHJ Město Libavá a jako třetí skončil civilní tým HZS Příbram.

„Napětí trvalo až do konce, do poslední chvíle nebyl jasný favorit. Družstva šla

do nasazení s vervou, ale některá si časy zlepšila až ve druhém kole, což zamíchalo konečným pořadím,“ zhodnotil soutěž kapitán Luboš Skalička z organizačního štábu VHJ Jince. „Děkujeme za účast příslušníkům HZS Příbram, svým třetím místem dokázali, že se v našem vojenském prostředí neztratí. Velký dík ale patří všem vojenským hasičským jednotkám, které tu předvedly své umění.“ ■

Výsledková listina						
Start. číslo	Název jednotky	1. kolo		2. kolo		Celkové pořadí
		Čas	Pořadí	Čas	Pořadí	
13	VHJ Čáslav	1.25.11	4	1.08.65	1	1
9	VHJ Město Libavá	1.10.99	1	1.18.54	4	2
15	HZS Příbram	1.32.49	10	1.14.56	2	3
1	VHJ Jince D	1.35.66	11	1.16.74	3	4
16	VHJ Přerov	1.18.30	2	1.25.20	7	5
3	VHJ Dobronín	1.31.53	9	1.19.76	5	6
4	VHJ Boletice	1.22.23	3	1.32.91	13	7
5	VHJ Vyškov	1.26.08	6	1.24.72	6	8
8	VHJ Praha-Kbel	1.25.54	5	1.25.74	8	9
14	VHJ Čermná nad Orlicí	1.26.38	7	nepl.pokus	14-17	10
10	VHJ Sedlec, Včernice	1.42.69	14	1.27.14	9	11
17	VHJ Stará Boleslav	1.50.23	15	1.29.22	10	12
2	VHJ Jince A	1.36.21	12	1.29.81	11	13
11	VHJ Pardubice	nepl.pokus	16-17	1.30.19	12	14
12	VHJ Jince B	1.31.19	8	nepl.pokus	14-17	15
7	VHJ Nový Ples	1.39.07	13	nepl.pokus	14-17	16
6	VZÚ Rakovník	nepl.pokus	16-17	nepl.pokus	14-17	17

Text a foto: Dan ZAVORAL

Do Vojenské akademie v Hranicích nastoupili první pováleční akademici 10. října 1945. Po absolvování studia v pěchotní, dělostřelecké, tankové, ženijní či spojovací specializaci tvořili páteř velitelského sboru obrozené československé armády.

Hraničáři po šedesáti pěti letech

Plány a touhy těchto akademiků záhy prověřily nejen výcvikové prostory, ale i politické poměry padesátých let. Mnozí byli z armády propuštěni a své rehabilitace se dočkali až v nedávné době. Jiní prošli peripetiemi společensko-politických změn v rozličných velitelských funkcích, v nichž však vždy hrdě a čestně reprezentovali svoji alma mater.

Letos se 11. října v Hranicích, na půdě bývalé akademie, opět sešli. Z původní tisícovky absolventů jich dorazilo už jen třiatřicet. Přijeli však i dva absolventi předválečného ročníku, kteří byli vyřazeni v roce 1938, armádní generál v. v. Tomáš Sedláček a plukovník v. v. Jiří Kolařík.

Po položení květin k pamětní desce generála Otakara Zahálky (poslední předválečný velitel akademie, který byl za pozdější odbojovou činnost zatčen a 21. 6. 1942 popraven) a věnců k Památníku akademiků se všichni vydali na prohlídku areálu kasáren. Zasvěceným komentářem je provedl místní vojenský kaplan.

„Chtěl bych vám poděkovat za příkladné plnění povinností vojáka a za zachování vysokého kreditu absolventa hranické akademie,“ řekl účastníkům náměstek ministra obrany Michael Hrbata. „Vždyť i Velitelství výcviku-Vojenská akademie ve Vyškově nese čestný název ‚Hranických akademiků‘.“

Následovalo vzpomínání na léta, která spolu prožili, na životní osudy přítomných, ale i těch, co už nikdy nepřijedou.

„Příští setkání tady v Hranicích plánujeme v roce 2012,“ říká plukovník v. v. Jiří Šimek, hlavní organizátor akce. „A buďte všichni dochvilní. Víím, že tento rozkaz splníte, protože jste zvyklí úkoly plnit.“

Vita longa, páni akademici! ■

UNIFORMU už neoblékl

Text: Pavel ŠMIDRKAL

Foto: archiv Vlastislava Štrobla

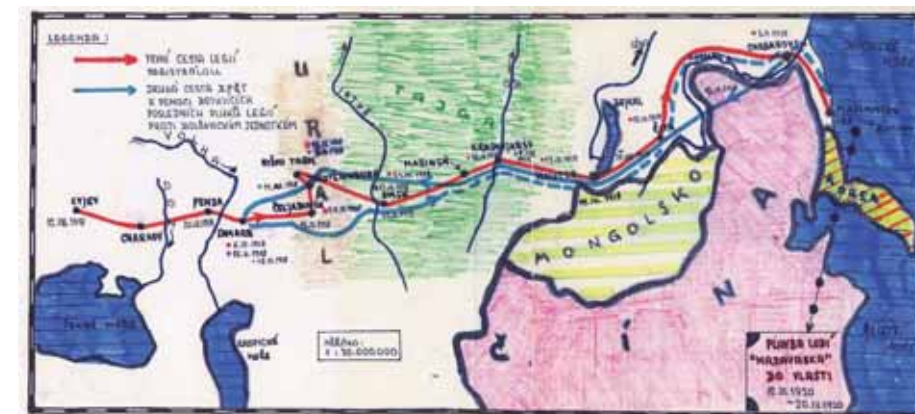
„Moji nejdražší! Dnes večer budu popraven. Loučím se s vámi a prosím Pána Boha, aby vám požehnal – dal vám štěstí a zdraví a nedal vám zahynouti... Konec mého života je čistý. Zachovejte mne v dobré paměti.“

Citovaný úryvek je z dopisu na rozloučenou plk. in memoriam Aloise Štrobla, který sepsal před popravou vykonanou 22. února 1943 v Berlíně – Plötzensee. Ač ho adresoval manželce a dětem, zakončil jej slovy „poslední pozdrav vám všem – národu a vlasti“.

Alois Štrobl se narodil v roce 1894 v Novém Hrozenkově na Moravě. V říjnu 1914 byl odveden do rakousko-uherské armády a po základním výcviku u pěšího vojska nasazen na frontu. Osud mu předepsal úděl ruského legionáře, který prošel řadou bojů a teprve v březnu roku 1920 se lodí „Madavaska“ vrátil do vlasti. Zde byl vyznamenán Čs. válečným křížem. V armádě poté dosáhl hodnosti podplukovníka a stal se velitelem 2. praporu 44. pěšího pluku. V pohnutém roce 1938, konkrétně 12. září, byla pro pluk vyhlášena ostrá pohotovost. Bojovou sestavu k zajištění hranice v úseku Mníšek – Chrástava – Dlouhá Hora zaujal také jeho prapor. Všichni vojáci německé národnosti od útvaru byli odzbrojeni a odveleni do Vyškova. Oddanost vlasti a touha bránit její hranice

přerůstala u ostatních vojáků v obrovské nadšení. Jiskřila mezi nimi bojovná nálada, citelná na každém kroku. Bylo to slovy nepopsatelné odhodlání nasadit vlastní život na obranu domova, charakterizoval velitel aktuální situaci u praporu.

Jakmile přišel rozkaz k ústupu a pohraničí bylo po podpisu mnichovské dohody vydáno nacistickému Německu, cítil se podplukovník Alois Štrobl jako zavřený v kleci. Jeho příbuzní vzpomínají, že když doma 31. srpna 1939 ukládal uniformu do skříně, se slzami v očích se ptal, kdy ji zase oblékne.

V roli pasivního diváka k novým poměrům v okleštěné republice však nezůstal. Stal se zakladatelem odboje na Semilsku. Řídil podzemní hnutí odporu až do května 1940, kdy byl zatčen gestapem. O dva roky později ho německý soud uznal vinným „vlastizrádnou činností“ proti říši a rozsudek zněl – trest smrti.

Dne 28. října 1946 byl Alois Štrobl povýšen in memoriam do hodnosti plukovníka. ■

Diorama sestřeleného messerschmittu hlídáno příslušníkem Home Guard. Mnoho Me 109 mělo pro rychlejší identifikaci ve vzduchu žlutě natřené přídě trupu. Vlevo vzadu je vozidlo s navigákem balonové baráže. (Imperial War Museum Duxford)

Významnou úlohu sehrály hlásky s pozorovateli ROC rozmístěné v terénu a vybavené jednoduchými zaměřovači Post Instrument Plotter. (Imperial War Museum Duxford)

Bitva o Británii

– souboj technologií

Pokračování z minulého čísla

Text: Martin KOLLER

Foto: barevné archiv autora, černobílé a perokresba časopisy War Illustrated a Deutsche Luftwacht, plakát IWM

Grafika: autor a Andrea BĚLOHLÁVKOVÁ

Základním faktorem dosažení vítězství v bitvě o Británii bylo hrdinství britských a dalších spojeneckých letců. Nelze rovněž pominout vysokou morálku civilního obyvatelstva. V neposlední řadě se však jednalo o získání technologické převahy v oblastech konstrukce letadel, jejich taktického nasazení a využití elektroniky.

STRATEGIE

Až do roku 1937 vycházelo britské letectvo z ofenzivní strategie založené na převaze bombardérů nad stíhačkami. Avšak ministr pro koordinaci obrany právník Thomas Walker Hobart Inskip jmenovaný v předešlém roce měl jiný názor. Prosazoval obrannou strategii. Podle něj úkolem letectva nebylo „knockautovat“ nepřítele, ale zabránit mu, aby „knockautoval“ Británii svými bombardéry (citace). Vycházel v podstatě z klasické britské doktríny postupného narůstání sil, jež zemi napomohlo stát se s minimálními náklady světovou velmocí. Dále argumentoval tím, že stíhačka je levnější než bombardér, lze jich tedy vyrobit víc a ve spolupráci s radarem se její účinek ještě zvýší. Získal

plnou podporu maršála Dowdinga a zuřivé nepřátelství bombardérové lobby ovládající velení letectva. Ukázalo se však, že (z vojenského hlediska) naprostý diletant měl pravdu.

Dowding bezohledně šetřil každý letoun i pilota. Odmítl výrazněji podpořit jednotky ve Francii i obchodní loďstvo v kanálu La Manche. Zavedení pancéřových čelních skel do kokpitů spitfirů zdůvodnil otázkou: „Proč by nemohli mít pancéřová skla naši piloti, když je mohou mít v autech američtí gangsteři?“ Sklidil posměch ignorantů, ale mnohým ze svých podřízených zachránil život. Navíc si pravděpodobně uvědomoval další klad defenzivní taktiky. Sestřelení britští piloti vyskakovali většinou nad vlastním územím, zatímco němečtí nad britským. A výcvik pilotů trval déle než výroba letounu, přičemž hodnotu měl až ten, jenž přežil první střet s nepřítelem (30–40 % ztrát) a pokud možno i další válečnou praxi. Prosazoval postupné nasazování menšího množství letounů, maximálně o velikosti perutě, což zvyšovalo rychlost startu a tvoření formací ve vzduchu. Tím se zkracovala doba od vyhlášení poplachu k napadení protivníka. Malé formace byly navíc

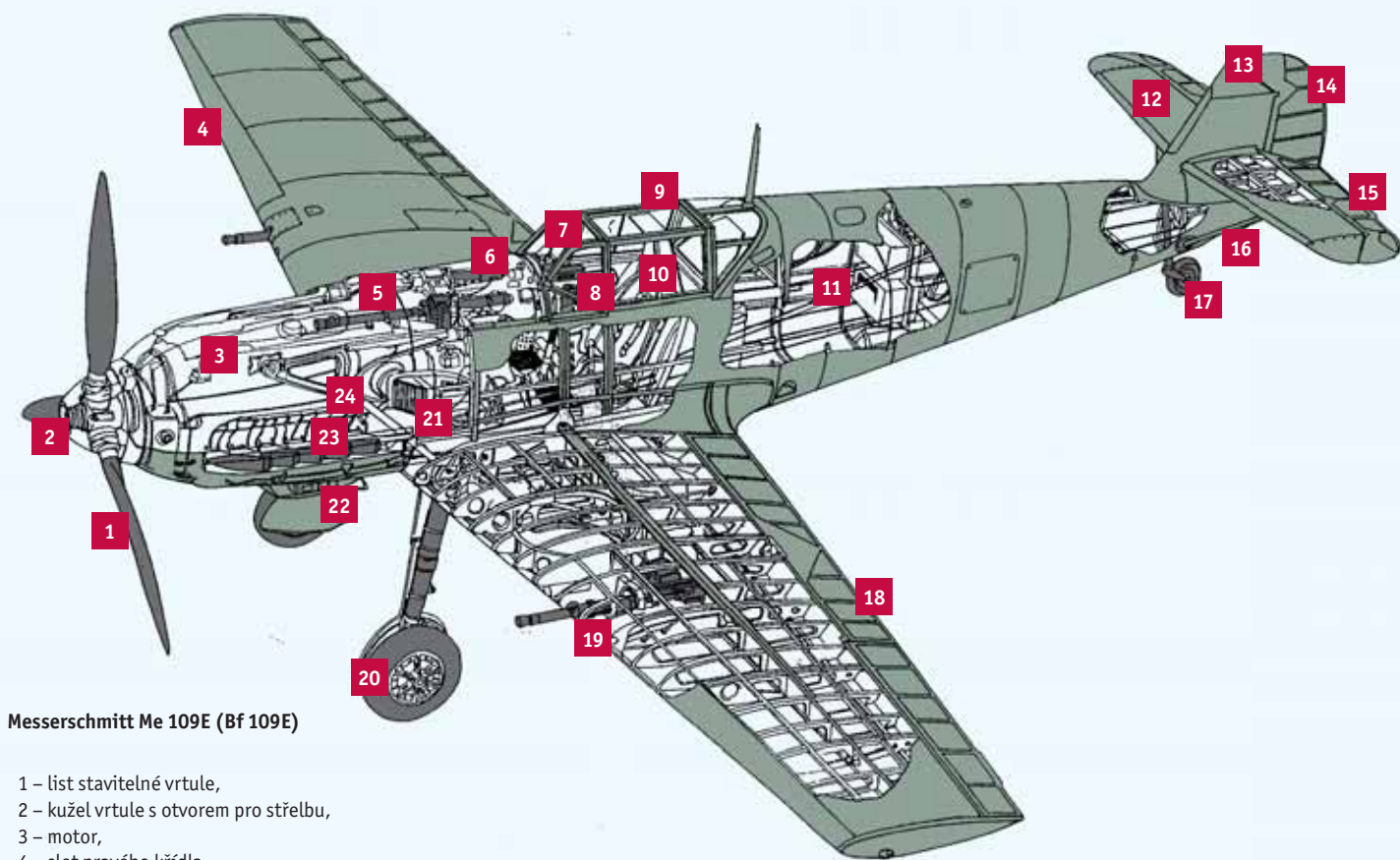
Zbrojírňi zavěšují pumu na hrazdu pod Ju 87 Stuka.

ve vzduchu mobilnější a akceschopnější než velké označované big wings nebo Balbos. Měly většinou tvar rozevřeného „V“ špičkou k nepříteli (viz. plakát vpravo nahoře na str. 35 v A reportu 10/2010) a Němci je pohrdavě označovali jako banán. V boji se takový tvar nedal udržet ani velitelsky zvládnout. V případě zatáčky měly oba konce velký rychlostní

rozdíly, což vytvářelo značnou taktickou nevýhodu v manévrovém boji. Jen start a sestavení takové formace trvaly až 20 minut. Z uvedeného hlediska dávala Dowdingovi za pravdu i praxe německého letectva. To přešlo ve vzdušném boji od nepraktických trojic k pružnějšímu systému dvou dvojic (Rotte) jako základní taktické jednotky. Britové je následovali.

Replika sálu velitelství britské protivzdušné obrany (RAF Museum Hendon)

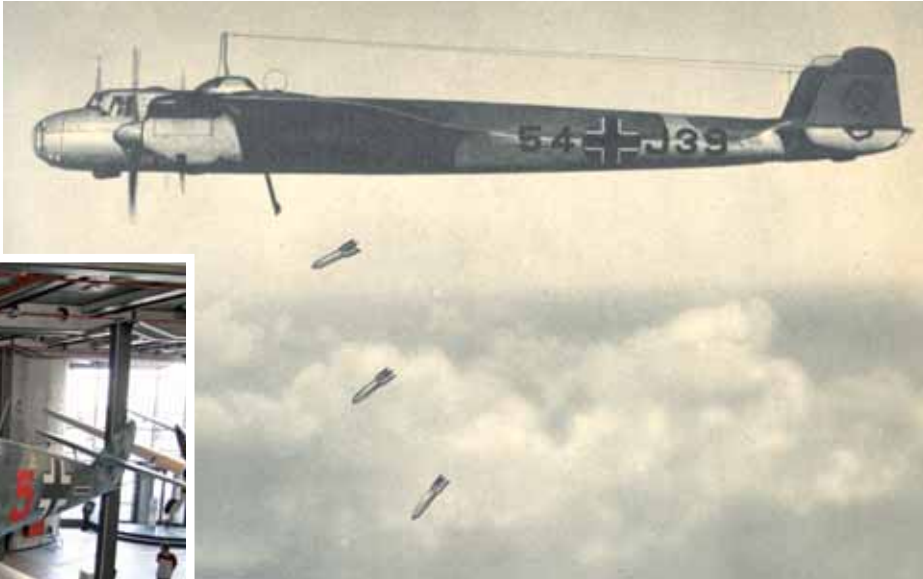

Messerschmitt Me 109E (Bf 109E)

- 1 – list stavitelné vrtule,
- 2 – kužel vrtule s otvorem pro střelbu,
- 3 – motor,
- 4 – slot pravého křídla,
- 5 – levý kulomet MG 17 posunutý oproti pravému vpřed pro snadnější umístění velkých schránek na munici,
- 6 – pravý kulomet MG 17,
- 7 – zaměřovač,
- 8 – závěr pravého kulometu,
- 9 – odklopný kryt kabiny,
- 10 – sedačka pilota,
- 11 – táhla řízení,
- 12 – vodorovná ocasní plocha,
- 13 – svislá ocasní plocha,
- 14 – směrové kormidlo,
- 15 – výškové kormidlo,
- 16 – vzpěra vodorovné ocasní plochy,
- 17 – ostruhové kolečko,
- 18 – křídélko,
- 19 – automatický kanon MG FF,
- 20 – levé kolo hlavního podvozku,
- 21 – vstup vzduchu pro turbokompresor,
- 22 – chladič oleje,
- 23 – výfuky motoru,
- 24 – lože motoru.

Jeden z nemnoha dochovaných Me 109 v technickém muzeu Berlín (Deutsches Technikmuseum Berlin)

Schnellbomber Do 17 starší výrobní verze odhazuje pumy.

MESSERSCHMITT

Konstruktor německého typu Willy Emil Messerschmitt byl špičkový tvůrce větroňů a lehkých letounů s nepříliš nadšeným vztahem k nacistům. Proto ho ředitel, oficiálně civilní, společnosti Lufthansa a později generál a polní maršál Erhard Milch dlouho ignoroval při zadávání zakázek. Označení letounů Me vycházející ze jména firmy Messerschmitt Flugzeugbau AG bylo roku 1938 změněno na Bf, což je nepřesná zkratka původního jména továrny BFW (Bayerische Flugzeugwerke AG) v Augsburgu. Konstrukci nové stíhačky limitoval nedostatečný výběr vhodných motorů, takže prototyp poháněl britský Rolls-Royce Kestrel. Messerschmitt nakonec vybral německý typ Jumo 210D se vstřikováním paliva, což byla technologická novinka. U verze E (Emil), nejvíce rozšířené roku 1940, jej vyměnil za slavný řadový dvanáctiválec do „V“ Daimler Benz 601A o hmotnosti 610 kg a výkonu 814 kW, opět se vstřikováním. To zajišťovalo bezproblémové zásobování motoru palivem při všech letových polohách ve srovnání s motory vybavenými karburátory. Turbodmychadlo umožňovalo udržovat výkon i ve vyšších letových hladinách. Pevné dvoulisté vrtule verze A nahradily stavitelné třílisté, které zvyšovaly tah a pružnost reakce motoru. Zároveň zajišťovaly konstantnější otáčky a tím nižší opotřebení pohonné jednotky. Mimo to např. u spitfirů zvýšily stavitelné třílisté vrtule dostup o 2 100 m. Messerschmitt postavil kolem motoru kovový poloskořepinový drak. Křídla s relativně malou nosnou

plochou a tenkým profilem (výška křídla v příčném řezu) namáhaná poměrně velkým plošným zatížením 5,1 kg/dm² plochy (spitfire 4,5 a hurricane 4,9) opatřil sloty na náběžné (přední) hraně, poprvé v historii stíhaček. Tím zajistil dostatečný vztlak a také malý poloměr zatáčky, pouze 228 m ve srovnání s 245 m Spitfiru Mk I a Mk II a 268 m hurricane. Vodorovné ocasní plochy atypicky zesílil vzpěrami. Výzbroj soustředil v přídí trupu kolem motoru s válci „V“ obrácenými dolů. Nahoře umístil dva kulomety Rheinmetall MG 17 ráže 7,92 mm, každý s 1 000 nábojů, a dutou klikovou hřídelí střílel automatický kanon Oerlikon MG FF ráže 20 mm. Ten se však u bojově nasazených letadel obvykle nemontoval. Nakonec došlo ke změně a do křidel bylo lafetováno po jednom kulometu MG 17 ráže 7,92 mm. V průběhu bitvy byly ale nahrazovány kanony MG FF ráže 20 mm. Účinek jejich granátů na cíl byl nesrovnatelně vyšší než u kulometů Browning ráže 7,7 mm střelících puškovými náboji, jimiž byl vyzbrojen spitfire. Nevýhodou tvořila menší rychlost střelby 520 ran/min snižující pravděpodobnost zásahu a omezená zásoba 60 kusů rozměrné a těžké munice. Vzhledem k tomu, že tenká křídla staticky nedovolovala montáž podvozku, byly jeho nohy upevněny v trupu. To umožňovalo pohodlnou manipulaci s trupem po odmontování křidel, avšak malý rozchod kol snižoval příčnou stabilitu letounu na zemi, což vedlo k řadě havárií.

hlediska přesně věděli, co dělají. Němci, kteří původně předpokládali kapitulaci protivníka a nějakou dohodu, strategicky improvizovali.

LETOUNY

Následující kapitoly by se mohly rovněž jmenovat vrtule, motory, draky a zbraně, případně další komponenty konstrukce letadel. Hawker Hurricane vycházel koncepčně z dvojplošníku Furry. Měl trup svařený z ocelových trubek vyztužených dráty potažený překližkou a plátnem a klasické nosíkové křídlo potažené plátnem, zprvu dřevěné. Vynikal odolností, protože zásahy jej poškodily málo. Dvoumístné stíhačky Boulton Paul Defiant měly atypickou výzbroj, tvořenou otočnou věží se čtyřmi kulomety ráže 7,7 mm. V případě standardního čelního útoku střelec otočil věž dopředu a vedl palbu po stranách kabiny pilota. Konstrukteři předpokládali, že střelba v rakurzech bude mít vyšší účinek ve srovnání s pevně lafetovanou výzbrojí, avšak praxe to, stejně jako u bombardérů, nepotvrdila.

Britská protiletecká obrana používala v noci i starší naslouchací přístroje.

SPITFIRE

Reginald Mitchell, šéfkonstruktér společnosti Vickers-Supermarine, se proslavil konstrukcí závodních letounů. Jeho původní návrh spitfiru vycházel z rychlostního hydroplánu S.6B. Křídly ve tvaru W a pevným podvozkem připomínal německý střemhlavý bombardér Ju 87 Stuka. Prezentace prvních Me 109 vedla k radikální změně koncepce.

Nová křídla s profilem ještě tenčím než Me 109 měla atypickou konstrukci. Nosník tvořily hranaté profily, jež se skládaly přes sebe jako listové pero. Náběžnou hranu až po nosník pokrýval silný plech, který s ním tvořil další statické zesílení konstrukce. Atypický eliptický tvar zakřivení náběžné i odtokové (zadní) hrany zajišťoval velkou nosnou plochu a tím malé plošné zatížení výhodné z hlediska manévrového boje. Zároveň vycházel z požadavku lafetace čtyř kulometů Browning, každého s 300 náboji v obou křídlech tak, aby měly závěry vedle sebe ve 30 % hloubky křídla (vzdálenost náběžné a odtokové hrany), tedy v těžišti letounu. Proto při střelbě nenarušovaly stabilitu letu. Kulomety byly rektifikovány a nastřeleny tak, že se jejich pomyslné osy střetávaly ve vzdálenosti kolem 260 m před letounem. I přes velký počet zbraní však spitfire vypálil za tři sekundy munici o hmotnosti 4,5 kg, zatímco Me 109E celkem 8 kg.

Rovněž konstrukce trupu byla originální. První část tvořilo pouzdro motoru, druhou skořepinový díl s kabinou pilota a třetí oddělitelná zadí integrální se svislou ocasní plochou. Uvedená koncepce umožňovala velmi rychlé blokové opravy a skládání nových letadel z několika poškozených. Nejen rychlost výroby, ale především oprav realizovaných jednotkami Civilní opravářské organizace CRO (Civilian Repair Organisation) a smluvními továrnami podřízenými ministerstvu letectví umožňovala britskému stíhacímu letectvu udržovat dostatek letounů na bojišti. Kladem spitfirů byla kabina s rozměrným, vzad posuvným krytem. Ve srovnání s messerschmitty a jejich malými odklopnými kryty umožňovala lepší rozhled a možnost startu i přistání s otevřeným kokpitem. Ten byl navíc vybaven pancéřováním sedačky, které německé letouny postrádaly.

Spitfiry Mk I a Mk II (a také hurricany) poháněl skvělý dvanáctiválec se dvěma řadami válců do „V“ Merlin (druh sokola) společnosti Rolls-Royce o hmotnosti 606 kg a výkonu 762 kW. Jeho nedostatkem byl karburátor, jenž nezajišťoval optimální dodávku paliva ve všech letových režimech.

Spitfire Mk II 317. polské perutě „Diwizjon Miśliwski Wileński“ (Imperial War Museum Duxford)

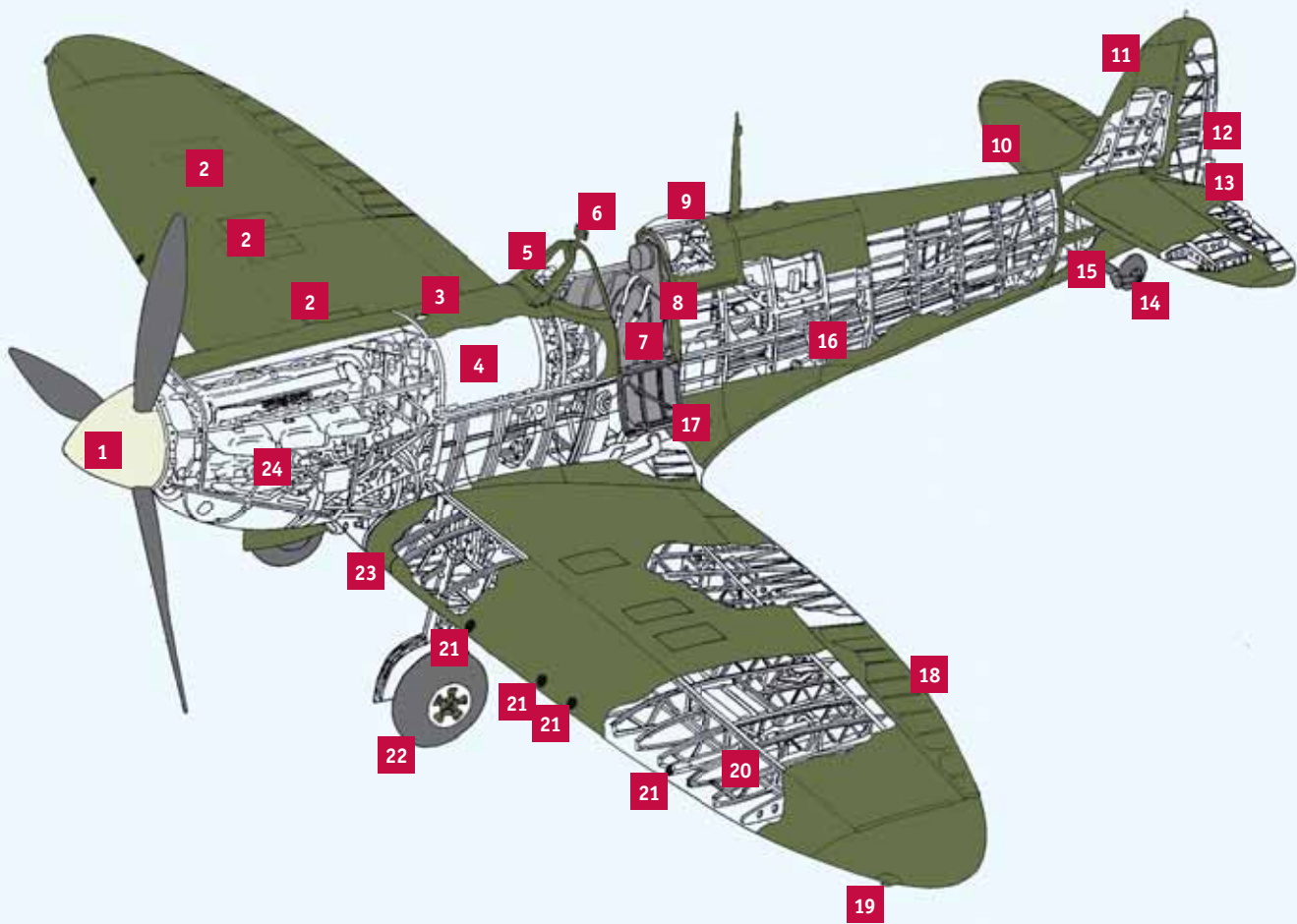
Výzbroj německých bombardérů byla výrazně slabší ve srovnání s britskými. Na rozdíl od nich neměly otočné věže s několika kulomety, ale obvykle samostatně lafetované zbraně ráže 7,92 mm v kulových lafetách omezujících míření. Slabá výzbroj vycházela z nesprávného předpokladu bezpečné rychlosti. Piloti eliminovali problém postupným klesáním již několik desítek

kilometrů před cílem. Dosáhli zvýšení rychlosti o více než 100 km/h, čímž se stali obtížným cílem i pro rychlý spitfire. Nemohli ovšem odstranit zásadní nedostatek tvořený absencí spojení mezi německými bombardéry ve vzduchu a jejich doprovodem. Ten měl malý dolet a stíhací jednotky si bombardéry doslova štafetově předávaly. Dolet Messerschmittu Me 109E končil

zhruba na hranici 11. britské skupiny nad Londýnem a odhazovací nádrže, který by jej prodloužily, zcela chyběly.

PROTILETECKÁ OBRANA

Pozemní síly určené k obraně proti náletům byly různorodé. Jednalo se o balonové baráže, jejichž lana

Spitfire Mk II

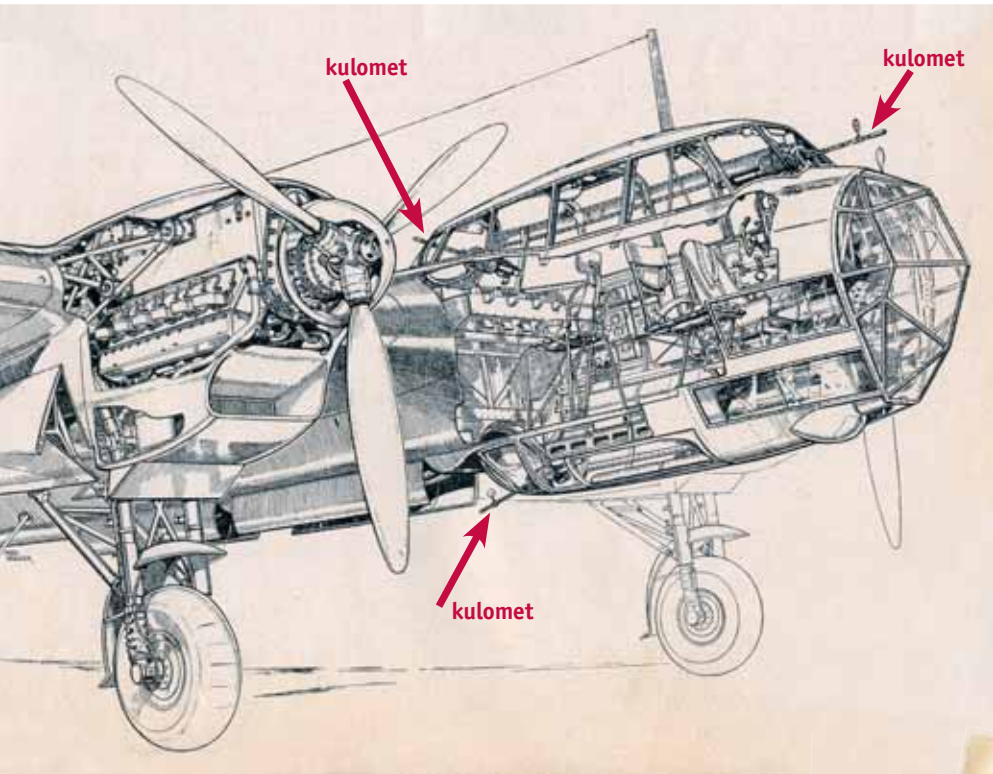
mnohdy ohrožovala stejně vlastní jako nepřátelské letce. Avšak balony vznášející se ve výšce několika kilometrů nutily bombardéry létat výš a tím snižovaly přesnost bombardování. Jako nejméně účinné se ukázalo hlavně protiletadlové dělostřelectvo. Ke zničení

jednoho nepřátelského letounu bylo třeba několik tisíc nábojů. Zásadní důležitost mělo včasné zjištění nepřátelských letounů. K tomu sloužilo několik systémů. První tvořili civilní pozorovatelé v 1 500 hláskách Královského sboru pozorovatelů

Motor Rolls-Royce Merlin (RAF Museum Hendon)

- 1 – kužel stavitelné vrtule,
- 2 – krytky umožňující plnění schránek pásy s náboji,
- 3 – plnicí hrdlo nádrže,
- 4 – palivová nádrž,
- 5 – pancéřové čelní sklo a za ním zaměřovač,
- 6 – zpětné zrcátko,
- 7 – sedačka pilota,
- 8 – pancéřování sedačky pilota,
- 9 – kryt kabiny odsunutý vzad,
- 10 – vodorovná ocasní plocha,
- 11 – svislá ocasní plocha,
- 12 – směrové kormidlo,
- 13 – výškové kormidlo,
- 14 – ostruhové kolečko,
- 15 – zadní část draku trupu,
- 16 – střední díl draku trupu,
- 17 – výklopná dvířka kokpitu,
- 18 – levé křídélko,
- 19 – červené levé poziční světlo (pravé je zelené a záďové na odtokové hraně směrového kormidla bílé, případně žluté),
- 20 – nosník levého křídla,
- 21 – otvory pro ústí hlavních kulometů (před letem se přelepovaly červenou nebo šedou páskou),
- 22 – levé kolo hlavního podvozku,
- 23 – přední část potahu křídla ze silného plechu,
- 24 – motor.

Rentgenová perokresba přední části Dornieru 215 ukazuje kokpit, umístění kulometů a jejich lafetaci. Podobně byl řešen prostor osádek u novějších verzí bombardérů Do 17 a Ju 88.

a relativně určit jejich počet, směr a výšku letu. Pracoval i v noci, kdy přesnost optického zaměřování klesala. Radary napomáhaly rovněž kontrolovat činnost vlastního letectva. Pro rozlišení byly všechny britské letouny poprvé v historii vybaveny identifikačním zařízením IFF (Identification Friend or Foe), jež je odlišovalo od nepřátelských.

Vysoké věže radarových stanic se staly cílem opakovaných náletů. Nejnebezpečnější prováděly střemhlavé bombardéry Junkers Ju 87 Stuka (Sturzkampfflugzeug) docilující přesných bodových zásahů. V době Blitzkriegu si za rychlou a účinnou podporu pěchoty vysloužily pochvalné označení „létající dělostřelectvo“. Piloti zaměřovali

Příslušnice ATS (Auxiliary Territorial Service) u zaměřovače baterie protiletadlových kanonů na obálce časopisu War Illustrated

ROC (Royal Observer Corps) vybaveni dalekohledy, polními telefony a jednoduchými zaměřovači Post Instrument Plotter pro zjištění směru, výšky a rychlosti nepřátelských formací. Důležitou úlohu hrál odposlech německého rádiového spojení. Při jeho dešifrování významně napomohlo

ukořistění německého šifrovacího stroje Enigma. To umožňovalo včasné odhalení záměrů nepřítele. Významnou roli sehrál radar. Pás stanic podél pobřeží umožňoval zachytit včas letouny ve vzduchu

Detail kabiny pilota a otočné věže střelce stíhacího letounu Boulton Paul Defiant (RAF Museum Hendon)

na cíl celý letoun. Pumu zavěšenou na výklopné hrazdě zabraňující zasažení vlastní vrtule odhazovali ve směru osy stuky. Ale toto bombardování nebylo příliš efektivní, protože účinek tlakové vlny exploze byl vůči svařovaným nosníkovým konstrukcím minimální.

Na závěr lze citovat slova Winstona Churchilla, kterými poděkoval stíhacím pilotům: „Na poli lidských konfliktů ještě nikdy tolik nevděčil tak velký houf za tak mnoho tak malé hrstce.“

Účastí československých letců se budeme zabývat v dalším čísle. ■

Zbrojírni plní nábojové schránky hurricanu.

Hurricane Mk II

Plakát s nesmrtelnými slovy Winstona Churchilla

Propagační perokresba hurricanu v časopise War Illustrated z listopadu 1940

Atypický pohled znázorňující rozměry radarové věže. Dole je dřevěný domek pro obsluhu.

Nejlepší armádní sportovci roku

Text a foto: Ivana ROHÁČKOVÁ

Dvojnásobná olympijská vítězka a držitelka bronz z Vancouveru rychlobruslařka Martina Sáblíková a trojice běžců na lyžích Jiří Magál, Martin Jakš a Martin Koukal, kteří se podíleli na zisku bronzové olympijské medaile ve štafetě, byli koncem října v kongresovém sále Domu armády v Praze vyhlášeni nejlepšími armádními sportovci roku.

V hlasování 87 trenérů, odborníků, zaměstnanců ASC DUKLA a novinářů získala Martina Sáblíková celkem 665 bodů a o 130 bodů tak porazila druhého v pořadí, mistra Evropy, letošního vítěze všech kol Světového poháru,

skifaře Ondřeje Synka. Třetí místo získala oštěpařka Barbora Špotáková, bronzová z Evropy a vítězka Diamantové ligy.

Martina Sáblíková, která strávila v Dukle šest let a od července už její barvy nehájí, se nemohla vyhlášení

zúčastnit, protože se připravovala na novou sezonu v Berlíně. „Ocenění a hlasů v anketě si velmi vážím a všem lidem v Dukle bych za to chtěla poděkovat,“ vzkázala po vyhlášení Sáblíková.

Barboře Špotákové k jejímu umístění blahopřály i obě světové oštěpařské legendy, osmaosmdesátiletá Dana Zátopková a její nový trenér Jan Železný. „Věřím, že naše spolupráce bude fungovat dobře a hlavně přinese výsledky v podobě medailí.“

V kategorii „Malý kolektiv“ zcela jasně vyhrála bronzová štafeta z Vancouveru ve složení Jiří Magál, Martin Jakš a Martin Koukal, čtvrtým byl Lukáš Bauer, tehdy ještě závodník Olympu, který ale začátkem léta přestoupil do Dukly. Druhé skončilo stříbrné družstvo z mistrovství světa moderních pětibojářů – David Svoboda, Michal Sedlecký a Ondřej Polívka. Jejich kolega Libor Capalini, jenž letos ukončil skvělou kariéru, převzal meč pro sportovního Rytíře Dukly. Třetí příčka mezi týmy patří letos bronzovému čtyřkajakovi ze světového i evropského šampionátu ve složení Ondřej Horský, Jan Souček, Daniel Havel a Jan Štěrba.

Nejlepší juniorkou byla vyhlášena talentovaná snowboardcrossařka Eva Samková, juniorská mistryně světa z Nového Zélandu.

Na slavnostní večer zavítal ministr obrany Alexandr Vondra, který ocenil 90 medailí (29 zlatých, 21 stříbrných a 40 bronzových), které sportovci ASC DUKLA do té doby přivezli ze ZOH, MS, ME a juniorských šampionátů. „Vážím si vašich výsledků, jež jsou důkazem, že ve sportu by lidé nikdy nedosáhli možného, kdyby neusilovali o nemožné.“ Ocenil také práci trenérů a všech, kteří se v zázemí ASC DUKLA podílejí na zabezpečení 160 sportovců. „I já bych vám všem chtěl za vaše letošní výsledky poděkovat. Stály za to. Dukla, to je velká tradice českého sportu a jeho opora,“ uvedl závěrem Michael Hrbata, náměstek ministra obrany, který je mimo jiné odpovědný za armádní sport. ■

Saudkovo třikrát a dost...

Nástěnný kalendář Dukly pro příští rok nafotil potřeť Jan Saudek. Před fotoaparát se letos postavilo 41 sportovců a šest dětí. Zatímco loni se fotografovalo venku, letos se vrátilo pózování opět před pověstnou „plesnivou“ zeď v umělcově ateliéru. „Fotil jsem nejrychleji, jak jsem dovedl, ale ne, že bych to odflinknul. Chci poděkovat těm krásným klukům a holkám, že mi přinesli domů takový jarý duch. Všichni byli skvělí a já jsem se snažil, aby focení nepřesáhlo dvě tři minuty,“ pochvaloval si tříletou spolupráci Saudek. „Jen u dam někdy zabralo půl hodiny líčení. Sportovci jsou zvyklí na kamery, takže s nimi nebyl nejmenší problém.“ Kalendář Saudek III. má být pravděpodobně poslední. „Žádné příště nebude. Říká se, do třetice všeho dobrého a zlého,“ ukončil fotograf rázně přesvědčování o dalším kalendáři.

Jeho křtu se tradičně ujaly oštěpařské legendy Dana Zátopková a Jan Železný, ředitel ASC DUKLA plukovník Jaroslav Prišák, samozřejmě fotograf Jan Saudek, ale i ministr Alexandr Vondra. „Nerad polévám tiskoviny a ještě tak krásné,“ řekl, nakláníje opatrně sklenku šampaňského. Stalo se tak v Domě armády Praha při vyhlášení ankety Armádní sportovec roku 2010.

Text a foto: Ivana ROHÁČKOVÁ

Výsledky ankety Armádní sportovec roku 2010

Sportovec

1. Martina Sáblíková	rychlobruslení	665 b.
2. Ondřej Synek	veslování	535 b.
3. Barbora Špotáková	atletika	380 b.
4. Jiří Gečnuk	parašutismus	355 b.
5. David Svoboda	moderní pětiboj	351 b.
6. Jan Sychra	sportovní střelba	350 b.
7. Lenka Marušková	sportovní střelba	337 b.
8. Milan Kadlec	dráhová cyklistika	278 b.
9. Pavel Churavý	severská kombinace	278 b.
10. Jaroslav Volf, Ondřej Štěpánek	vodní slalom	248 b.

Kolektivy

1. Jiří Magál, Martin Jakš, Martin Koukal	lyžování-štafeta	731 b.
2. Ondřej Polívka, Michal Sedlecký, David Svoboda	moderní pětiboj	445 b.
3. Ondřej Horský, Jan Souček, Daniel Havel, Jan Štěrba	čtyřkajak	443 b.

Junior

1. Eva Samková	snowboardcross	470 b.
2. Nikola Mazurová	sportovní střelba	200 b.
3. Miloš Slavíček	sportovní střelba	60 b.

Trenér

1. Petr Novák	rychlobruslení	310 b.
2.-3. Milan Doleček, Miroslav Petrásek	veslování lyžování-běh	130 b.

DUKLA

V botaskách a na bruslích

Text a foto: Pavel LANG

Armádní půlmaraton neboli jedenadvacet kilometrů a devadesát sedm a půl metru silničního běhu po komunikacích v areálu pardubického letiště. To je sportovní výzva pro resortní amatérské nadšence i profesionální vytrvalce. Jeho čtvrtý ročník opětovně připravili organizátoři ze 141. zásobovacího praporu 14. brigády logistické podpory.

Leckomu to může připadat jako příliš troufalá paralela, ale skutečností je, že za cílem taktéž zaznělo „Zvítězili jsme“. Dokonce opakovaně. Nebylo to samozřejmě z úst legendárního řeckého vojáka Feidippida, když doběhl z města

Marathon do Athén, ale z úst desítek profesionálů a občanských zaměstnanců resortu obrany po běhu dlouhém 21 097,5 m v areálu letiště Pardubice. Na Armádních bězích „Letiště 2010“ se bez rozdílu obdivuhodně vydali ze všech svých psychických i fyzických

sil a každý z nich se stal hrdinou a vítězem zároveň.

Loňská rekordní účast opět vzala za své. V prezenčních listinách soutěžních disciplín (půlmaraton, štafetový půlmaraton čtyřčlenných družstev a závod na kolečkových bruslích na 10 km) bylo registrováno sto sedm jednotlivců, dvaadvacet štafet a třiatřicet závodníků na in-line bruslích. Suma sumárum, 228 přihlášených! Původní útvarové klání se za čtyři roky změnilo v masové celoarmádní soutěžení.

STŘÍLENÍ ATLETICKÉ REKORDMANKY

Půlmaraton odstartovala výstřelem z pistole bývalá československá atletka, běžkyně na krátkých a středních tratích, Jarmila Kratochvílová. „O konání tohoto armádního závodu jsem se dozvěděla od svých synovců, z nichž jeden slouží v Čáslavi a druhý v Pardubicích. Mile mě překvapila velká účast běžců i to, že zde závodí ženy. Je to o pohybu, který mě stále oslovuje, a proto jsem na Armádní běhy ráda přijela,“ říká držitelka nejdéle trvajícího světového rekordu v atletické historii za běh na 800 m v čase

1:53,28 minut vytvořený v roce 1983 v Mnichově, který stále platí.

Přestože absolvovala závody na vrcholných tuzemských i světových kláních, na vojenský půlmaraton se „skrz prsty“ nedívá. „Určitě to má svůj smysl. Není to jenom o vrcholovém sportu. Realitou je, že i špičkoví závodníci vzešli z nevelkých oddílů a začínali na regionálních závodech. Fandím všem nadšeným běhání a kéž by podobných závodů bylo více. Vidím, že nemálo závodníků se na trati trápí a někteří to možná i vzdají, ale to není vůbec podstatné. Za to, že do toho jdou naplno, si zaslouží můj obdiv,“ konstatuje J. Kratochvílová a tleská běžícím závodníkům u jedné z občerstvovacích stanic.

ZOUHAR OPĚT VÍTĚZEM

Časomíra v cílovém oblouku ukazuje 1:14:28, když protáhne pásku podpraporčík František Zouhar, velitel družstva ze 132. smíšeného dělostřeleckého oddílu v Jincích. Tři minuty poté dobíhají praporčík Marcel Beran ze 152. ženijního praporu Rakovník a těsně za ním rotný Karel Váňa z 21. základny taktického letectva Čáslav. „Tato trať mi vyloženě sedí. Rovinky na letišti, to je pro mě super. Krize nebyla, běželo se mi dobře,“ říká pprap. Zouhar a přiznává, že počítal s horším časem. „Ještě na druhém kilometru to vypadalo, že mohu překonat svůj traťový rekord z roku 2007, což je 1:13:43 hodiny, a tak jsem do toho šlápl. Nevyšlo to, tak snad příště.“

Podpraporčík František Zouhar

Čtvrtého ročníku Armádních běhů „Letiště 2010“ se zúčastnily bezmála dvě stovky amatérských běžců

Do sportovních statistik se dále zapsalo, že nejrychlejší štafetu letos měli žáci z Vojenské střední školy-Vyšší odborné školy MO v Moravské Třebové a zlato v závodě na in-line bruslích získal major Martin Kuchař z 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely.

Odpoledním slavnostním vyhlášením výsledků a předáním cen nejlepším skončila oficiální část pardubických Armádních běhů. Nedlouho poté mohli pozorní přihlížející spatřit také „neoficiální“ dění v prostoru cíle, a to poděkování řediteli závodu praporčíkovi Tomáši Sovovi. „Samozřejmě že je to pro nás organizátory milé, když dostaneme

Pardubický závod odstartovala čs. atletická legenda Jarmila Kratochvílová

několikanásobnou pochvalu. Obdobných závodů není v armádě mnoho, proto chceme pokračovat dalšími ročníky. Vím o nemálo lidech, kteří si sem přijeli zkusit, co s nimi půlmaraton udělá. Běhání je chytlo a pokračují v něm dál. To považuji za největší pozitivum této akce,“ dodává prap. Sova. ■

JAK SPRÁVNĚ NOSIT VYZNAMENÁNÍ

Tímto příspěvkem bych chtěl upozornit profesionální vojáky, občanské zaměstnance a jejich nadřízené na soustavné porušování ustanovení Rozkazu ministra obrany (RMO) č. 22 ze dne 23. června 2009, ve znění RMO č. 41 ze dne 5. srpna 2010, který upravuje problematiku udělování vojenských resortních vyznamenání jednotlivcům i celým jednotkám za jejich vynikající plnění služebních povinností, záslužné činy, skutky a aktivity v bezpečnostních a humanitárních akcích mezinárodního nebo vnitrostátního charakteru.

Tento rozkaz mimo jiné nově upravuje nošení stužek a medailí na stejnokroji, a to tak, že v případech, kdy je voják oceněn vícestupňovou medailí, na stejnokroji nosí pouze stužku a medaili nejvyššího uděleného stupně. Například pokud byl voják oceněn medailí Za službu v ozbrojených silách České republiky třetího stupně (za pět let služby), druhého stupně (za 10 let služby) a prvního stupně (za 15 let služby), na stejnokroji nosí pouze stužku a medaili prvního stupně. Obdobné je to i v případě Záslužného kříže ministra obrany České republiky. Pokud voják získal třetí (bronzový) i druhý (stříbrný) stupeň, na stejnokroji nosí pouze stužku či medaili druhého stupně.

Rozkaz ministra obrany rovněž upřesňuje i případy, kdy je voják oceněn jednostupňovou medailí, kterou lze udělit vícekrát, a stanovuje pořadí, ve kterém se dané stužky na stejnokroji nosí.

Jak jsem již uvedl v úvodu, toto ustanovení RMO je však vojáky porušováno tím, že na stejnokroji nosí stužky všech udělených medailí, navíc v libovolně zvoleném pořadí. Děje se tak nejspíš z neznalosti věci. Chtěl bych upozornit na skutečnost, že podle ustanovení čl. 2 odst. 4 RMO č. 29 ze dne 20. srpna 2009 se rozkazy ministra obrany vyhledávají ve Věstníku a toto zveřejnění je považováno za seznámení se vojáky v činné službě a občanských zaměstnanců s jejich zněním.

Plk. Jiří DZIADKOWIEC

Hranická pomoc v Afghánistánu předána

Jádro 6. jednotky provinčního rekonstrukčního týmu v afghánském Lógaru tvoří příslušníci 71. mechanizovaného praporu z Hranic. Už během svého působení v Kosovu (2006) a v Afghánistánu (2008) zprostředkovali humanitární pomoc škol z posádkového města určenou jejich protějškům v oblastech, kde vojáci plnili úkoly své mise.

Letos humanitární sbírku uspořádali na Základní škole 1. máje Hranice a Základní a Mateřské škole Drahotuše. Žákům a učitelům se ve velmi krátkém čase podařilo shromáždit asi 1 300 ks psacích potřeb, 1 600 sešitů, 325 sad pastelek a množství dalších školních pomůcek.

Předposlední říjnovou sobotu proto zamířila česká patrola do školy v obci Ghowmaran, kde v minulosti náš PRT opravil střechu, postavil školní hřiště a věnoval sem školní lavice a tabule. Tentokrát skupina CIMIC přijela zkontrolovat, jak je tato pomoc využívána, a současně zdejší žákům předat část hranické zásilky. „Naše škola je velká, učí se zde přes osm set žáků,“ uvedl učitel Mohammad Asil. „Jsme vděční českému PRT, protože bez jeho pomoci by se neměly děti kde učit.“

Součástí hranické sbírky byla i finanční částka. Tu však skupina CIMIC sdruží s dalšími prostředky a vybaví za ně učebními pomůckami další školu.

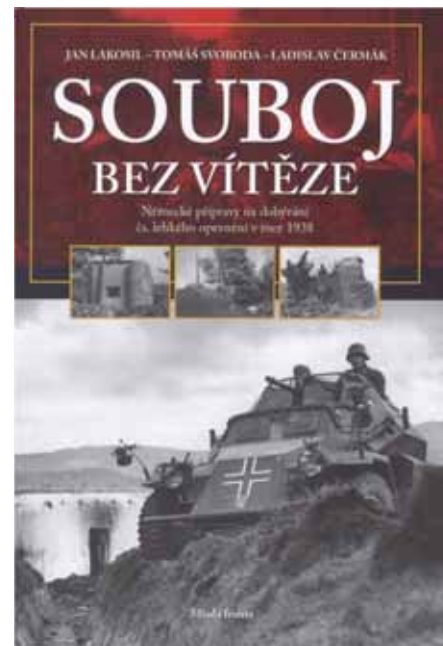
Text a foto: npor. Radek HAMPL

SOUBOJ BEZ VÍTĚZE

Německé přípravy na dobývání
čs. lehkého opevnění v roce 1938

Jan Lakosil, Tomáš Svoboda,
Ladislav Čermák

Autoři se v této knize věnují problematice přípravy německé armády na dobývání československého lehkého opevnění před vypuknutím druhé světové války.

Mnichovská dohoda kromě ukončení výstavby předválečného opevnění donutila Československo k odstoupení velké části příhraničních oblastí Německu, Maďarsku a Polsku. S nimi získaly tyto státy i tisíce objektů lehkého opevnění, které se okamžitě staly středem zájmu okupujících armád. Zejména wehrmacht se v průběhu roku 1938 připravovala na dobývání čs. pevnostních objektů, Němci si dokonce ze cvičných důvodů jejich kopie vybudovali ve svých vojenských prostorech. Během výstavby intenzivně pracovala také německá zpravodajská služba, jež shromažďovala informace o utajované výstavbě opevnění a o jejich rozmístění v jednotlivých regionech Československa. Po záboru pohraničí pak němečtí specialisté vyhodnocovali bojovou hodnotu řopíků a pevnůstek a testovali účinky zbraní, jimiž byly objekty vyzbrojeny. Výsledky testů německé armádě mimo jiné ukázaly nejvhodnější způsob ničení lehkého opevnění, které probíhalo až do konce války.

Publikace čerpá z dosud nevyužívaných německých archivních pramenů, přináší tedy trochu odlišný pohled na čs. opevnění a na osudné události z přelomu září a října 1938. Text doprovází množství plánků a ještě nikdy nezveřejněných dobových fotografií převážně z pozůstalosti německých vojáků. Zachycují nejen jednotlivé řopíky a pevnůstky, ale i zbraně, techniku a samotné vojáky při výcviku nebo postřelovacích zkouškách objektů lehkého opevnění.

Mladá fronta, a. s., vázaná bez přebalu, 312 stran + 16 stran barevné přílohy, Praha 2010

Text: Vlasta KOHOUTOVÁ

AKTIVNÍ ZÁLOHY PŘI POVODNÍCH

Ničivé povodně, které v srpnu zasáhly Liberecký kraj, ukázaly i svoji lepší stránku – lidskou solidaritu. Několik příslušníků roty aktivních záloh (AZ) Krajského vojenského velitelství Liberec projevilo přání pomáhat při povodních jménem KVV. Bohužel, vojáka v aktivní záloze lze povolát na výjimečné vojenské cvičení pouze na základě nařízení vlády, které stanovuje počty i dobu jeho trvání. „Nepovolání aktivních záloh byla chyba,“ říká ředitel KVV Liberec plukovník Josef Kulovaný. „Pomoc záloh při povodních mohla být dobrou příležitostí jak je zviditelnit a představit občanům, kteří o nich zas tolik informací nemají.“

Přesto dobrovolníci z řad AZ pomáhat chtěli. Bez ohledu na své osobní či pracovní problémy a bez nároku na náhradu mzdy. Cítili to jako svou povinnost. Velitel roty aktivních záloh kapitán Miroslav Peša tedy obvolával členy jednotky, zda chtějí při povodních pomáhat bez povolávacího rozkazu. Někteří zájem projevili.

„Základnu jsme si zřídili v obci Dětrichov, v místní škole,“ říká rotmistr v záloze Pavel Jurkovič. „Poskytlí nám ubytování a jídlo, dostali jsme nářadí potřebné k odklizení spouště po povodni. Na místo se kluci dopravovali vlastními vozidly nebo autobusem. Svůj terénní automobil jsem dal k dispozici krizovému štábu. Zasahovali jsme v Dětrichově, Raspenavě, Višňové-Vísce, ale hlavně v Heřmanicích, které asi byly postiženy nejvíce. Naším hlavním úkolem bylo vyklizení zaplavených budov od bahna a dalšího materiálu, odklizení naplavenin ze zahrad a ulic.“

„Bylo nás tam asi deset kluků. Různě jsme se střídali, jak kdo mohl, koho pustili z práce,“ přidává se rotmistr v záloze Radek Šindelář. „Já jsem pomáhal v sobotu a v neděli v Dětrichově a Heřmanicích. Nejvíce jsme se točili kolem humanitární pomoci, vykládali a nakládali jsme balenou vodu a dováželi ji do postižených domácností. Někteří lidé, většinou ti nejvíce poškození, přivítali jakoukoliv pomoc. Našli se ale i tací, kteří chtěli vodu s příchutí nebo prostě nějakou lepší, a pak jsme třeba zjistili, že nebyli zatopeni vůbec nebo jen málo. Dalším případem ‚pomocí‘ bylo, že paní ‚věnovala‘ pračku, která se hodila tak do šrotu. Naopak příjemně mě překvapil přístup zastupitelstva v Dětrichově. Výborně se o dobrovolníky starali. Ve škole už pro ně měli připravené ubytování a jídlo. Skvělý přístup a organizace. Rád jsem pomohl.“

Podpraporčík v záloze Václav Svoboda přijel z Mimoně: „Povodeň mě zasáhla taky, ale stejně jsem si našel čas a jel pomáhat lidem, kteří dopadli ještě hůř než já. Tři dny jsem pomáhal v Raspenavě. Byl jsem tam sám na vlastní pěst. Nepatřil jsem mezi organizovaný hlouček kluků, kteří zasahovali v Dětrichově a Heřmanicích. Musím říct, že mi vyšel vstříc zaměstnavatel. Lidé, které vyplavila voda nebo pomáhali při povodních, dostali placené volno. Byl jsem ale ochotný si vzít i dovolenou...“

Poděkování patří každému, kdo pomáhal v postižených oblastech, ale největší odměnou pro všechny příslušníky je pocit, že byli užiteční.

*Text: rtm. v z. Pavel JURKOVÍČ
a prap. Kateřina STRNADOVÁ*

IV. BUILDING A SECURE AND PEACEFUL WORLD

IV.I World War II ends – a new era begins

At the end of *World War II* people **envisioned** that the **wartime** cooperation between the Soviet Union and the Western democracies would continue with the building of a secure and peaceful world.

With the war in its final days, representatives of 50 nations met in San Francisco to begin building the **framework** of the United Nations (UN). The United States Senate **ratified** the UN **Charter** and this action confirmed the end of the **spirit** of **isolationism** as a dominating element in American foreign policy.

Russian **dominance** in Eastern Europe along with the determination of the United States to play a **world-wide** role, **brought about** increasing international tension. Within three years of the war's end, Communist-dominated governments were in control of Poland, Czechoslovakia, Hungary, Yugoslavia, Bulgaria, Albania, and the Soviet-occupied zone of Germany.

In 1948, a critical situation developed in Berlin which was to be known as the Berlin Crisis. The Berlin Crisis and the **expansion** of Soviet influence in Eastern Europe caused growing alarm throughout Western Europe. As a consequence, in April 1949, 12 nations established the North Atlantic Treaty Organization (NATO) to coordinate the military defense of member states against possible Soviet aggression. In December 1950, General Dwight D. Eisenhower was appointed Supreme Commander of NATO military forces.

The United States **involvement** in international affairs was not confined to Europe during **the Truman Administration**. In 1948, the United States joined with 21 Latin American nations to form the Organization of American States (OAS) to promote economic and social development in Latin America and to provide a **common** defense.

In the Middle East, when the creation of the independent nation of Israel in May 1948 **plunged** that newly formed state **into** war with its Arab neighbors, the United States supported the successful efforts of a UN team to arrange a **cessation of hostilities**.

In Asia, a government **fashioned on** the Soviet model was established in North Korea and in June 1950 the North Korean army attacked South Korea.

Hopes for peaceful cooperation between the Communist and non-Communist powers were raised by the 1955 Geneva 'summit conference'.

Glossary

• **appoint** /ə'pɔɪnt/ – ustanovit do funkce; • **armistice** /'ɑrməstɪs/ – příměří; • **bring about** /brɪŋ/ /ə'baʊt/ – způsobit, přivodit; • **cessation** /sɛ'seɪʃən/ /əv/ – zastavení, ukončení; • **confine to st.** /kən'faɪn/ /tə/ – omezovat se na něco; • **dominance** /'dɒmənəns/ – nadvláda; • **framework** /'freɪm,wɜrk/ – rámec; • **hostility** /hɒ'stɪlɪti/ – nepřátelství; • **charter** /'tʃɑrtər/ – charta, zakládací listina, stanovy; • **common** /'kɒmən/ – společný; • **envision** /ɛn'vɪʒən/ – počítat (s čím), představit si; • **expansion** /ɪk'spænsjən/ – rozšíření, rozmach; • **fashion st. on st.** /'fæʃən/ /ɒn/ – vytvořit/převzít (něco dle něčeho); • **involvement** /ɪn'vɒlvmənt/ – účast, zaangażovanost; • **isolationism** /,aɪsə'leɪʃə,nɪzəm/ – izolacionismus; • **plunge into st.** /plʌndʒ/ /'ɪntu/ – bezhlavě se do něčeho pustit, vehnat se; • **ratify** /'ræteɪʃə/ – schválit, potvrdit, ratifikovat; • **spirit** /'spɪrɪt/ – postoj, duch; • **Supreme Commander** /sə'prɪm/ /kə'mændər/ – vrchní velitel; • **wartime** /'wɔr,tɑɪm/ – období války; • **world-wide** /'wɜrld'waɪd/ – celosvětový. **Phonetic transcription taken from www.dictionary.com.**

Phraseology and definitions

• **administration** = the management and execution of all military matters not included in strategy and tactics primarily in the fields of logistics and personnel management; internal management of units; (with initial capital letter) the executive branch of the U.S. government as headed by the President and in power during his or her term of office; • **cessation of hostilities** = the stopping of an activity or state of enemy affairs; • **isolationism** = seeking to devote the entire efforts of one's country to its own advancement and remain at peace by avoiding foreign entanglements and responsibilities.

Poznámky

• **the Administration** = vládní úřad, státní správa (s urč. členem a velkým počátečním písmenem), **the Truman Administration** (AmE) = Trumanova vláda/administrativa; • **cessation of hostilities** = klid zbraní; • pozor na velká počáteční písmena u výrazů: **the United Nations Charter** vs. Charta Organizace spojených národů; **The United States Senate**, etc.; • pozor na výslovnost u výrazů: **the USA** /yu ɛs eɪ/, **the UN** /yu ɛn/, **NATO** /'neɪtəʊ/, **OAS** /oʊ eɪ ɛs/, etc.; • **Supreme Commander** = commander in chief, zkratka **c-in-c** i **CINC** = vrchní/nejvyšší velitel; • **the United States, the North Atlantic Treaty Organization**, etc. – názvy obsahující jednotku administrativního či politicko-geografického uspořádání s určitým členem; • **World War II** čti /wɜrld/ /wɔr/ /tu/ nikoli /ðə/ /'sɛkənd/ /wɜrld/ /wɔr/.

EXERCISES

1. Unscramble the words below and write them in your notebook. Here is an example for you:
Ex. raw e m i t wartime
1. miscartie _____
2. tinacosse _____
3. cenadimon _____
4. ratcher _____
5. fyrita _____
2. Match the unscrambled words from the previous exercise to the following definitions:
A _____ – a document defining the formal organization of a corporate body.
B _____ – an agreement by both sides to stop fighting.
C _____ – control over someone, something or some area.
D _____ – the stopping of an activity or state of affairs.
E _____ – to confirm by expressing approval.

3. Fill in the gaps. Use words from the box as in the example.

- Allied Cold Democratic German international
Republic republics road Western
1. The Berlin Blockade was one of the major (1) **international** crises of the (2) _____ War.
2. The Soviet Union blocked the (3) _____ Allied railway and (4) _____ access to the sectors of Berlin under (5) _____ control.
3. The blockade was lifted in May 1949 and resulted in the creation of two separate (6) _____ states.
4. The Federal (7) _____ of Germany and the German (8) _____ Republic split up Berlin.
5. Berlin was reunited again in 1990 when the two German (9) _____ created one federation.

Answer key to the exercises
Ex. 1: 1 armistice, 2 cessation, 3 dominance, 4 charter, 5 ratify; Ex. 2: A4 B1 C3 D2 E5; Ex. 3: 1 international, 2 Cold, 3 Western, 4 road, 5 Allied, 6 German, 7 Republic, 8 Democratic, 9 republics; Ex. 4: 1C 2B 3D 4E 5A; Ex. 5: 1 the, 2 the, 3 the, 4 --, 5 the, 6 the, 7 --, 8 the, 9 --, 10 the, 11 the, 12 the, 13 the, 14 --, 15 --, 16 the, 17 --, 18 the, 19 the, 20 the.

Kontakt: Vaše případné dotazy, připomínky a náměty nám prosím posílejte na naši e-mailovou adresu: a_report@ujp-acr.cz.

4. Match the beginnings of the sentences to their appropriate endings as in the example.

1. c The UN was founded in 1945 after World War II
2. ____ The organization is financed from
3. ____ The UN Charter was ratified to safe succeeding generations from the scourge of war and
4. ____ In 1950, the North Atlantic Treaty Organization
5. ____ The NATO headquarters based in Brussels, Belgium,
- a) constitute a system of collective defense.
b) contributions from its member states.
c) to replace the League of Nations.
d) to reaffirm faiths in fundamental human rights.
e) was built up under the direction of U.S. supreme commanders.

5. Fill the gaps with a definite article where necessary.

(1) The 28th October is a state holiday in (2) ____ Czech Republic. On this day, whole country commemorates (3) ____ 28th of October 1918 when in (4) ____ Prague (5) ____ National Committee declared independence from (6) ____ Austro-Hungarian Empire and proclaimed (7) ____ Czechoslovakia the national state. In 1945, (8) ____ eastern part of (9) ____ Carpathian Ruthenia was taken over by (10) ____ Soviet Union and totalitarian regime was installed. In late 1989, the communist dominance in (11) ____ Czechoslovak Socialist Republic was brought to the end by a nonviolent overthrow of the government called (12) ____ Velvet Revolution. The country subsequently became (13) ____ Czech and (14) ____ Slovak Federative Republic, ČSFR. On 1 January 1993, (15) ____ Czechoslovakia peacefully split into (16) ____ Czech Republic and (17) ____ Slovakia. Since then, our country has become a member of (18) ____ UN (19) ____ NATO and (20) ____ EU.

Zpracoval tým ÚJP Vyškov, foto: archiv A reportu

Volná místa

■ Děkan Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany vypsal výběrové řízení na obsazení místa vedoucí vědecký pracovník katedry vojenského managementu a taktiky.

Místo je plánováno pro vojáka v hodnosti podplukovník. Požadavky na uchazeče: vysokoškolské magisterské vzdělání v oblasti managementu, absolvent kurzu vyšších důstojníků, praxe v oblasti vědecké a pedagogické činnosti a v oblasti vedení týmů, vědecko-pedagogická hodnost docent nebo předpoklady pro její získání, publikační činnost v oboru vojenský management, AJ 2211 a BP „T“. Termín obsazení místa – 1. únor 2011. Uchazeči předloží přihlášky k výběrovému řízení do 15. prosince 2010 s přehledem odborné publikační činnosti

na adresu: Univerzita obrany, personální oddělení, Kounicova 65, 662 10 Brno, Ing. Jiří Komolík, alc. 442 417.

Výběrové řízení před komisí proběhne 6. ledna 2011. Podrobnější informace nalezete na www.unob.cz v části úřední deska.

■ Děkan Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany vypsal výběrové řízení na obsazení místa asistent skupiny finančních zdrojů katedry ekonomie.

Místo je plánováno pro vojáka v hodnosti kapitán.

Požadavky na uchazeče: vysokoškolské magisterské vzdělání v oblasti ekonomické, absolvent důstojnického kurzu, alespoň tři roky praxe na ekonomickém úseku řízení v AČR, předpoklady k vědecké práci, publikační činnost v oboru, AJ nebo NJ 2211 a BP „V“. Termín obsazení místa – 1. leden 2011.

Uchazeči předloží přihlášky k výběrovému řízení

do 15. prosince 2010 s přehledem odborné publikační činnosti na adresu: Univerzita obrany, personální oddělení, Kounicova 65, 662 10 Brno, Ing. Jiří Komolík, alc. 442 417.

Výběrové řízení před komisí proběhne 23. prosince 2010. Podrobnější informace nalezete na www.unob.cz v části úřední deska.

■ Velitel 34. základny KIS nabízí systemizovaná místa pro VZP ve Středisku CIRC posádka Brno:

- náčelník skupiny řešení bezpečnostních incidentů a zranitelností, SH 64, PT 13, KvP 13, ČVO 41, BZ „T“, AJ 2222, požadujeme znalosti a zkušenosti (praxi) s vedením a odborné znalosti a zkušenosti (praxe min. tři roky) na pozici administrátor nebo bezpečnostní správce KIS
 - vedoucí systémový inženýr skupiny řešení bezpečnostních incidentů a zranitelností, SH 64, PT 12, KvP 13, ČVO 41, BZ „T“, AJ 2222, požadujeme odborné znalosti a zkušenosti (praxe min. dva roky) na pozici administrátor nebo bezpečnostní správce KIS
 - systémový inženýr skupiny CERT, SH 63, PT 12, KvP 12, ČVO 41, BZ „T“, AJ 2222, požadujeme odborné znalosti a zkušenosti (praxe min. jeden rok) na pozici administrátor nebo bezpečnostní správce KIS
 - systémový inženýr skupiny operátorů CERT, SH 63, PT 12, KvP 12, ČVO 41, BZ „T“, AJ 2222, požadujeme odborné znalosti a zkušenosti (praxe min. jeden rok) na pozici administrátor nebo bezpečnostní správce KIS
- Nástup od 1. 1. 2011
Kontakt: Velitel Střediska CIRC pplk. Ing. Richard Složil, alc. 444 901, fax. 444 922, richard.slozil@army.cz

Různé

■ **Prosba o pomoc:** kdo jste sloužil v roce 2000 v Litoměřicích, můžete mi pomoci? Hledám několik let kamaráda Jirku. Žil v Litoměřicích a sloužil tam jako voják z povolání. Ztratili jsme na sebe kontakt. Potřebuji pomoc při hledání. Prosím, ozvěte se na hyky.ja@seznam.cz nebo sms 732 859 320, zavolám. Děkuji.

■ **Hledám za sebe náhradu k VÚ 8595 Hradní stráž:** funkce odstřelovač; hodnost rtm. (desátník); platová třída 7; BP „důvěrné“. Kontakt: 728 729 480

■ **Hledám za sebe náhradu k VÚ 8595 Hradní stráž** na funkci starší střelec, hodnost desátník, nástup k 1. lednu 2011. Kontakt: 732 511 480

■ **Koupím** do sbírky různá vojenská resortní vyznamenání, medaile a odznaky, současné i staré. Kontakt: 605 745 922

Vydává MO ČR – Prezentační a informační centrum MO
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 686
973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jaroslav Pajer

Jazyková úprava: Vlasta Kohoutová

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Foto na titulní straně: Jan Kouba

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje PIC MO, Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Ořga Endlová, tel. 973 215 563

Task: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 27. 10. 2010

Toto číslo vyšlo dne: 15. 11. 2010

Kontakty

Jana Deckerová
tel.: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Martin Koller
tel.: 973 215 572
mobil: 724 071 112
e-mail: martin.koller@email.cz

Jan Kouba
tel.: 973 215 664
mobil: 606 674 257

Pavel Lang
tel.: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek
tel.: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jaroslav Pajer
tel.: 973 215 686
mobil: 724 033 412
e-mail: pajer.jaroslav@seznam.cz

Vzpomínka na polního pilota Václava Kubce

Kbelské letiště se 20. října stalo místem vzpomínkového odpoledne na prvorepublikového pilota a spisovatele Václava Kubce. Velitel základny plukovník Josef Bejdák přivítal hosty – děti spisovatele Helenu Šanderovou a Jiřího Kubce, dále bývalé piloty, členy Svazu letců České republiky a jejich rodinné příslušníky. Kromě dalších byli přítomni také velitel společných sil generálmajor Hynek Blaško a zástupce ředitele SOC MO plukovník gšt. Jaroslav Kankia.

Osobnost spisovatele přítomným přiblížil jeho přítel Václav Tikovský. Navázal na něj Vítězslav Urbášek vzpomínkami na 2. světovou válku a její hrdiny. Ukázky z tvorby Václava Kubce přednesl Petr Šupitar za doprovodu fotografické projekce snímků především ze spisovatelova života. Během vzpomínkového odpoledne hosté navštívili Letecké muzeum Kbely, kterým je provedl Miroslav Kohl.

Text: npor. Zuzana ŠPAČKOVÁ, foto: Věra ČERNÁ

22. základna letectva Sedlec, Vícenice

Původní 20. stíhací letecký pluk sídlil na letišti poblíž Náměště nad Oslavou od jeho vzniku na počátku šedesátých let minulého století. Krátce poté byl tento útvar přejmenován na 20. stíhací bombardovací pluk. Tomu byl v květnu 1990 propůjčen prezidentem republiky čestný název „Biskajský“. Pluk se postupně transformoval na 20. leteckou základnu a později na 32. základnu taktického letectva. Z té se v roce 2003 stala 22. základna letectva. V prosinci téhož roku zde byl ukončen provoz letounů L-159 Alca, které nahradily stroje L-39 ZA. Do roku 2005 prošlo letiště rozsáhlou modernizací. O tři roky později se na ně z Přerova přesunuly vrtulníky Mi-24.

Znak vychází ze symboliky prvorepublikových leteckých útvarů dislokovaných na Moravě. Jeho základ tvoří moravská orlice, jejíž plocha je pokryta červenobílou šachovnicí. Tu měl za první republiky ve znaku bombardovací letecký pluk 5, jehož velitelství sídlilo v Brně. Současná orlice se od té prvorepublikové liší jiným tvarováním na obvodu křídel a provedením šachovnice.

23. základna vrtulníkového letectva Přerov

Počátkem prosince 1994 vznikla sloučením 11. vrtulníkového pluku Plzeň-Líně, 51. vrtulníkového pluku Prostějov a letecké základny Přerov 33. základna vrtulníkového letectva. Počátkem roku 2004 prošla reorganizací a také změnou názvu na současnou 23. základnu vrtulníkového letectva. Od roku 2008 je její součástí již jen jedna letka vyzbrojená dopravními vrtulníky Mi-17 a Mi-171Š.

Také znak této základny vychází ze symboliky prvorepublikových leteckých útvarů dislokovaných na Moravě. Jeho základ opět tvoří moravská orlice, její plocha je ale pokryta modrobílou šachovnicí. Tu měl za první republiky ve znaku smíšený letecký pluk 2 „Dr. E. Beneše“, jehož velitelství bylo dislokováno v Olomouci a jedna z perutí sídlila přímo v Přerově.

V Iráku a Afghánistánu pomáhá spojeneckým vojákům několik tisíc malých robotů PackBot při průzkumu a v boji proti různým výbušným systémům.

Foto: iRobot

